

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

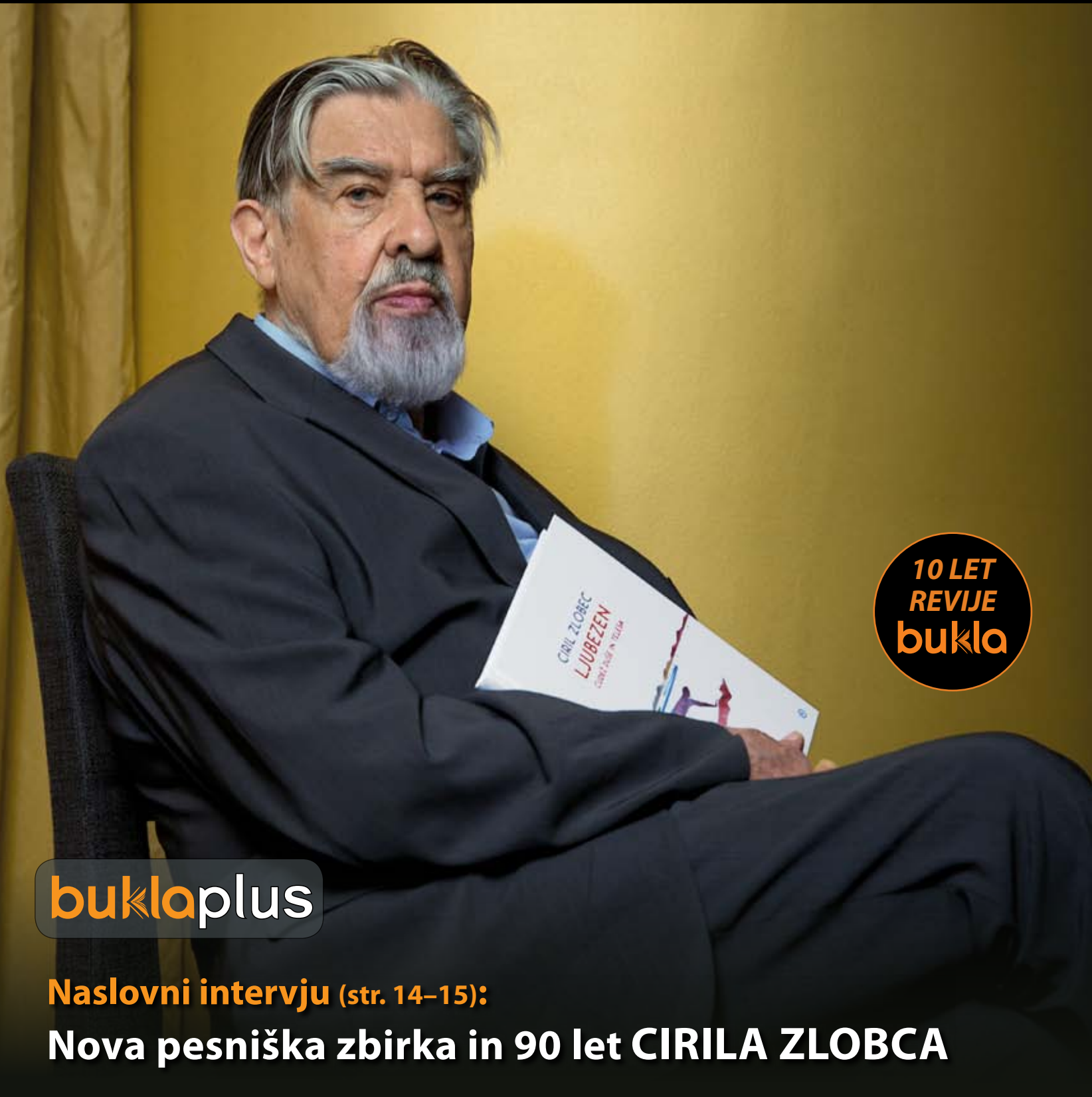
leto 11/št. 112-113

julij-avgust 2015

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Vesna Milek, Irena Štaudohar, Semira Osmanagić, Mirt Komel, Matjaž Mastnak in Michael Biggins.

10 LET
REVIJE
bukla

buklaplus

Naslovni intervju (str. 14-15):

Nova pesniška zbirka in 90 let CIRILA ZLOBCA

Predstavljenih 190 novih knjig. Naslednja številka izide 9. septembra 2015.

Poletno branje

v knjigarnah Mladinske knjige

Tako vroče knjige, da jih boste lahko brali le v senci

Po knjigi
posnet
film

Po uspešnici Novorojen nova ganljiva pripoved iste avtorice. Burna ljubezen se tragično konča: s splavom in smrtjo ne-sojene matere.

Tudi kot e-knjiga na www.e-emka.si

Knjiga je izšla s podporo programa
Ustvarjalna Evropa (2014–2020).

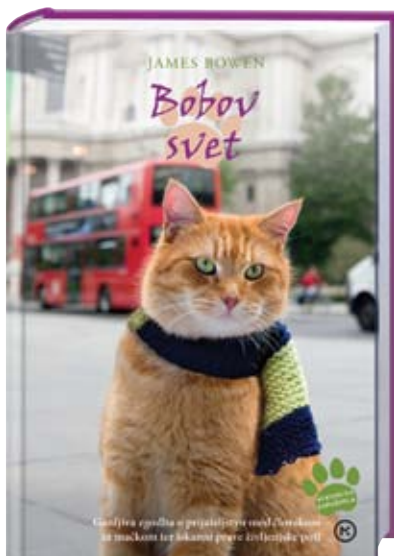
Za
mladino
in odrasle

Še ena v vrsti uspešnic priljubljenega Johna Greena. Nagrada Edgar za najboljši kriminalni roman za mladino. Tudi kot e-knjiga na www.e-emka.si

Poletno branje tudi na emka.si in e-emka.si

DARILO ob nakupu dveh knjig ►

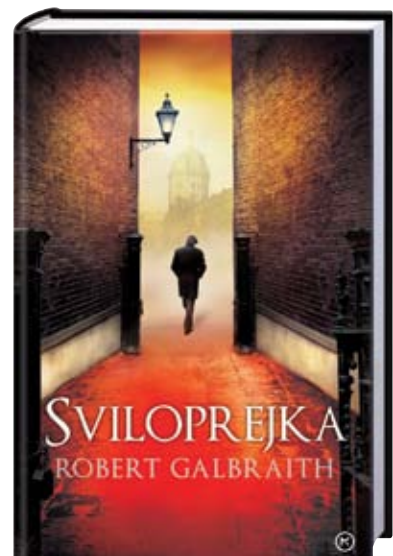
Akcija velja do razprodaje zalog oz. do razdelitve daril in ne velja za nakupe na www.e-emka.si.

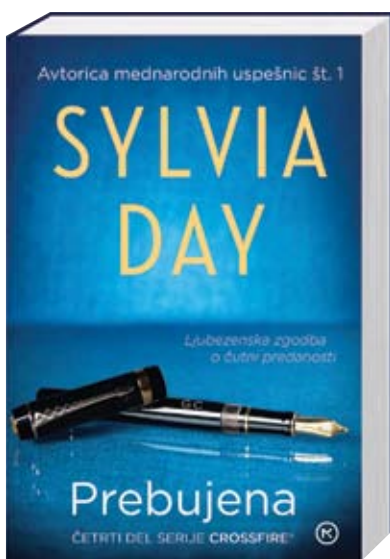
Nadaljevanje navdihujoče knjižne uspešnice Potepuški maček Bob o mačku z londonskih ulic in njegovem prijatelju.

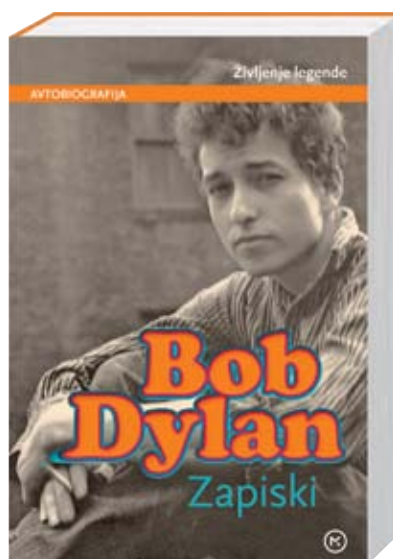
Novinarko Camille, ki se že od otroštva telesno trpinči, službena naloga pokliče nazaj v rojstni kraj ... v gnezdo umazanih skrivnosti.

Detektiv Cormoran Strike rešuje nov primer: uspešnega pisatelja najdejo umorjenega v pošastnih okoliščinah.

Četrty del čutne in vroče serije Crossfire. Poročne zaobljube, ki naj bi Evo in Gideona še tesneje pove-zale, odprejo stare rane ... Tudi kot e-knjiga na www.e-emka.si

Duhovno bogati in domišljjsko sočni avtobiografski zapiski ene največjih ikon 20. stoletja, Boba Dylana. Tudi kot e-knjiga na www.e-emka.si

Vnetljiva mešanica napetega trilerja, zgodovinskih dejstev o tretjem rajhu in metafikcijskih izmišljij. Tudi kot e-knjiga na www.e-emka.si

Program Kultura

Knjiga je izšla s podporo programa EU Kultura (2007–2013).

sončna očala

UV 400, primerna za močno sončno svetlobo, okvirji različnih barv:

70 LET

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar

Pisci: Sabina Burkeljca, Iztok Ilich, Ajda Janovsky, Klara Jarc, Vanja Jazbec, Maša Ogrizek, Renate Rugelj, Samo Rugelj, Vesna Sivec Poljanšek, Neža Poznič, Kristina Sluga, Žiga Valetič

Gostujoči pisci: Manca Košir, Ida Mlakar, Uroš Urbas, Boštjan Videmšek

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s.p.
Natisnjeno v Evropski iniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelj je vsaka javna priobčitev, predelava ali uporaba vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane! Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

bukloplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

dr. Samo Rugelj razmišlja

Leto knjižnih obletnic

Zakaj praznujemo obletnice? Najbrž zato, da se vsaj za trenutek ustavimo, pogledamo nazaj, kaj se je zgodilo, uživamo sadove preteklosti in jih ponotranjimo, preden se spet zapodimo prihodnosti naproti. Letošnje leto ima knjižnih obletnic na pretek in kar nekaj jih je združenih ravno v tej številki naše revije. Zato je prav, da jim posvetimo ustrezno pozornost. Pojdimo po vrsti.

90 let Cirila Zlobca; najbrž ni primernejše možnosti in priložnosti, kot je ta, da v tokratni dvojni poletni številki predstavimo jubilejno pesniško zbirko Cirila Zlobca, kremenitega Slovenca, ki je s svojim (poetičnim) zgledom ena od ikon slovenstva in sodobne slovenske kulture. Tudi ni naključje, da je njegova zbirka *Ljubezen – čudež duše in telesa* posvečena temu čustvu, ki vedno znova prebujata najlepše v človeku. »Veste,« mi je rekel Zlobec, ko smo se dogovarjali za fotografiranje za naslovnico in intervju, »običajno gre ta pesniški eros in tanatos v smeri iz mladostnega erosa proti tanatosu v kasnejših letih. Pri meni pa je ravno obratno in zato sem se odločil od bralcev posloviti z zbirko ljubezenskih pesmi.« No, kasneje v intervjuju, ki ga je s pesnikom naredila Kristina Sluga, že ni bil več tako prepričan, da je *Ljubezen* res njegovo zadnje delo. Njegova ustvarjalnost in življenjska sila si kot kaže že iščeta nove izzive.

70 let Mladinske knjige; če izvzamemo Mohorjevo družbo (1851) in Slovensko matico (1864), ki še delujeta in sta bili ustanovljeni sredi devetnajstega stoletja, je obdobje po drugi svetovni vojni prineslo nastanek večjega števila novih založb. Te so se večinoma obdržale do osamosvojitve Slovenije, potem pa so mnoge od njih začele usihati. Založba Mladinska knjiga pa je v tem času ubrala ravno obratno smer in se je v zadnjih 25 letih utrdila kot največja slovenska knjižna založba, ki skupaj s Cankarjevo založbo (ta letos prav tako praznuje svoj 70. rojstni dan!), ki jo je prevzela pred približno desetimi leti, s svojim raznovrstnim knjižnim programom skrbi za vse bralne okuse. Z njim Mladinska knjiga ostaja edini t. i. splošni založnik vseh tipov

skem knjižnem trgu in vsem zaposlenim ter njihovim avtorjem in sodelavcem ob tem jubileju iskreno čestitamo in ob tej priložnosti zatrjujemo, da se bomo od njih učili še naprej. Vsekakor ni naključje, da je Zlobčeva ljubezenska zbirka izšla ravno pri Mladinski knjigi.

40 let mačka Murija; letos praznuje svoj okrogli jubilej tudi eden od najbolj znanih slovenskih literarnih junakov, ki je za svoja srednja leta še vedno videti presenetljivo mlad in v koraku s časom. Najbrž si Kajetan Kovič pred štirimi desetletji, ko je snoval Murija, ni niti približno mislil, da ga bodo brali in poslušali ne samo takratni otroci, temveč tudi otroci teh otrok. Tudi tu ni naključje, da maček Muri biva ravno v založniški hiši Mladinska knjiga, ki je ob tem okroglem jubileju poleg novih knjig pripravila celotno zbirko izdelkov z njegovim imenom oziroma podobno, poleg tega pa bo jeseni izšla tudi Kovičeva knjiga o mački Simoni.

10 let revije Bukla; da, tudi mi praznujemo svoj prvi okrogli jubilej. Nekaj, kar se je bolj ali manj po naključju, a hkrati kot uresničenje večletnih načrtov začelo poleti pred desetimi leti, je, vsaj zame presenetljivo, preživelo vse do danes in nekako previharilo tudi več kot šest let gospodarske krize v Sloveniji. Poleti pred desetimi leti sva z Renate, ko se je pojavil hipec časa, namesto počitka, spela skupaj nekaj praznih listov in nanje narisala prvi »špegl« *Bukle*, kjer sva si zamislila večino rubrik, ki vztrajajo še do današnjih dni. Nekaj tednov kasneje je prva, »nulta« številka že odšla v tisk in bila kasneje na ogled hitro poslana tudi večini slovenskih knjižnih založnikov. In tudi tu ni naključje, da so nas med prvimi poklicali z Mladinske knjige, nas povabili na sestanek in rekli: »To, kar ste naredili, je točno to, kar si mi predstavljamo, da bi morala imeti revija o knjigah na Slovenskem.« Tako je tudi naš jubilej več kot primerna priložnost, da se za (dosedanje) sodelovanje zahvalim vsem, ki so tako ali drugače vključeni v to, da *Bukla* vsakič znova zagleda svetlobo sonca: od založb in javnih institucij JAK RS in Ministrstva za kulturo, ki po svojih močeh pomagajo pri njenem izhajanju, prek *Buklinih* stalnih sodelavcev, ki se potrudijo, da v kratkih rokih kakovostno opravijo zastavljeno delo, do vas, mnogih bralcev, ki ste to našo revijo v zadnjem desetletju vzeli za svojo, s čimer nas spodbujate, da vsakič znova damo vse od sebe.

Tako je bilo tudi tokrat – poletna številka prinaša dvojni obseg! In, da sklenemo ta poletni čas in te jubileje: Zlobec poetično pravi, da je ljubezen čudež duše in telesa; jaz pa lahko rečem samo to, da prav enako velja tudi za *Buklo*.

Foto: Borut Krajnc

Življenje sintagmatov

Dušan Merc

Litera, zbirka Nova znamenja, 2015, m. v., 337 str., 21 €, JAK

Dušan Merc

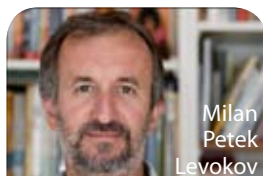
Dušan Merc, nekdanji učitelj slovenščine in zdajšnji ravnatelj Osnovne šole Prule, pa tudi priznani slovenski pisatelj in kolumnist, se je v svojem novem romanu z naslovom *Življenje sintagmatov* posvetil problematiki moči in samo-umevnosti demokracije in ideologije. Zgodba je postavljena v fantazijski svet sintagmatov, ki so nesmrtni in ne-

nehno nadzorovani, demokracijo pa je zamenjalo tehnološko upravljanje z državljanji. V središču zgodbe je dr. Paternost, ki podvomi o pravilnosti Ustave, ki uravnava njihova življenja, in začne zapisovati Sintagmo, s katero bi dokazal, da je obstoječi red nepravilen, zaradi česar bi morali vzpostaviti nov moralni red, ki bi sintagmatom dal pravico do nadzora lastnega telesa. > NEŽA POZNIČ

Ljudje na burji

Milan Petek Levokov

KUD Apokalipsa, zbirka Apokalipsa, 2015, m. v., 345 str., 35 €

Milan Petek Levokov

Roman *Ljudje na burji* pripoveduje zgodbo o starcu Ivu, ki nekega dne ob cesti opazi tablo s trojezičnim napisom, vendar med jeziki manjka slovenščina. Skozi bitko za dodani napis v slovenščini spoznavamo starčevo zgodbo, vse od otroštva, srečanja njegove ljubezni in odraslega življenja do starosti, v kateri se je znašel zdaj. Povsod ga spremlja glas Julke, njegove žene, ki je umrla že

pred nekaj leti, a se nam zdi bolj navzoča kot marsikateri drug lik v pripovedi. Milan Petek Levokov, eden najbolj vsestranskih slovenskih pisateljev, piše tako za otroke kot za odrasle in tako prozo kot poezijo, nas skozi pripoved pelje na svoj značilen način: s preprostim jezikom, ki pa vseeno deluje bolj poetično kot marsikatera poezija. Roman, ki govori o starosti, prav taki, kot je, brez olepšav, in

čeprav da zgodbi to nekako melanholičen priokus, skozi njo vseeno začutimo lepoto življenja. > NEŽA POZNIČ

Agencija

Lenart Zajc

Beletrina, zbirka Beletrina, 2015, t. v., 365 str., 26 €, JAK

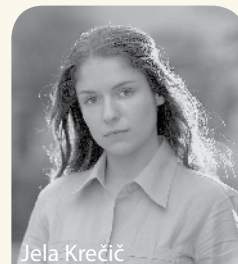
Lenart Zajc

Lenart Zajc je slovenski pisatelj, ki je do danes napisal že sedem del. Eno od teh, *Vstaja Zombijev* iz leta 2013, odseva tudi njegovo politično aktivnost, saj je delo nastalo po zapisih o avtorjevih udeleževanjih na protestih, leta 2014 pa je kandidiral tudi za župana občine Domžale. *Agencija*,

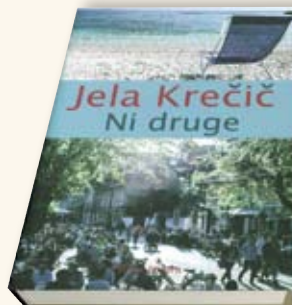
Ni druge

Jela Krečič

Beletrina, 2015, t. v., 355 str., 26 €, JAK

Jela Krečič

Literarni prvenec *Delove* kulturne novinarke, drugače pa filozofinje, ki se raziskovalno ukvarja s filmsko in televizijsko teorijo, je pomenljiv odmev teze, da je ljubezen in ljubezensko razmerje v 21. stoletju tesnobnega značaja. Glavni junak romana je Matjaž v tistih najlepših (post)študentskih letih, ki pa je po-

stavljen pred nepričakovano življenjsko preizkušnjo, saj ga nenadoma zapusti dolgoletno dekle. Sprva depresiven, ker z njo ne more imeti niti najosnovnejšega stika več (izogiba se namreč celo vabiti na kavo, da bi se o vsem skupaj »pogovorila«), potem v dvomu, ali se bo sploh približal drugemu dekletu, se Matjaž končno odloči in svoj »problem« začne reševati drugače: z mnogimi drugimi ženskami. Roman *Ni druge* se tako bere kot njegova transverzala iz ene (ženske) postelje v drugo, iz enega odnosa v drugega, iz ene filozofske ali pa vsaj družbeno aktualne debate v drugo, hkrati pa pod vprašaj predstavlja klasično opredelitev ljubezni, saj trdi, da lahko dva, ki najdeta svoje pravilo, (za)živita v povsem svojem partnerskem razmerju ne glede na to, kakšna so njuna (spolna) izhodišča. *Ni druge* je torej dopadljivi in lahkotno tesnobni roman filozofinje o usodi ljubezni v sodobnem času. > SAMO RUGELJ

Mirne duše

Florjan Lipuš

Litera, zbirka Piramida, 2015, t. v., 75 str., 19,90 €, JAK

Florjan Lipuš

Vsebinski lok svojega novega kratkega romana slovenski zamejski pisatelj Lipuš napenja prek celotnega prejšnjega ustvarjanja. Deloma avtobiografski glavni junak se spominja nemškega zatiranja na avstrijskem Koroškem med drugo svetovno vojno in po njej, sovraštva in poniglavoosti do vseh nezaupljive

slovenske vaške skupnosti ter ozkosrčnosti in utesnjenosti med bivanjem v internatu. Te težke teme so vpete v izjemno subtilen poetičen slog, s katerim postane celoten roman en sam izliv hrepenenja duha in telesa po življenju, ljubezni in končnem miru duše. > KRISTINA SLUGA

njegov najnovejši roman, skozi zgodbe sedmih posameznikov, ki vsi delajo za zavarovalniško agencijo, prikazuje pokvarjenost naše družbe, ki hlepi le po dobičku. Njihovim zgodbam sicer sledimo individualno, spoznavamo skrivnosti njihovih zasebnih življenj, prav tako kot trike, ki so jih pripravljene uporabiti, da bi kaj prodali, a njihova življenja vseeno povezuje rdeča nit – Muci, skrivnostna zapeljivka. > NEŽA POZNIČ

Vesna Milek je ekstremna novinarka, avtorica odmevnih intervjujev, pisateljica, prava avtorica knjižnih uspešnic. Pozornost je pritegnila že s svojim romanesknim prvencem Kalipso. Pri svojem drugem romanu *Če se je že pokazala kot uveljavljena avtorica. Nekje vmes so izšle njene knjige izbranih kolumn in intervjujev. Leta 2011 pa je izšel njen biografski roman Cavazza, ki je doživel izjemno pozitiven kritiški in bralski odmev, saj je bila ta knjiga dolgo časa med najbolj prodajanimi, še vedno pa vztraja med najbolj brani knjigami v slovenskih knjižnicah. Vesna Milek pa je poleg vsega tega tudi ekstremna ljubiteljica Pariza, ki je tako navdušena nad tem mestom, da mu je posvetila novo knjigo *Razpoložena za Pariz*. Z njo smo se pogovarjali tik po izidu knjige.*

»Čas je samo stroj, ki preprečuje, da bi se vse stvari dogajale hkrati!«

Razpoložena za Pariz

Vesna Milek

Beletrina, 2015, m. v., 299 str., 24 €

Bukla: Pred štirimi leti je izšla vaša prejšnja knjiga, biografski roman *Cavazza*. Vas je presenetilo dogajanje in to, kakšen odziv je imela?

Milek: Presenetilo je najbrž oba z Borisom.

Knjiga je na ljudi, vsaj po odzivih sodeč, delovala zelo katarzično; izpoved človeka in igralca, ki je preživel toliko udarcev, a še vedno ljubi, ustvarja, stoji na odru, uživa življenje z isto silo, to je zgodba, ki je očitno v teh časih lahko navdih, da vztrajaš naprej, da ljubiš, ustvarjaš, poješ in plešeš, kljub vsemu.

Bukla: Roman *Cavazza* je štiri leta po izidu še vedno ena od najbolj izposojanih knjig v naših knjižnicah. Vas je njen uspeh morda kaj obremenjeval pri odločitvi in pisanju nove knjige?

Milek: *Cavazza* je neponovljiva knjiga, ker je tudi Boris Cavazza neponovljiv, to vem že od začetka. Bolj gre za to, da ob rednem delu za Sobotno prilogo ne morem napisati romana, nimam več kondicije, da bi pisala ponoči in spet vstajala ob petih zjutraj in pisala, preden otroka odpeljem v šolo. Ves čas sem verjela, da se človek ne izčrpa, žal moram s sklonjeno glavo priznati, da se. Že dolgo časa imam v računalniku zametke romana, raztresene po različnih mapah, ki se ukvarja z različnimi časovnimi plastmi, a ne najdem koncentracije, da bi ga zložila, izpisala. *Razpoložena za Pariz* je bila knjiga, ki sem jo pisala v kratkih sunkih navdiha, ko sem bila pač razpoložena, in to je bilo pač lažje. (nasmešek)

Bukla: Kako je prišlo do tega, da ste se odločili, da ravno Parizu posvetite svojo naslednjo knjigo?

Milek: Že na začetku knjige pravim, da trpim zaradi nesrečne zaljubljenosti v mesto, nesrečne zato, ker je Pariz zame mit, je obsesija, je zatočišče, je stimulator navdiha. Vsake toliko moram tja. In potem sem pomislila, da ima večina mojih tekstov za Delo in njegove priloge od leta 1998, ki niso vezani na čas, skupni imenovalec: to je Pariz. V računalniku sem imela drobce pariških impresij, dve leti sem počasi pletla, urejala in prečesavala material. Eno glavnih vlog poleg urednikov Aleša Štegra in Špele Pavlič je odigral grafični oblikovalec Rok Marinšek, ki je obseden s tem mestom vsaj tako kot jaz. Bil je eden prvih, ki je prebral moje tekste in jih spremenil v vizualni jezik. Knjiga ima tako dva avtorja, avtorja podob in besed.

Bukla: Kdaj ste prvič prišli v Pariz? Kaj se je zgodilo takrat?

Milek: Uf, prvič pred skoraj dvajsetimi leti in spomnim se občutka multčasovnosti. Občutka, da lahko stopim po kateri koli ulici, pa ne morem pobegniti vsem tistim osebnostim, duhovom, prikaznim, ki so tukaj stopale pred mano, pustile ideje, drobce energije, včasih čustvene vozle svojih zgodb. V Parizu lahko na svoji koži doživim stavek fizika Johna Wheelerja: »Čas je samo stroj, ki preprečuje, da bi se vse stvari dogajale hkrati.«

Bukla: Zato ravno Pariz?

Milek: Točno zato. Ker mi to mesto predstavlja pobeg v druge čase in prostore. Ker je Pariz sedanjosti kompleksno in neobhodno prepleten s svojo preteklostjo, z včerajšnjimi Parizi. Ker je Pariz ravno tako ideja kot prostor. Zgodovina Pariza je tako zame postala model za svet, vse se je že zgodilo tam, vse, kar se dogaja zdaj na različnih koncih sveta, ima isti model. Zaradi

Pariza in njegovih ključnih zgodovinskih trenutkov laže razumem svet okrog mene, mehanizme prevzema oblasti: najprej antipropaganda, blatenje določene skupine, delitev na naše in vaše, potem vse drugo opravi nahujskana množica. Tako je bilo s templjarji, tako je bilo v francoski revoluciji, ki se mi še zdaj zdi vzorčni primer večine revolucij, sploh tega, kako stroj za ubijanje uide izpod nadzora in zmelje tudi njegove arhitekto.

Bukla: Delo *Razpoložena za Pariz* lahko vidimo tudi kot vaš izlet v nov literarni žanr, mešanico izpovedne literature, potopisa in eseja? Je do te sestave knjige prišlo spontano ali pa je bila plod načrtnega premisleka?

Milek: Mislim, da mi je strukturo narekovala že narava mojega novinarskega dela. Spontano in načrtovano hkrati. (nasmešek) Živimo v cunamiju informacij, v svetu, ki je poln informacij, trzljajev, dražljajev, kakofonije zvokov, sporočil – in kadar je bila moja glava preveč polna šumov, sem se ponoči usedla za računalnik in napisala stran ali dve. Struktura knjige je torej takšna kot vsakdan, ki ga živim. Razdrobljena, presekana s politerarnimi zapisi, z eseji za Sobotno prilogo, s portreti pisateljev, slikarjev, plesalcev ...

Bukla: Je *Razpoložena za Pariz* vaša najbolj avtobiografska knjiga?

Milek: V njej so moja razmišljanja o zgodovinskih fenomenih, moje obsesije, miti in ikone, zato je najbrž tudi malo moja.

Bukla: Kako gledate na vzpon tovrstne izpovedne literature v danjem času?

Milek: Že Henry Miller je v šestdesetih letih rekel, da se bodo romani v prihodnosti umaknili biografijam, osebnoizpovednemu. Na neki način je napovedal trend ekshibicionizma in voajerizma, ki smo mu priča na spletu, v resničnostnih šovih ali v senzacionalističnih biografijah. V bolj žlahtni obliki se to kaže v biografskih romanih, ki so v tujini že dolgo trend in posegajo po najvišjih literarnih nagradah.

Zanima nas pač avtentična, krvava izkušnja tistega, ki piše, ali tistega, o čemer piše, zanima nas, kako to počnejo drugi, da bi primerjali, da bi se našli, da bi osmislili naše bivanje. Včasih smo se identificirali z literarnimi junaki Dostojevskega, zdaj z osebami, ki so dejansko živele in še živijo. Če so dobro izpisane, v tem smislu zame ni razlike. V vsakem primeru je potem to literatura.

Bukla: Takole pišete na začetku knjige: »Paris mon amour. Trpim za nesrečno zaljubljenostjo, zaljubljenostjo v mesto. Lahko si zaljubljen v mesto, kar je tako, kot bi ljubil na tisoče ljudi. Čutiš ga, kako diha, kako utripa njegova vratna žila, kako te ljubi, kako te zapelje, prvič, drugič, in potem te, ko v tvojih očeh opazi zaljubljenost, kot pravi homme fatale odvrže. Paris. Zame je Pariz moškega spola. Čeprav

Foto: Primož Predalič

Vesna Milek

obožujem njegove ženske.« Katere pariške ženske najbolj obožujete in zakaj?

Milek: Težko bo tole. Zanimajo me ekstremne ženske, ki so prebijale konvencije, vzele vaje v svoje roke in se naučile preživeti v moškem svetu. Vse tiste ženske, ki so zaznale duha časa kot Coco Chanel, ali pa tiste, ki so prehitvale svoj čas, kot znanstvenica Marie Curie, kurtizana Ninon de Lenclos ali kiparka Camille Claudel. Ženske, ki so bile ekscentrične ali osamljene, neukročene ali žrtve. Pri vseh je skupno to, da so se s svojo ustvarjalnostjo zapisale v zgodovino. Muze me vznemirjajo že zato, ker so »soustvarile« večino kulturnih romanov, skladb, platen, same pa so običajno, ko se jih je njihov kreator ali minotaver naveličal, končale v nesrečnih okoliščinah. V sanatorijih, zapite, uničene, propadle.

Bukla: A Pariza, sploh Pariza – premičnega praznika ne bi bilo brez moških. Kateri moški so vašemu Parizu dali tisti moški spol in zakaj?

Milek: Moški, ki niso bili nujno Parižani, a so v tem mestu našli sprožilec za ustvarjalnost, našli svoj izvorni glas. Picasso, Dalí, Modigliani, naš Venno Pilon ... Jasno, da je to tudi Hemingway, ki je Pariz označil za premični praznik, ki ga nosiš s sabo, kamor koli greš; pa Henry Miller, ki je napisal, da je Pariz umetni oder, v katerem lahko opazuješ vse razvojne stopnje konflikta. Vse se je zgodilo tam. Toulouse Lautrec, ki nam je s svojimi podobami cip dal ekskluzivni voajerski pogled v notranost bordelov na prelomu stoletja ...

Bukla: Če bi lahko odpotovali nekam v pariško preteklost, kam bi najraje odšli?

Milek: Na Montmartre, v njegove beznice, bordele in kabarete v času Toulouse Lautreca, v Pariz literarnih salonov 17. stoletja, ko so mestu, ko se je dvor Ludvika XIV. preselil v Versailles, zavladale ženske in počasi rušile absolutistično oblast; pa v čas francoske revolucije, ki ga začutim vsakič, ko sedim v baru Maxime in zrem na Place de la Concorde, kjer je pred, recimo, dvesto desetimi leti stala giljotina; in seveda v dvajseta leta prejšnjega stoletja, na Montparnasse, v čas Hemingwaya, Fitzgeralda in Zelde, Gertrude Stein in Sylvie Beach, čas izgubljene generacije, kjer sta se med pitjem pernoda, šampanjca in koktejlav iskala Jake Barnes in Lady Brett v romanu *Sonce tudi vzhaja* in kjer je v barih plesala Kiki de Montparnasse, muza, na katero je večina slikarjev tistega časa naslikala svoj obraz.

Bukla: Kako pa gledate na Pariz in njegove pisatelje danes? Imajo boljše muze, kot so jih imeli včasih?

Milek: Ne vem, če imajo boljše muze, vsekakor imajo predmestja z množicami brezpravnih, ki se nikoli ne bodo mogli asimilirati, imajo še vedno razvajeni višji sloj, imajo ksenofobijo, snobizem in občutek večvrednosti in na drugi strani imajo še vedno vročo, revolucionarno kri, zavidljivo literarno zgodovino in zgodovino nasploh, ki je za mnoge nenehen predmet analize, spraševanja in navdiha.

Bukla: S kom od Parižanov še niste imeli intervjuja, pa bi si ga želeli?

Milek: Z vsemi, ki so v moji knjigi, a se z njimi ne morem pogovarjati kot zdajle z vami. Zato o njih pišem in si zamišljam. Recimo pogovor z Baudelairem po izidu *Rož zla*, z Van Goghom na obisku pri Lautreću, s Camusem na kavi v Café de Flore ... Od živčih bi bil gotovo izziv Michel Houellebecq, a ga je, ko je v okviru Fabule prišel v Ljubljano, že odlično zaslišala kolegica Agata Tomažič.

Bukla: Običajno je pri Parizu prva asociacija beseda ljubezen. Je tako tudi pri vas?

Milek: Če kaj, me je ta knjiga naučila tudi veliko o manifestacijah ljubezni oziroma o fenomenih, povezanih z njo. Katero koli obdobje, katero koli družbeno politično gibanje, ljubezen ima vsakič druga imena in druge kostume. Od trubadurske ljubezni pa do l'amour fou, od svobodne ljubezni do dekadentne in erotične ljubezni ... Pascal Bruckner je rekel, da je prav v obdobju po seksualni revoluciji, ko smo naivno mislili, da smo osvobodili ljubezen, ljubezen postala še bolj problematična. V smislu, da lahko spimo s komer koli, ne glede na ekonomske, razredne razlike, brez tabujev, vse je dovoljeno, a samo v svetu supermarketov dobiš vse, kar hočeš, brez meja. In ker ni omejitev, smo si prepovedi izmislili sami. Kako je že rekel? Da so naš najtesnejši korzet danes – pričakovanja drugih.

Bukla: Lahko poveste še kaj o svojih prihodnjih načrtih?

Milek: Redko kaj načrtujem. A ta roman v koščkih res že dolgo čaka, mislim, da je čas, da se bo sestavil v neki mozaik, ne vem pa kakšen. Če teorija o času drži, potem je že napisan, še preden ga bom začela pisati.

Dantejeva hiša

Mateja Gomboc

Mladika, zbirka Mladika, 2014, t. v., 223 str., 25,90 €

Monika, študentka slikarstva, se po priporočilu svojega profesorja poleti odpravi na obisk h kiparju Danteju, ki naj bi jo učil o ustvarjanju. Sprva nad idejo ni tako navdušena, saj jo peče slaba vest, da je doma pustila invalidnega brata Anija, a kmalu po prihodu spozna, da se od umetnika lahko zelo veliko nauči o umetnosti in o življenju. Duši jo njena preteklost, skrivnost, ki jo prikriva pred vsemi, in ravno Dante in njegove umetnine ji lahko pomagajo, da osvobodi ta trpeči del sebe in začne živeti drugače. Avtorica Mateja Gomboc, učiteljica slovenščine in pisateljica za otroke ter za odrasle, je kljub temačni tematiki napisala tako izjemno pripoved, da jo je težko izpustiti iz rok. > NEŽA POZNIČ

Mateja Gomboc

Koralde

Milan Kleč

Litera, zbirka Piramida, 2015, t. v., 327 str., 24,90 €, JAK

Zdolgočasnost, predvsem pa osamljenost tako zelo najedata protagonista tega romana, da se zdi, da ga skoraj razveseli, ko se začne ukvarjati s skrivnostnim ptičjim petjem, ki mu dan in noč para živce. Šele čez čas, po raziskovanju, ki bi mu ga zavidali pravi detektivi, s pomočjo prijatelja ugotovi, da pred blokom na drevesu ždi skovik, ki mu mnogi narodi pripisujejo vlogo »sla smrti«. In ko se zdi, da je vse v junakovem življenju res umrlo, predvsem (že zdavnaj) on sam, se pojavi ona, Anda, hči junakovega prijatelja. Ta bralca povabi v svoj čustveni svet, v katerem je na prav poseben način povezana z glavnim, skrivnostnim junakom. In tako se koralde te zgodbe, skrbno prebrane in obogatene s pisateljevim prepoznavnim slogom, okrašene z bogatim odmerkom ironije, pa tudi rezkega humorja, počasi nanizajo v zaokroženo (smiselno) celoto. In konec ponuja nov (obetajoč?) začetek ... > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Teman iz Saraja

Franc Trček

Subkulturni azil, zbirka Frontier. Proza, 2014, m. v., 190 str., 12 €

Franc Trček nam je vsem poznan kot sociolog in trenutni poslanec v Državnem zboru, a je pričujoče delo izvrsten dokaz, da se v njem skriva še mnogo več kot to. V skoraj dnevniških zapisih, zbranih v delu *Teman iz Saraja*, nam avtor odpre vrata v intimnost svojih misli in vsakdana v Sarajevu. Toku pripovedovanja sledimo in z njim preskakujemo od preteklih dogodkov do tistega, kar se godi prav zdaj, in od resnih tem do tistih malo manj, a ta dinamičnost v nas le povzroči občutek, da tik ob njem hodimo po ulicah Sarajeva. Čeprav niso vsi dogodki prijetni in vse teme lahkotne, pa iz dela vseeno vejejo nekak občutek optimizma, neka predanost in ljubezen do življenja – še bolj kot do življenja pa, seveda, do čevapčičev. > NEŽA POZNIČ

Česar ne moreš povedati frizerki

Agata Tomažič

Goga, 2015, t. v., 205 str., 24,90 €, JAK

Čvrsti kratkoprozni prvenec Agate Tomažič, sicer prepoznavne kulturne novinarke *Dela* in *Pogledov*, z izdelanim jezikom in stilom preizkuša razne narativne koncepte kratke zgodbe. V knjigi *Česar ne moreš povedati frizerki* tako najdemo (skorajda kafkovsko fantazijsko) preobrazbo, ko se japi spremeni v žabo (*Žabji princ*), tu je cankarjanski motiv nedoraslega 31-letnega matematika, ki se pripravlja preseči materin vpliv (*Praštevila*), tu je predmestna gospodinja, ki se odloči hitropotezno osvojiti simpatijo, ki ji jo je v mladosti preprečila mati, potem pa skuhati družinsko kosilo, kot da se ni nič zgodilo (*Nič*), tu je žena, ki se po nenadni smrti moža z njegovega mobitela odloči poklicati zadnjo številko, na katero je klical mož tik pred smrtjo (*Manjkajoči košček*) itn. Avtorica nas vodi v razne svetove in nas postavi pred razne junake, ob tem pa poskrbi za to, da nas vedno zaskoči s svojimi nepredvidljivimi preobratih. Pričljivo. > SAMO RUGELJ

Vzporedni svetovi

Manka Kremenšek Križman

Mladinska knjiga,

2015, pt. v., 140 str., 24,94 €, JAK

Kremenšek Križmanova (1964) je v slovenskem literarnem prostoru kot avtorica kratkih zgodb že dobro poznana, saj je njena najnovejša knjiga *Vzporedni svetovi* že tretje delo iz tega žanra, po *Odhajanjih* (2004) in *Dvorišnih oknih* (2009), ob tem pa je napisala tudi dve knjigi za otroke. Osemnajst kratkih zgodb je napisanih sugestivno, z neposredno upodobljenimi liki, ki bivajo znotraj istega sveta, sicer dostikrat na različnih socialnih polih, ki pa, četudi bivajo v zgornjem, privilegiranem delu, ne zagotavljajo nobene odrešitve. Lahko je to stomatolog, ki si po enolični službi popravljanja zob vsak dan želi na golf, ali pa južnjak, ki se vsak dan znova odloči, da ne bo več delal na bazenu, ki si ga je zaželela žena bogatega naročnika, a ga malica, ki jo prinese sodelavec, spet zaziba v nedoločenost. Vsak je po svoje ujet in zataknjen v času, iz katerega ne morejo pobegniti. Eksistencialno. > SAMO RUGELJ

Zeleni fotelj

Anja Mugerli

Litera, zbirka Piramida,

2015, t. v., 114 str., 23,90 €, JAK

Z zbirko kratkih zgodb Anja Mugerli vstopa v literarni prostor suvereno, sveže in pogumno. Avtorica iz svojega zelenega fotelja pred nami razgrinja zgodbe, ki si zaslužijo drugo, tretje in še katero branje. Osrednja

zgodba je *Zeleni fotelj*, simbol njenega doma, v katerem stanuje tudi zgodba – branje (z očetom), ki se tako kot kasneje pisanje odvija na zelenem fotelju. Življenje glavnih oseb stopa pred nas izčiščeno, nobene megle ni treba odgrinjati, da jih vidimo in začutimo. Pisanje se ne zgodi, ampak se ga gradi, če parafraziram avtorico, tako kot se gradi ljubezen. Zagotovo jo bomo še brali. > SABINA BURKELJCA

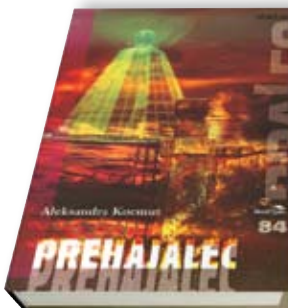
Prehajalec

Aleksandra Kocmut

Modrijan, 2015, m. v., 159 str., 11,90 €, JAK

Aleksandra Kocmut v zbirki osmih zgodb na različne načine preigrava odnos med realnostjo in fantazmo, umislekom. Če je meja v vsakdanjem življenju praviloma jasna in ostra, jo avtorica v zgodbah briše, s čimer se

obe stvarnosti ne le stakneta, ampak se zrcalita druga v drugi. To zabrisanje ima v večini zgodb povsem jasen psihološki vzgib: zanikanje. In kot nas je naučila filmska uspešnica *Ameriška lepota*: Nikoli ne podcenjuj moči zanikanja! Protagonisti zgodb se ne morejo soočiti z bolečimi izgubami – bodisi smrtjo partnerja, zlorabo otroške nedolžnosti, izdajo ljubezni ipd. – in namesto da bi se sami prilagodili novi stvarnosti, maličijo in ukrivljajo realnost. Avtorica za izhodišča jemlje preproste, domače motive, v katere ji uspe postopoma vtihotapiti nelagodno, *unheimlich* vzdušje. > MAŠA OGRIZEK

www.mohorjeva.com

Mohorjeva
Celovec

Marjan Kocmur

Umik čez Ljubelj

maj 1945, skozi objektiv Marjana Kocmurja

Ob 70-letnici konca 2. svetovne vojne in 100-letnici rojstva fotografa Marjana Kocmurja (1914-1990) je izšla fotodokumentacija, ki osvetljuje čas odhoda 17.000 Slovencev prek Gorenjske in Ljubelja na Koroško v vetrinjsko taborišče. M. Kocmur, ki je bil pred drugo svetovno vojno poklicni fotograf v Ljubljani, se je maja 1945 priključil slovenskim prebežnikom, ki so bežali pred totalitarnim komunistično-stalinističnim režimom. Na begu je posnel okrog 100 fotografij, ki so ujele turobno ozračje na begu.

144 strani, trda vezava
€ 29,90

78 strani, mehka vezava
z zavihki, € 19,90

Mili Hrobath

Ozare dneva

Pesmi, Ellerjeva zbirka, 40. zvezek

Mili Hrobath je izdala drugo samostojno pesniško zbirko, v kateri se posveča predvsem pojmu »čas«. Pesnica se ozira z ozare, z roba (vidnega) polja. Spreletava jo srh minljivosti. Pesnica se zaveda: »V mojem času | živi minevanje«, se ustraši: »Moj čas | se izteka, | vsak dan. | Ko se bo iztekel, | bom odšla ...« in spozna, da zanjo ne velja: »Včasih je človek | pred smrtjo | mrtev ...« in sklepa olajšano: »Hvaležna sem, | da me ni | zasvojila smrt.« Z natančno, izurjeno kretljivo seže prav do dna srca... (iz spremne besede F. Hafnerja)

Povest o knjigah

Andrej Capuder

Slovenska matica, 2014, t. v., 328 str., 28 €, JAK

Če radi berete knjige, v katerih drugi pišejo o knjigah, potem je to knjiga za vas. Andrej Capuder (1942) je pesnik, prevajalec in predavatelj na Filozofski fakulteti, dve leti pa je bil tudi minister za kulturo. Vse življenje je povezan s knjigami in s *Povestjo o knjigah* je napisal nekakšno duhovno avtobiografijo. Bralca pelje prek tistih

knjižnih del, ki so ga zaznamovala od otroštva do starosti (knjiga je sicer razdeljena v štiri dele, in sicer: Deček, Mladenič, Mož, Starec), ta pa sovpadajo tudi z njegovim duhovnim in intelektualnim razvojem. Capudrovo občuteno pisanje o knjigah je po eni strani intimno, saj se ne izogiba klasičnih pustolovskih knjig iz otroštva od Vinetuja naprej, ki ga je bral v vseh položajih in na raznih (tudi skrivnih) lokacijah, po drugi strani pa tudi razsvetljuje, saj s svojim pristopom izpričuje izbran bralskoraziskovalski okus in pristop tako na področju leposlovja kot tudi filozofije in humanistike. Posebno mesto v njegovem tako bralnem kot tudi ustvarjalnem opusu pa seveda zavzema Dantejeva *Božanska komedija* (ki jo je domišljeno prevedel), s katero sklepa svojo povest z verzom iz Raja: *V eni knjigi, vezani v ljubavi / vse to, kar se v veselju razlistuje*. Knjiga za knjižne sladokusce. > SAMO RUGELJ

Andrej Capuder

Novi odzivi

Pogovori in zapisi

Andrej Brvar

Pivec, 2015, m. v., 177 str., 18 €

Letošnji Prešernov nagrajenec Andrej Brvar (1945) seveda ni samo pesnik, ki piše pesmi v prozi (na to temo pa je pred nekaj leti izšla tudi njegova antologija *Brez verzov, brez rim*, kjer postavlja tezo, da je poezija na poti prozi, za to pa navaja tudi mnogo primerov), temveč je poleg tega tudi kritičen premišljavec slovenskega in znotraj tega še posebej tudi štajerskega kulturnega prostora. Seveda je tudi dolgotrni knjižni urednik, ki je do upokojitve 2009 nadaljeval tradicijo tega žlahtnega poklica. V knjigi, ki izhaja ob njegovi 70-letnici, lahko bralec najde raznovrstna besedila iz zadnjega desetletja (2003–2013), ki nas podrobneje seznanjajo z Brvarjevo mislijo – tu so intervjuji, ki so izšli ob njegovih delih, bodisi kot urednika ali pa avtorja, tu so njegovi govori in zapisi ob različnih priložnostih, pa spremne besede ter tudi misli o Evropski prestolnici kulture, ki se je pred nekaj leti odvijala v Mariboru ter po njegovem mnenju programsko uspela, kljub temu da ni bil zgrajen noben od infrastrukturnih objektov. Knjiga, v kateri nas Brvar pelje od svoje avtopoetike do široko zastavljenih družbeno angažiranih kulturnih vprašanj. > SAMO RUGELJ

Andrej Brvar

POLETNE NOVOSTI ZALOŽBE GOGA

MIRT KOMEL
PIANISTOV DOTIK
Gabrijel Goldman je po imenu in usodi sumljivo podoben znamenitemu kanadskemu pianistu Glennu Gouldu. Najdemo ga v newyorški bolnišnici po misterioznem dogodku, ki sproži fobijo pred dotikom. Je kriva nesrečna ljubezen ali mehanično udarjanje klavirskih strojev, ki grozijo, da bodo glasbi ukradli dotik z dušo? / roman, € 24.90

AGATA TOMAŽIČ
ČESAR NE MOREŠ POVEDATI FRIZERKI
Agata Tomažič nam predstavi junake, ki so na prvi pogled docela povprečni ljudje, ki se jim v življenju ne dogaja nič posebnega, dokler ... se samozadovoljni japi ne začne spreminjati v žabo; vdova ne najde že pozabljenega mobitela, ki je pripadal njenemu v nesreči preminulemu soprogu ... / kratka proza, € 24.90

VINKO MÖDERNDORFER
BRSKANJA
»Virtuozen omnibus zgodb o posameznikovem spopadanju s preteklostjo, ki ga vleče k tlom, in z osamljenostjo, ki ga dviguje v zrak.« (*Aljoša Harlamov*) / kratka proza, € 24.90

VLADIMIR VOJNOVIČ
MOSKVA 2042
Vesela, obešenjaška antiutopija, napisana v osemdesetih letih, je postala v Rusiji velika uspešnica prav v zadnjih letih. Morda pa je znal ruski klasik, Vladimir Vojnovič, pri nas znan po svojih *Prigodah vojaka Čonkina*, tudi brez časovnega stroja pokukati v prihodnost? / roman, € 24.90

GOGA
www.goga.si

Knjige so dostopne v vseh bolj založenih knjigarnah, naročila pa sprejemamo tudi na: goga@goga.si ter na številko 07 393 08 01.

Tri kroge okrog hiše je romaneskni prvenec Semire Osmanagić, umetnostne zgodovinarke, zaposlene na MOL – Oddelku za kulturo, kjer skrbi za intermedijske umetnosti. Protagonistka romana je urbana ženska srednjih let, ki ni zasidrana v družinsko življenje, zaradi česar lažje obranja bivanjsko odprtost. Ta jo na eni strani dela dojemljivo za zgodbe in občutja drugih ljudi, po drugi pa ji občasno spodmika tla pod nogami, da ne ve več, kaj je realno in kaj iluzija

»Poskušala sem mešati pelin in med.«

Tri kroge okrog hiše

Semira Osmanagić

Litera, zbirka Piramida,
2015, t. v., 121 str., 21,90 €, JAK

Bukla: Knjiga *Tri kroge okrog hiše* je vaš romaneskni prvenec. Kaj vas je nagovorilo, da ste ga napisali?

Osmanagić: Moj prvi odgovor bi skoraj bil: mir v svetu, ampak se zavedam, da prevzetnost ni lepa lastnost, še posebej ob vikendih ne, zato bom podala bolj resen odgovor: nekateri se predajajo športnim tekmovanjem, drugi alkoholu, čezmernem delu, nakupovanju, jaz pa potrebujem pisanje. Sam proces pisanja je seveda individualno delo, ampak je veliko bolj smiselno, če ga deliš še z drugimi. Na začetku oblikovanja romana je pri meni prevladovala le želja po pisanju, zgodba se je oblikovala postopoma.

Bukla: V knjigi je večkrat čutiti, da je pripovedovalka strastna bralka. Najbrž to velja tudi za vas. Kakšen je bil prehod od bralke do pisateljice, ste dolgo zbirali pogum za ta korak?

Osmanagić: Verjetno je zelo težko pisati leposlovje, ne da bi imel »zalogo« prebranih knjig drugih pisateljev. Kot otrok sem bila prepričana, da je v tiskarskem črnilu snov, ki zasvoji in sem njena žrtev. Berem, kjer koli je možno in kadar koli je možno, kar niti ni najbolje, sem ugotovila, saj pogosto najdemo v vsakdanjem življenju veliko več vznemirljivega in tudi grozljivega kot v knjigah. Zato imam občasna obdobja, ko se izogibam branju in več gledam, poslušam, doživljam. Pogosto se ne morem odločiti, ali so najbolj zanimive osebe v tem trenutku domišljajske ali resnične. Kar se tiče poguma: nisem ga dolgo zbirala, enkrat sem se preprosto usedla in začela pisati, brez načrtov in zbiranja poguma. Še sama sebe sem presenetila (za tisti dan sem imela druge načrte, ampak sem jih prestavila na naslednji dan, če je sila, je pač sila)!

Bukla: Osrednje občutje romana je iztaknjenost glavne protagonistke iz sveta. Čeprav je (pre)občutljiva in svet močno doživlja, se vendarle zdi, da drsi po njegovi površini, da ga ne more dejavno zgrabiti in sooblikovati.

Osmanagić: Marsikaj iz romana sem potegnila iz sebe ali okrog sebe (oprostite mi, moji znanci, ki sem si vaše besede ali dejanja »požrešno« sposodila, ampak zdaj se vsaj zavedate, da previdnost ni nikoli odveč!), veliko pa sta prispevala domišljija in poskus, da se uživam v domišljajski junake in dogodke. Lahko bi tudi rekla, da se mi zdi, da vsi drsimo po površini sveta, le kdaj pa kdaj nam uspe zajeti njegovo globino.

Bukla: Slogovno se to odraža v asociativnosti; roman nima trdne strukture, ampak tudi sam drsi, se piše sproti. Zdi se, da zavestno odklanjate tudi hierarhijo likov, ki vstopajo in izstopajo iz pripovedi, vsak vanjo primakne svoj košček.

Osmanagić: Res je, zavestno sem odklanjala hierarhijo, trdno strukturo (nedosegljiv zgled je Bariccov roman *Ocean, morje*). Vendar ne povsem zavestno, marsikaj se je sooblikovalo skozi proces pisanja, nekako zaživelo samo od sebe. Očitno nisem preveč avtoritarna oseba, osebam iz romana kot tudi romanu samemu sem občasno pustila, da zaživijo po svoje.

Bukla: Glavne like bi nekako lahko razdelili po dveh oseh – po prijateljski in sorodstveni. Prva nudi več medsebojne podpore, druga več konfliktov, ki jih pripovedovalka rahlja s humorjem.

Osmanagić: Sorodnikov si ne moremo sami izbrati, prijatelje pa. V obdobju pisanja romana sem bila kot goba, ki je pivnala vase vse, kar je slišala ali

prebrala, tudi videla, o odnosih, sorodniških, prijateljskih in tudi ljubezenskih. Ker pa tudi sama težko preživim brez humorja, sem ga seveda aktivno vključila v pisanje. Priznam pa, da sem prav skozi pisanje lažje razumela in tudi sprejela osebe, ki so okrog mene.

Bukla: Osrednji tok romana je spodletelost medčloveških odnosov, ki se prepleta z drobnimi kritičnimi opažanji junakinje o zgrešenosti sodobnega (kapitalističnega) ustroja sveta.

Osmanagić: Trudila sem se, da skozi svoje junake ne bi preveč pametovala, vendar je to, pametovanje in podajanje svojih kritičnih misli, tako sladko početje, da mi to ni najbolje uspelo. Poskušala sem mešati pelin in med, spodletelost medčloveških odnosov, da vendar v spregi z veseljem do življenja, posuto z drobci duhovitosti.

Bukla: Osrednja junakinja ljudi natančno opazuje, a jih ne sodi, še manj obsoja. Četudi obratno ne velja vedno – kot samska ženska srednjih let je, predvsem s strani družine, deležna pikrih pogledov in pripomb.

Osmanagić: To je sicer nekaj, kar je meni bilo malce tuje, tega pač nisem doživela, ker imam družino, ampak sem se potrudila uživati po sistemu: kaj bi bilo, če bi bilo. Glede vseh junakov v knjigi: v trenutku, ko sem pisala, sem postala on/ona. Malce shizofreno, vem, ampak precej zabavno in tudi poučno, da se človek izživi skozi osebe, ki si jih sam izmisli.

Bukla: Vaši liki so vsakdanji, niso ekscentrični, podani pa so bolj prek okruškov zgodb, ki jih delijo s protagonistko. Všeč mi je, da se tekom romana skoraj vsak od njih pokaže z različnih zornih kotov, tudi nasprotujočih si. Debelušno prijateljico, ki jo povsem pogoltne materinstvo, denimo, prerodi ljubimec, nekam izgubljena samohranilka se loti posla ...

Osmanagić: Ne verjamem, da obstajajo osebe, ki so poponoma enolične, torej vedno eno in isto doživljajo, mislijo ... Če pa že, gotovo se v njihovi domišljiji skriva marsikaj in tako izživijo svoje različne zorne kote. Seveda pa lahko začnejo pisati knjige in tako doživijo veliko več kot bi sicer v vsakdanjem življenju (priporočam, govorim iz izkušenj).

Bukla: Všeč mi je, da bi si glavna junakinja zase izbrala srednje ime Oksimoron. Se vam zdi, da je protislovnost temeljna človeška lastnost? Da se ne moremo zajeti v čisti obliki, se stlačiti v identiteto brez preostanka?

Osmanagić: No, to ste pa lepo povedali, še jaz bi težko lepše! Vsi smo malce angeli in malce hudiči, vsaj domnevam (vseh ljudi na svetu ne poznam, k sreči). Mogoče so nekateri, ki so v čisti obliki enega ali drugega, ampak resno dvomim. In upam, da jih je bolj malo, če že morajo biti.

Bukla: Lik Toma v roman vnaša nekaj mističnosti, metafizičnosti, do katere pa vseskozi ohranjate (ironično) distanco.

Osmanagić: Zase sem vedno mislila, da nisem pretirano nagnjena k metafizičnosti in duhovnosti, vendar sem se zavedala, da je imel prav tisti, ki je rekel, da ima vsaka resnica dve plati, jaz pa mislim, da vsaj tri. Tudi svet ni vedno to, kar si mislimo. Najlepše pa mi je, ko me kdo vpraša, ali je Tom, eden od junakov v knjigi, resničen ali ne? Hotela sem poudariti soodvisnost resničnosti in iluzij, pogosto se zgodi, da to dvoje mešamo, sploh v medčloveških odnosih. Vsekakor se moram na koncu zahvaliti Literi in uredniku Orlandu Uršiču, ki je verjel v moj tekst in ga s tem oplemenitil.

Foto: Maša Ogrizek

Semira Osmanagić

V tem mrazu

Svetlana Makarovič

Beletrina, 2015, t. v., 102 str., 29 €

Svetlana Makarovič

Po lani izdani zbirki *Zeliščarka* med bralce prihaja še skupek 40 pesmi, posvečenih mrazu, upesnjem in mnogih podobah. To je ledena zima, na kateri zmrzuje *pankrtek v strgani pižami*, mrzla ljubezen desetnične matere, to so »*ljudje z zaledenelimi očmi*«, šklepetajoči okostnjaki, hlad temačnega groba

in celo ogenj, ki hudičevko obda »*z iskrečim metežem snega*«. In to je tudi groza, ki spremlja bralca, ko prebira temačne pesmi, polne človeške zlobe in neprizanesljivosti. Pesmi so natisnjene v faksimiliranem Svetlaninem tipkopisu, večina jih je nastala že dolgo tega, nekatere pa je avtorica prepesnila na novo. Kot v prejšnji zbirki so tudi zdaj opremljene z avtoričinimi risbami, ki bi si zaslužile več pozornosti. Če sem ob branju *Zeliščarke* dobila občutek, da se pesmi resnično stapljajo s podobami, potem se zdijo tokratne *intenzivne ekspresivne črte*, kot jim pravi Miklavž Komelj v spremni besedi, le kot na hitro ustvarjene brezdušne abstrakcije. > KRISTINA SLUGA

Mati je ena sama

Slovenske materinske pesmi

izbor: Jana Ozimek

Celjska Mohorjeva družba, 2015, t. v., 128 str., 15 €

Avtorica izbora Jana Ozimek je to drobno in lepo oblikovano knjižico poimenovala *prinašalka spominčic besed, nabranih kot šopek za naše mame*. Vanjo je uvrstila tako ljudske (*Sirota Jerica*) kot pesmi naših klasikov (Prešeren) in sodobnih avtorjev (Pavček, Mila Kačič), ki zajemajo ves življenjski krog, od najslajših do najgrenkejših trenutkov. V večini pesmi so v ospredju čustva, nekatere pa nam odstirajo tudi dani zgodovinski trenutek (še posebej presunljive so pesmi, nastale v času vojne morije). Lep poklon, ko nam zmanjka besed. > KRISTINA SLUGA

Lom glasu

Simona Kopinšek

Litera, zbirka Piramida, 2015, t. v., 54 str., 17,90 €, JAK

Draga Pesnica, zapisovati, veva obe, izrekati lepoto in bolečino (ki je iz iste zgodbe), ni samoumevno, je pa nujno. Glas mora odpovedati, mora utihniti, da (se) slišimo, da se s pomočjo divjih volkov povzpne k polarni svetlobi. A potem glas spet je, kajti rane je treba izgovarjati, *telo molka razdevičiti*. Pesem je življenje, imaš prav. In bojevnštvo ni samoumevno, je odločitev. *In vem, da razumeš. Tudi ti si bila prisiljena oprostiti, drugače ne bi prenesla življenja*. Tvoje pesmi so položene v rodno Zemljo, iz nje zajemaš odrive in razumeš, odpuščaš, postajaš. Tvoj glas, draga Simona, je zdravilen. Reci le ljubezen, pesnica, in ozdravljena bo naša duša. In, hvala, da zvesto varuješ *Tisti estonski kamen*. (P. S.: Naj mi zvesti bralec *Bukle* oprusti osebne besede, a tokrat ne gre drugače, zares ne gre.) > SABINA BURKELJCA

Majhna pesem

Josip Osti

Pivec, 2015, pt. v., 119 str., 20 €

Josip Osti

Josip Osti v zbirki majhnih pesmi (haikujev) ostaja ostijevsko svoj, s tem pa najbolj naš, prepoznan po pesmih, ki so predvsem ljubezenske izjave svetu, kakor preberemo tudi v uvodnem motu k haikujem. Belina se osipa iz zbirke, ko pesmi odpremo (in one nas), ne neha padati, ne neha snežiti v skorajšnjem poletju. Haiku je po mojem osebnem mnenju ena redkih pesniških oblik, ki zdrži skrajno odprtost – trivrstičnice nas odpirajo v neBo. Dvojina, ki jo pesnik pije s svojo drago, se vpleta v naravo, tako, da postajata v belini najbolj vidna. *Bosa pleševa / po snegu. Objeta. In / bela, kot glasba*. Pesnik mora pisati pesmi, jasno, predvsem pa mora okušati ljubezen. *Najlepše pesmi / sem napisal s prstom / po tvoji koži*. Mu verjamemo, pesniku, še kako mu verjamemo. > SABINA BURKELJCA

in celo ogenj, ki hudičevko obda »*z iskrečim metežem snega*«. In to je tudi groza, ki spremlja bralca, ko prebira temačne pesmi, polne človeške zlobe in neprizanesljivosti. Pesmi so natisnjene v faksimiliranem Svetlaninem tipkopisu, večina jih je nastala že dolgo tega, nekatere pa je avtorica prepesnila na novo. Kot v prejšnji zbirki so tudi zdaj opremljene z avtoričinimi risbami, ki bi si zaslužile več pozornosti. Če sem ob branju *Zeliščarke* dobila občutek, da se pesmi resnično stapljajo s podobami, potem se zdijo tokratne *intenzivne ekspresivne črte*, kot jim pravi Miklavž Komelj v spremni besedi, le kot na hitro ustvarjene brezdušne abstrakcije. > KRISTINA SLUGA

Beseda kakor svet

Samo Kreutz

Eklibris, 2015, m. v., 67 str., 15 €

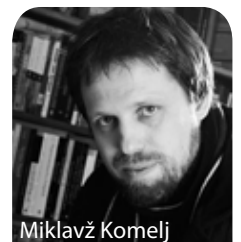

Avtor več proznih in pesniških del se v svoji novi zbirki subtilno približuje naravi in svetu. V resnici gre zgolj za približevanje in nenehno odstiranje plasti za plastjo, kar nakazuje tudi raba glagolov, kot so *otipanje, izmikanje, luščenje, drobljenje ...* Verzi, ki se stihotapijo v avtorja, se ne pustijo dokončno ujeti, zato so Kreutzove pesniške podobe zapredene v metafore: »*Raje zareži pesem, tako globoko, / da zmezi skozi skorjo / v živ les*.« > KRISTINA SLUGA

Noč je abstraktnejša kot n

Miklavž Komelj

Hyperion, 2014, m. v., 243 str., 25 €, JAK

Miklavž Komelj

Avtor tudi v novi zbirki stopa po samo-svoji ustvarjalni poti, njegov pesniški izraz pa odlikuje izjemna intelektualna širina. Vse humanistične vede, v okviru katerih ustvarja (umetnostna in literarna zgodovina, filozofija, prevajanje), vstopajo tudi v njegove pesmi. Poleg medbesedilnosti, ki je še izrazitejša zaradi tujejezičnih zapisov, ob katerih bralec zaradi bolj tekočega

branja pogreša prevod, je glavna prvina Komeljeve poezije spomin, ki ga prepleta z družbeno angažiranostjo, zavračanjem kakršne koli represije in preizpraševanjem večnih resnic. Gre za povsem naravno prehajanje med prostori in časi, ki izhaja iz pesnikove nuje: »*Samo iz vseh časov / lahko pridem v ta / čas. Samo iz vseh časov / sem lahko v tem času*.« > KRISTINA SLUGA

Pianistov dotik, ki je nastajal dolgih sedem let, je romaneskni prvenec Mirta Komela, pisatelja in filozofa, doktorja znanosti in predavatelja na Fakulteti za družbene vede in na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kot pravi avtor sam, je roman nadaljevanje Poskusa nekega dotika, njegove prve znanstvene monografije, tokrat z literarnimi sredstvi. Filozofski dub odzvanja v strogi, trdni strukturi romana, osrediščeni okoli centralnega motiva dotika. A delo je obenem zračno in blago hudomušno, prežeto z melanholijo, saj se dotika, tako kot ljubezni, ne da zgrabiti. Oba vznikata vsakič znova, zapisana večni sedanjosti. Ob romanu Pianistov dotik je Komel izdal še dve dramski besedili in dva potopisa: Mes(t)ne drame (2006), Luciferjev padec (2008), Sarajevski dnevnik (2009) in Kahirske kaheksije (2011).

»Modernizem je preveč pretenciozen, postmodernizem pa premalo.«

Pianistov dotik

Mirt Komel

Goga, 2015, t. v., 186 str., 24,90 €, JAK

Bukla: Osrednji motiv romana je ne samo dotik, temveč tudi glasba.

Komel: Vse prej kot glasbeni roman je to roman o dotiku, ampak glasba seveda igra svojo edinstveno vlogo. Celotno dogajanje se vrtilo okoli pianista in njegovega taktilnega izkustva sveta, ki se odvija po taktu klavirske glasbe. Priznati moram, da veliko več vem o dotiku kot o glasbi, v katero sem se začel potapljati šele pet let nazaj, takoj po doktoratu, za bolj nujen kot svoboden oddih od pojmov in besed. Nikoli poprej nisem dobil glasbene izobrazbe, tako da sem moral začeti iz nič in postopoma prišel do tega, da lahko danes igram preprostejšo klasično klavirsko skladbo. Izbira klavirja kot glasbila pa je bila enostavna, saj sem takrat, ko me je zagrabila glasba, že pisal roman o pianistovem dotiku. Malce manj enostavno je bilo pripeljati in doma najti prostor za stari ruski pianino, ampak to je že druga dolga zgodba.

Bukla: Obema, tako dotiku kot glasbi, je skupna nesnovnost, minljivost, vezanost na sedanjost. Kot filozof in pisatelj ste zavezani črki, ki pušča sled. Pri glasbi in dotiku pa prej kot o sledi lahko govorimo o vtisu, odtisu, ki odzvanja, tudi ko sam »izvir« presahne.

Komel: Res je: filozofija in pisateljstvo, oboje je zavezano črki, ki jima zagotavlja trajnost v času, medtem ko je glasbi in dotiku usojeno, da usahneti s samim dejanjem, s katerim ju priključimo v prisotnost. Ampak prav zaradi tega, ker sta prva dva, filozofija in pisateljstvo, zapisana črki, se ju drži neki značaj odloga, odsotnosti, odmaknjenosti. Ravno nasprotno kot slednja dva dotik in glasba črpata svojo vrednost natanko iz svojega usahljivega izvira, kakor da je prav minljivost tista, ki ju postavlja v privilegiran položaj. Zaradi vsega tega se mi zdi še toliko bolj izzivalno, paradokсно, celo utopično pisati o dotiku in glasbi, saj gre za poskus dajanja trajnosti nečemu, kar je po definiciji minljivo.

Bukla: Skozi celoten roman se vije vprašanje (umetniške) reprodukcije in izvirne ustvarjalnosti. Na ravni jezika se to odraža tudi v številnih literarnih, predvsem pa filozofskih referencah, do katerih imate pogosto blago ironično distanco.

Komel: Dobili ste me, priznam, zelo rad se spogledujem z zloglasnim postmodernizmom, sodobnim pojavom in bavbavom. Njemu v zagovor in sebi v zabavo naj povem, da na ravni pisanja, ne nazadnje pa tudi mišljenja, ravno postmodernizem omogoča določeno ironično distanco do velikih narativov in miselnih sistemov, ki so krojili politično, znanstveno in umetniško dogajanje dvajsetega stoletja. A vendar, nikakor nisem pristaš postmodernističnega igrakanja, ki bi bilo samo sebi namen, daleč od tega. Navsezadnje je tudi moj roman po svojem temeljnem ustroju močno zavezan modernizmu: strogo premišljena struktura, znotraj katere se pianistov dotik postopoma odmika od sveta, ki se za dotičnega pomanjša na stik s klaviaturo. Skratka, nekakšen bildungsroman à l'envers (op. razvojni roman ponarobe). Če naj se izrečem še nasploh glede modernizma in njegovega »post«: modernizem je preveč pretenciozen – postmodernizem pa premalo.

Bukla: V romanu je glas tesno povezan z ljubeznijo. Ljubeča vez med materjo in malim Gabrielom je njeno petje, tudi pri Gabrielovi ljubezni do Ester ima glas pomembno vlogo. Dotik je, nasprotno, povezan s povedjo oziroma nezmožnostjo.

Komel: Drži, da sta v romanu glas in glasba povezana z ljubeznijo in užitek, dotik pa z nelagodjem in nevarnostjo, ampak obstaja vsaj ena točka,

kjer se eno in drugo križa, mesto, kjer se pianist lahko odkriža dileme: klavir. Stik s klaviaturo je tisti, kjer se dotik in glasba srečata, usodno zvežeta in ne moreta več narazen, vse do te mere, da protagonist postopoma razvije fobijo dotika do vsega sveta razen klavirja, ki postane čisto pravi fetiš. Nemara je slišati romantično, da se ne moreš dotikati ničesar drugega razen klavirja, ampak če dobro premisliš, je stvar grozna. Še zlasti po tej potezi je pianist protagonist Gabriel Goldman modeliran po slovitim kanadskem pianistu Glennu Gouldu, ki je imel domala enako simptomatiko dotika.

Bukla: Če je ženska »linija« v romanu intonirana z ljubeznijo, je moška z vprašanjem avtoritete, ki se ji Gabriel vztrajno postavlja po robu.

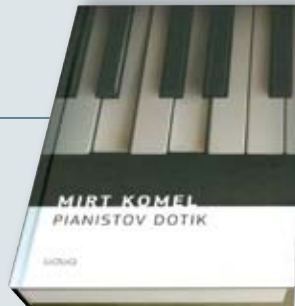
Komel: Vprašanje avtoritete, kakor se razgrinja v romanu skozi protagonistovo razmerje do deda, prvega učitelja klavirja, ki so mu nasledili vsi preostali, je pomembno pedagoško vprašanje, s katerim se sicer soočam tudi na svojem delovnem mestu. Seveda je že otroku jasno, da je pedagogika neke vrste nasilje, ampak prav tako je tudi jasno, da brez neke določene mere prisile nihče ne more ničesar doseči. Mozart in Beethoven, vsak na svoj način, sta glede glasbe dejala, da je talent sicer njen pogoj sine qua non, ampak da velik, največji del pa prispevata disciplina in trdo delo. Učitelj, ki zna zahtevati tisto nujno prisilo, ki jo implicira vsako resno učenje, obenem pa svoj lastni položaj ne pelje v smeri avtoritarnosti, to je po mojem tista prava avtoriteta, ki jo vsakdo, ki želi kaj narediti iz sebe in kaj doseči, rade volje spoštuje. V romanu pa je takšen lik emblematično utelešen v enorokem pianistu, Aleksandru Savskem (modeliranem po ruskem pianistu in učitelju Heinrichu Neuhausu), ki je prvovrsten pedagog in tako rekoč ideal učitelja samo za ceno tega, da je sam inhibiran za igranje klavirja.

Bukla: V romanu je zelo pomemben zven besed; zelo veliko se ukvarjate z izpeljavami iste besede, ki jih z rahlimi zvočnimi premenami včasih pomensko oddaljujete, spet drugič približujete.

Komel: Glede na to, da je Pianistov dotik navsezadnje tudi roman o glasbi, se mi je zdelo nadvse pomembno, da se vsebina odraža v formi, tako da sem prosto poskušal čim bolj približati pesniški govorici, ki ni konec koncev nič drugega kot glasba v obliki jezika. Sicer pa imam vsaj dva velika zgleda za svoje pesniško-prozaično početje: Vladimir Nabokov in, morda se vam bo ime zdelo nenavadno v literarnem kontekstu, Jacques Lacan, ki je skoval lepo besedo, s katero je moč označiti tole nenavadno glasbeno lastnost jezika: lalangue (op. jezik).

Bukla: Morda pišete že kaj novega?

Komel: Nekaj časa je že minilo odkar sem zaključil Pianistov dotik, tako da sem očitno že dovolj dobro prebolel porodno depresijo ob rojstvu svojega prvega romana, da sem se že vrgel v pisanje novega. Ideja se še razvija, ampak v osnovi gre za detektivko – (post)moderno, twinpeaksovsko, primorsko – ki se dogaja v fiktivnem kraju ob reki Soči. Dolga je še pot, saj mislim, da mi bo tudi ta roman vzel vsaj še nadaljnjih pet let časa, ampak na srečo pisateljstvo zame ni poklic in torej zanj nimam smrtonosnih rokov (razen smrtnosti same, se razume). V zadnji instanci pa naj kar sam roman narekuje, koliko časa bo potreboval, da se bo razvil in dozorel. Flaubert je v nekem pismu za George Sand zapisal: »Avtor ni nič – stvaritev je vse.«

Mirt Komel

Šansoni

Svetlana Makarovič

Sanje, 2015, t. v., 106 str., 19 €, JAK

Zbirka združuje Svetlanine šansone z albumov *Nočni šansoni* (1984), *Dajdamski portreti* (1985), *Večerni šansoni* (1990) in *Namesto rož* (1999), ki jih lahko prvič prebiramo, na novo pa so izšli tudi v zvočni obliki. Svetlanini šansoni niso samo baladni (*Jasmin*) ali družbenokritični (*Teci, punčka*), kot je značilno za njeno poezijo, ampak pesnica v njih odstira tudi svojo humorno (*Dixie sociologinje*) in zbadljivo plat (*Slinar, Pikzigmar*). Kdo se ne spomni legendarne *Nananana*, ki jo je prepevala Neca Falk, ali vsem znanih *Mačjih oči*? To so vrhunska umetniška dela za vse čase – tako v glasbenem kot literarnem pogledu – njihova sporočila pa nas nagovarjajo še danes: »Saj veš, da takšen je svet, da to je Dajdam planet, / ki daje z dajdam roko in misli z dajdam glavo ...« Ob izidu zbirke se je Svetlana poimenovala *kraljica slovenskega šansona* in upravičeno si zasluži naš globok priklon. > KRISTINA SLUGA

Ozare dneva; Pesmi

Mili Hrobath; skulpture: Joško Hrobath

Mohorjeva Celovec, 2015, m. v., 84 str., 19,90 €

Štirideseti zvezek predvsem koroškoslovenske *Elerjeve edicije* prinaša zbirko pesmi, že drugo v tem okviru učiteljice Mili Hrobath iz Šentlenarta pri Sedmih studencih. Avtorica, pesnica že od dijaških let, izdala je tudi dve zbirki za otroke, se v 63 pesmih vseskozi ukvarja z različnimi pomeni in podobami časa. Druži se z njim, ki je, kot pravi, brez vabila njen

gost. Sedanji čas se s spomini prepleta s preteklim: pesnica je v spominih še otrok in spomini v brezčasju zalivajo vse dobro v njej, ki ji je bilo dano. Obenem se njena jesen, ki neslišno spremlja dneve, sprehaja »ob robovih sveta, kjer večkrat počivajo sanje ... Na ozarah preteklih dni se naučije spominov, ki so ostali živi.« Neprenehoma torej čas in z njim spomini, sanje. Tudi čas, ki se izteka vsak dan. »Ko se bo iztekel, bom odšla ... Tako je,« preprosto reče avtorica, čeprav je še trdno tukaj. »Živi radostno iz trenutka v trenutek – zdaj, zdaj in zdaj,« v spremni besedi poudari Fabjan Hafner. > IZTOK ILICH

Mali užitki

Jaka Tomc

Manični poet, 2015, m. v., 83 str., 10 €

Avtor, ki se v življenju spopada z bipolarno motnjo, je doslej izdal več žanrskih proznih del, zdaj pa še pesniški prvenec. Kot pove že naslov, so glavno vodilo zbirke *mali užitki* oziroma drobni trenutki (čik in kava, pogled na lepo dekle), ki osrečijo ter napolnijo dušo. Ker pa življenje ni samo potica, Tomc »brska« po sebi, tudi ko ga preplavita občutek nemoči, brezupa: »Kdo pravi, / da se teme ne da ujeti? / Jo prikleniti na verigo / in udomačiti.« Ob tem njegova pesniška govorica ni nikoli zastrta v metaforah, ampak bralca nagovarja neposredno in jasno. > KRISTINA SLUGA

Zdravilo za Ano

Rok Vilčnik

Litera, zbirka Piramida, 2015, t. v., 121 str., 21 €, JAK

Vilčnik, ki je v našem kulturnem prostoru dobro znan, se kot pesnik predstavlja drugič. Osrednja pesem, po kateri je naslovljena tudi celotna zbirka, razkriva glavni pesniški temi – ljubezen in smrt, uokvirjeni v ganljivo zgodbo o Ani, ki išče življenjski smisel. Pesem kot zgodba je pri Vilčniku zelo pogosta (*avtomehaniki nimajo prijateljev*), iz nje pa veje pridih šansona, ob čemer ni odveč omeniti, da je avtor dejaven tudi na glasbenem (Patetico) in

uprizoritvenem (dramatik in režiser) področju. Vilčnik zelo dobro krmari med različnimi občutji, pri čemer nikoli ne zapade v osladno solzavost. Ravno nasprotno, v pesmi *redno zaposleni pesnik* svoj položaj odkriti smeši, ob tem pa ost usmeri tudi na tiste, ki mislijo, da umetnost nastaja na tekočem traku. > KRISTINA SLUGA

Kaj boste brali to poletje?

Razmislite, še preden začnete pripravljati kovčke.

Imamo zgodbe za vse destinacije.

www.knjigarna-beletrina.com

nominacija
kresnik
2015

Beletrina*

Premalo prostora v kovčku?

Berite e-knjige:

www.biblos.si

Vsaka poezija ima svoje velikane in na slovenskem Parnasu bi prav gotovo lahko kraljeval Ciril Zlobec. Človek neizmerne intelektualne širine ima za seboj bogato ustvarjalno pot: 115 knjižnih naslovov, ki segajo tako na polje poezije, proze, esejistike kot književnih prevodov in v tuje jezike prevedenih zbirk. Čeprav je v središču Zlobčevega ustvarjanja poezija, je globok pečat pustil tudi v našem kulturnem in političnem prostoru, neomajno zvest in predan slovenskemu narodu, hkrati pa tudi njegov neusmiljen, a pravičen kritik. Zlobčeva poezija sega na različna tematska področja, v njenem središču pa je ves čas ljubezen, upesnjena kot usoda človeka ter razpeta med eros in tanatos. Kot pravi sam, je ljubezen zanj bistvo življenja ali kot zapiše v pesmi Praspoznanje: »Ljubezen – praspoznanje vseh spoznanj, / skrivnostni sadež z mitskega drevesa, ki vsak sam v sebi mora ga odkriti: / ko si ga utrgal in zagrizel vanj, / te nič več ne odžaja, ne nasiti / prasle ljubezni duše in telesa.«

Enemu osrednjih ljubezenskih pesnikov pri nas se je ob 90-letnici poklonila tudi založba Mladinska knjiga, pri kateri je v zbirki Ljubezen – čudež duše in telesa izšel avtorjev izbor ljubezenske poezije.

»Rad bi živel dolgo, / vendar ne umrl kot starec.«

Ljubezen

Čudež duše in telesa

Ciril Zlobec

Mladinska knjiga,

2015, t. v., 123 str., 24,94 €, JAK

Bukla: Znamenita zbirka *Pesmi štirih* je prvič izšla leta 1953, letos pa je pri Cankarjevi založbi izšla tudi njena jubilejna izdaja. Kako se danes spominjate tistega časa, ko ste skupaj z že preminulimi Kovičem, Menartom in Pavčkom premikali meje slovenskega pesništva?

Zlobec: Naše prijateljstvo je bilo od samega začetka do njihovih smrti enkratno in globoko. Ko so za vedno odšli, se mi je zdelo, kot da bi z njimi odšel del mene samega. Čeprav smo si bili po značaju zelo različni, je bil naš odnos vedno harmoničen, saj smo si medsebojno pomagali in se podpirali. Bili smo zelo kolegialni – ko je eden izmed nas izdajal novo delo, smo drugi počakali s svojimi objavami. Morate namreč vedeti, da sta v letu, ko je prvič izšla zbirka *Pesmi štirih*, izšli le še dve drugi zbirki, kar je danes ob poplavi knjižnih izdaj nepojmljivo.

Pisati smo začeli v nekakšnem prehodnem obdobju, ko se je partizanska generacija znašla v zadregi, in še pred navalom modernizma, pri tem pa nismo zavrgli preteklosti ali bili odklonilni do novosti. Naša poezija je bila pri bralcih odlično sprejeta in je še danes. Literarne nastope smo imeli po vsej nekdanji Jugoslaviji, kjer smo nastopali pred polnimi dvoranami. Ne pretiravam, če rečem, da so bila naša branja neke vrste *moda*. Najbrž so našo vzajemnost občutili tudi drugi, ker so o nas pisali kot o *ubranem kvartetu*.

Vsi štirje smo bili približno enako produktivni. Poleg poezije smo pisali tudi prozo in esejistiko ter prevajali. Prav tako je bilo zadoščeno naši nečimrnosti, saj smo prejeli približno enako število priznanj. Vsi smo dobitniki Prešernove nagrade in vsi smo bili sprejeti v Slovensko akademijo znanosti in umetnosti (SAZU).

V življenju sem izkusil marsikaj, nikoli pa si nisem predstavljal, da bom ostal zadnji, ker sem bil najstarejši od vseh. Kovič mi je nekoč rekel, da sem najboljši govornik, zato moram ostati zadnji in jim govoriti na pogrebih, jaz pa sem odvrnil, da bo verjetno ravno obratno. Zgodilo se je, kar je napovedal Kovič. Življenje je kruto v svoji nepredvidljivosti, ki pa je po drugi strani tudi njegova vrednota. Če bi namreč vedeli, kaj vse nas čaka, ne bi vzdržali.

Bukla: Kljub fašističnemu preganjanju v otroštvu in grožnjam, ki ste jih doživeli v času političnega delovanja, se v svojih prepričanjih niste nikoli uklonili. Bi rekli, da je vaša pokončna drža povezana z odraščanjem na Krasu, ki je ves čas prisoten tudi v vaši poeziji?

Zlobec: Ni nepomembno, da sem rojen na Krasu, kjer sta vladali totalna fašistična represija in velika socialna beda. Verjamem tudi, da je uporništvo že od nekdaj zapisano v moj značaj in je bilo v meni prisotno, še preden sem se ga sploh zavedal. Kako naj si sicer razlagam, da sem kot pastirček na gmajni, raje trmasto vztrajal pri svojem in bil tepen, kot da bi ubogal sta-

rejše pastirje? Tudi na gmajni je bil namreč odnos med starejšimi in mlajšimi ali močnejšimi in šibkejšimi po svoje hierarhičen. Rekel bi lahko celo, da sem v svojem otroškem uporništvu skoraj užival, ne zaradi etične ozaveščenosti, ampak zaradi svojega značaja.

Počakati sem moral do pubertete, da sem svojo držo osmislil z nekakšnim nadihom etičnosti: biti najprej sam sebi neizprosen sodnik. Šele v zrelih letih, po številnih izkušnjah in preizkušnjah, sem lahko izzivalno zapisal verz: »Zmag ne slavim, poražen se ne vdam,« z živo zavestjo, da se vse bolj »bojujem« s samim sabo. Žal pa je logika življenja močnejša od naših hotenj: največja razočaranja so praviloma nasledek prevelikih pričakovanj.

Če sem v polemiki z nekom, ki čuti in misli drugače, upoštevam njegovo drugačno mnenje in sem pripravljen na kompromis, ki ga ne razumem kot kapitulacijo. Prav tako nisem bil nikoli privrženec absolutizacije, ki je pogosta značilnost vseh, ki imajo moč – tako verskih kot političnih institucij, velesil in danes tudi multinacionalk, ki krojijo usodo vsega sveta. Vsaka institucija, naj si bo gospodarska, politična ali verska, je demokratska le, dokler je šibka, takoj, ko začuti moč, jo skuša uveljaviti in institucionalizirati.

Bukla: Kmalu boste praznovali devetdeseti rojstni dan, doživeli ste viharno zgodovino dvajsetega stoletja. Čeprav znani rek pravi, da se bo v novem tisočletju na svetu odvijalo še toliko vojn?

Zlobec: Ne, nikakor. Skoraj vsi, ki smo odšli v partizane, smo se za ta korak odločili z navdušenjem in ne le prostovoljno, saj smo utopično pričakovali, da bo boju sledila svoboda v vsem, kar je v svobodi pozitivnega. Žal je logika življenja močnejša od naše volje. Po vojni je bilo tudi na strani partizanov veliko razočaranja. To se nam dogaja tudi ta zgodovinski trenutek. V sicer razumljivi prvi euforiji, da smo si priborili lastno državo, smo čisto pozabili, da ji moramo dati še pravo podobo in ji vdihniti dušo, ki nas bo osmišljala v tem našem, ne ravno prijaznem, vsakdanu.

Bukla: Delovali ste tudi na političnem področju, kakšen je vaš pogled na politične razmere pri nas?

Zlobec: Nedvomno, uspeh je, da so nas tako hitro sprejeli v Evropsko unijo. Čeprav zdaj razočaranja ugotavljamo, da tudi v tej zvezi velja naravni zakon, po katerem je veljava posamezne države domala v matematičnem razmerju do moči. Iz dneva v dan, tako rekoč pred našimi očmi, se razblinja še ena velika iluzija.

Osebnost sem še bolj črnogled. Morda se premalo zavedamo, da smo v sedanjih vladavini kapitala vsi skupaj žrtve prevratniške psihološke prevare – vse je svetohlinsko opremljeno z magičnim pojmom *svoboda*. Govorimo o svobodnem trgu, svobodni konkurenci, svobodnem pretoku delovne sile in kapitala ... Skratka, vse je svoboda, ki pa je v resnici ni nikjer več, saj je popolnoma relativizirana in podrejena kapitalskemu dobičku za vsako ceno. Naša napaka je v tem, da svojo podrejenost celo opravičujemo, kot da gre za normalen pojav. Težko si predstavljam, da ne znamo sami upravljati lastnega premoženja in življenja, hkrati pa imamo uspešne strokovnjake v tujini. Tu je veliko slepomišenja in težkih fraz, s katerimi nas skušajo odločujoči zamotiti, da razmišljamo o stvareh, ki so v bistvu absurdne, ob tem pa nimamo časa razmišljati o bistvu življenja, ki ga živimo.

Bukla: Vsaj v preteklosti smo Slovenci radi poudarjali, kako pomembna je kultura in še posebej literatura za obstoj našega naroda. Danes se zdi povsem izrinjena iz javnega življenja, med kulturniki in tudi znanstveniki pa vlada zatišje. Kakšen je vaš pogled na razmere pri nas?

Zlobec: V sodobni civilizaciji znanost in tehnologija »počlovečujeta« robota, medtem ko politika razčloveča človeka. Razvoj terja vse večjo specializacijo, v tem smislu je usmerjeno naše in svetovno izobraževanje, hkrati pa ne pri nas ne v svetu ne vemo, kam z generacijami vrhunsko izobraženih strokovnjakov. Prekarstvo kot nova filozofija dela in življenja je že samo po sebi kontradiktorno. Življenje in delo terjata vse večjo komplementarnost, v resnici pa smo priča vse večji družbeni in ekonomski razslojenosti.

Zdi se, da se (slovenska) politika vse bolj občuti kot vsevednica, pri tem pa v življenje skupnosti ne zna ali noče pritegniti najbolj uglednih intelektualcev kot navdihovalcev možnega v raznolikosti. Politiki so polni sami sebe, namesto da bi delovali kot spodbujevalci odprtosti in dialoga. To ni samo slovenski, ampak svetovni problem. Zdi se, da med znanstveniki in umetniki vlada brezup, saj nas nihče več ne posluša, kaj šele, da bi nas kdo upošteval ali vsaj vprašal za mnenje. Gre za vdanost v nemoč. Sam se pogosto sprašujem, zakaj naj se še oglašam, ker v javnosti ni nikakršnega učinka o izrečenem.

Bukla: Ob vaši skorajšnji 90-letnici je pri založbi Mladinska knjiga izšla jubilejna izdaja vaše ljubezenske poezije *Ljubezen – čudež duše in telesa*. Zbirka obsega devetdeset pesmi. Kako ste se lotili izbora?

Zlobec: Večina pesmi v mojem opusu je ljubezenskih, zato sem se odločil za temo ljubezni. Ker pa sem napisal res veliko ljubezenskih pesmi, je bilo izbiranje zame včasih prava muka. Potem pa sem spoznal, da se moja ljubezenska poezija razpenja v širokem loku, vse od himničnega zanosa do stišane kontemplacije. Tako se je moj izbor prelil v nekakšno intimno avtobiografijo, ki pa je, vsaj upam tako, odprta v dialog z bralcem. To je torej knjiga ljubezni, ne intelektualne konstrukcije in tudi poskus dveh nebogljenih človeških bitij, da bi osmislili svoje bivanja.

Bukla: Vašo poezijo dopolnjujejo čudovite risbe Metke Krašovec. Kako je prišlo do vajinega sodelovanja?

Zlobec: Zgodilo se je povsem po naključju. Metka je imela že pripravljene male erotične risbe, akvarele na temo ljubezni in erosa, ki jih je ustvarila skozi leta. Potem pa je iz resnično velikega kupa podob likovni urednik Pavle Učakar izbral tiste, ki so se mu zdele najbolj v harmoniji z mojimi pesmimi. Nazadnje smo risbe pregledali vsi trije in oba z Metko sva bila navdušena nad njegovim izborom. Kot že pri prejšnjih zbirkah mi je bilo tudi tokrat v iskreno zadovoljstvo sodelovati z urednico Nelo Malečkar, še enkrat pa bi se rad zahvalil tudi mojemu prijatelju Ivu Svetini, ki je pesmi med bralce pospremil s spremno besedo.

Bukla: Kot ste že omenili, je vaša ljubezenska poezija zelo raznolika in zajema vse vidike ljubezni, od hrepenenja, erotične strasti, globoke pripadnosti, neskončne sreče, tragične izgube ... Je ljubezen za vas bistvo življenja?

Zlobec: Da, zame je ljubezen bistvo življenja, jo je pa treba dograjevati vsak dan sproti in ob tem spoznati tudi bolečino. Ljubezen ni idealiteta, je spopad s časom, ker je kontrapunkt vsakdanjosti v nas in okrog nas. Bolj ko vrtaš vase, (*Potujem iz sebe vase*), bolj občutljiv in pronicljiv postajaš. V sebi odkriš in spoznavaš marsikaj, kar ti je bilo doslej zastrto. Takšno raziskovanje je težko in marsikdo se ga ogiba, ker se boji do kraja spoznati samega sebe oziroma tudi senčne, bolne ali ranjene dele sebe.

Bukla: Ste eden redkih pesnikov, ki ste svoji ženi, tudi vaši muzi, s poezijo postavili »ljubezenski oltar«. Vaša zadnja zbirka se začne z *Odo ženi* in konča s pesmijo *Ljubezen – najina Visoka pesem*. Kakšen je njen pogled na vaše ljubezensko čaščenje?

Zlobec: Moja žena pravi, da so mi vseč vse ženske, kar je metaforično celo res. V enem od mojih verzov pišem: »Si vse ženske, ko te kličem.« Ali je sploh mogoče, da ljubiš in celo obožuješ svojo ženo, ob tem pa preziraš žensko nasploh, ki je tudi sicer zame najpopolnejše živo bitje. Zlasti ko ljubi in je ljubljen. Moja žena je do te moje »specifične« pozornosti zelo razumevala. Po drugi strani pa je v odnosu do mene tudi zelo zaščitniška. Nikoli ne prebere mojih pesmi pred izidom, ker ne želi na kakršen koli način omajati moje samozavesti. Prav tako so vsi, ki so kadar koli napisali ali rekli kaj slabega o meni ali moji poeziji, v njenem spominu bolj slabo zapisani. (smeh)

Ciril Zlobec

Foto: Borut Krajnc

Bukla: Še nekaj besed nameniva vaši sintagmi *Ljubezen dvoedina*. V svoji poeziji se vedno obračate k nekemu, ste v dialogu. Kaj lahko poveste o tej svoji ustvarjalni drži?

Zlobec: Iz razmišljanja o »*biti sam*« je nastala pesniška zbirka *Biti človek*. Jaz sem družabno bitje, vendar z zavestjo, da se ne morem ves zlit v drugega. Sintagma *Ljubezen dvoedina* obsega par, ki se trudi in svojo ljubezen ves čas dograjuje, da ne bi postala šablona, da se v njej eden ali drugi ne bi izgubil, pa četudi v svoji ljubezni do drugega. Malce zapleteno povedano: gre za sinhronost bivanja dveh v enosti, ki postane, ko se uresniči, edino.

Bukla: Življenje vas je marsikdaj težko preizkušalo. Vam je pisanje in zatekanje v poezijo pomagalo ob tragični izgubi hčerke in sina?

Zlobec: Prepričan sem, da če ne bi zmozel izraziti žalosti in neizmerne ljubezni do obeh, sina in hčerke, ki sta mi jo v enaki meri tudi vračala, ne bi doživel pomiritve. V tej svoji absolutni žalosti, osirotelosti očeta, sem oba laično posvetničil v sebi. Zame sta idealiteta. Misli nanju ne odganjam, ampak – tudi ko zelo boli – dograjujem v svojem spominu nanju, ki je hkrati tudi moj spomin. Velikokrat ju sanjam in vedno z vednostjo, da sta mrtva, onadva pa me, ob tej isti zavesti, vedno tolažita in skušata pomiriti. Da sem v svoji poeziji posvetničil tako otroka kot lastno bolečino, me po svoje rešuje norosti in samomora.

Bukla: Ste eden redkih slovenskih pesnikov, ki ima še vedno veliko bralcev. Vaša branja so zelo dobro obiskana in tudi naklade vaših del so nekajkrat višje kot število izvodov vaših mlajših kolegov.

Zlobec: Odmevi so zame nerazumljivi za slovensko poezijo, že samo število izvodov. Moja prejšnja zbirka *Biti človek* je bila v dobrega pol leta prodana v več kot 3.000 izvodih, kar se zdi danes nepredstavljivo. Tudi branj, ki so zelo dobro obiskana, imam še vedno veliko in se jih, kljub nekaterim starostnim tegobam, zelo rad udeležujem. Na njih se srečujem z ljudmi, ki so v svojem življenju ravno tako doživeli kakšno tragično (ali tudi veselo) izkušnjo in se mi izpovejo. Moja poezija jih notranje prebudi in privede do mene. Takšna izkustva so, čeprav boljša, nekaj najlepšega. Med bralci je še posebej priljubljena moja ljubezenska poezija, v kateri ljubezni ne upesnjujem kot filozofski ali sociološki pojem, temveč kot usodo človeka. Ljubezenska izkušnja je nekaj najbolj univerzalnega in hkrati najbolj intimnega.

Pogum za ustvarjanje potrebujemo vsi – ustvarjalec mora imeti občutek, da ne piše le zase. Ko svoje delo objaviš, vedno računaš na dialog.

Bukla: Naj vas za konec povprašam še o prihodnjih ustvarjalnih načrtih.

Zlobec: Govoriti o načrtih pri devetdesetih letih je skoraj nehigienično izzivanje. Gibljem se po minskem polju ... vsak trenutek lahko stopim na mino ... Že danes? Jutri? Pojutrišnjem ... Ko sem praznoval abrahama, se mi je (zagledanemu v svojo *kratko večnost*) zapisala utopična želja: »Rad bi živel dolgo, / vendar ne umrl kot starec.« Ostaniva pri tem.

Finalisti nagrade kresnik

Ko tole pišem, smo pred podelitvijo Delove nagrade za najboljši slovenski roman kresnik. Ne vem, kdo bo prižgal kres na Rožniku. Vem, kako so se me romani dotikali, kaj sem shranila v bralsko malho, kakšen spomin. Potemtakem ne govorim (le) o romanih, temveč o svojem bralskem plesu z njimi. (Opomba uredništva: ob zaključku redakcije je bilo že jasno, da je nagrado kresnik prejel Andrej E. Skubic. Čestitamo!)

Katarina Marinčič, *Po njihovih besedah, Modrijan*

Spoštovanje in občudovanje avtorice sta osnovna občutka ob branju te jezikovno in slogovno bravurozne pisave mešanih zvrsti, navdihnjenih s tremi avtobiografijami, poklon razsvetljenski tradiciji, z začimbami duhovitosti in ironije, razrahljano z drobnimi opazkami. Njen Karl May pravi: »Pisal sem o duši. Ves čas o duši.« Bralka ne prepoznavam duše, temveč doživljam roman nevtralnno v negibnosti in se čudim poetičnim formulacijam: »v žametnem zavetju svojih vek« ... Sledi drama v verzih na odru moža, ki mu je roman posvečen?

Veronika Simoniti, *Kameno seme, Litera*

Nesrečna ženska sprosti potlačeno agresijo, ko zaluča kamen čez ograjo na sosednji vrt s hrupno zabavo. Kamen nekemu poškoduje oko. In na hrvaškem otoku Anti preplete moške in ženske z občutki sramu zaradi svoje zaznamovanosti v klobčič, ki ga je usoda kotalila iz družine v družino. Spominjanje, obžalovanje, kesanje, prekrivanje, skrivanje ... Trodelni roman, napisan kot preplet kratkih zgodb z različnih perspektiv posameznih pripovedovalcev, tematizira resničnost z jasno strukturo in stvarnim jezikom, ki ob koncu razpira vprašanje: Kaj je normalno?

Andrej E. Skubic, *Samo pridi domov, Modrijan*

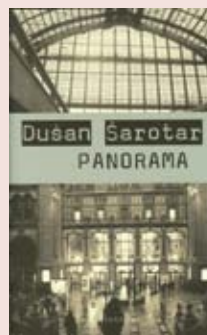
Rojeni romanopisec spretno plete zgodbo glavnega junaka Leona Berdena, odvetnika v svetu politične mafije in tajkunov. Jezik sočen, živ, pripoved tekoča, kot bi brali kriminalko, ki sploh ni izmišljiva, temveč povzetek današnjega stanja (tudi slovenskega) sveta. A kot bralka sem zaznala ljubezenski roman o obupanem moškem, ki hoče svo-

jo mladostno ljubezen vrniti v njun dom. Saj Leon vendar vse počne zaradi žene! Kot je zapisal podjetnik Matjaž Gantar v knjigi *Moška pisma*: »Ženska je moškemu njegova glavna boginja. (Zanjo) bi se na trepalnice postavil, na konec sveta bi s čolnom na vesla odplul ... Ali pa vrtal nafto.« Zanjo je Leon Berden postal junak, za svojo ženo. Da bi prišla spet domov.

Marko Sosič, *Kratki roman o snegu in ljubezni, Litera*

Da je lepota lahko grozna in da je groza lahko lepa, me je spreletelo ob branju poetičnega romana o dvigovanju potlačenih travm in strahov iz nezavednega v spomin in sanje junakinje Alme, ki se kot voda pretakajo v dušo njene mladostne prijateljice Olge, saj smo ljudje povezani kot vezne posode. Zlo obstaja in se vedno znova prebija z dna na površje. Strašna je ta tema, s katero se moramo soočiti, strašna! Najstrašnejša, ker jo gosti Almin sin, ki noče več govoriti njenega (slovenskega) jezika. Zarotitveni roman, ki opominja, da »zlo pride v nas skozi ozke reže, komaj zaznavne reže ignorance, zavisti, sovraštva in bede«.

Dušan Šarotar, *Panorama, Beletrina*

Roman je dobil naslov po sliki Gerharda Richterja z retrospektive v galeriji Tate Modern pred štirimi leti. Naslikana je pesem, ki jo nosi globoko v sebi Šarotar, poet z besedo in fotografijo, tista pesem, ki jo je za svojo »pripoved o poteku dogodkov« zaslíhal tudi v glasovih emigrantov, pribežnikov, Judov in pisateljskih tovarišev na Irskem, v Belgiji in Sarajevu. Samotni popotnik hodi v dom svoje duše pit jezik notranjih in zunanjih pokrajin, da bi se njihova tihotna lepota uprla hrupu in površnosti sveta, da bi slišali vodo (jezera, morja, reke), »ki ne posreduje zgolj črk in besed, marveč tudi vzdihljaje, ritem, tišino, bitje srca, strah, ljubezen in smrt; torej ne zgolj pomena, marveč tudi smisel«.

vilenica

ODZVEN PROSTORA

1.–6. 9. 2015

30. Mednarodni literarni festival
30th International Literary Festival

30. Mednarodni literarni festival Vilenica v organizaciji Društva slovenskih pisateljev in Kulturnega društva Vilenica iz Sežane tudi letos predstavlja najboljše avtorje in literaturo z območja Srednje Evrope, pa tudi iz drugih držav Evrope in preostalega sveta. Festivalski teden bo potekal od 1. do 6. septembra 2015

v Ljubljani, Sežani, Lipici, Mariboru, Celju, Kopru, Trbovljah, Štanjelu, Pliskovici, Lokvi, Volčjem Gradu, Trstu in v jami Vilenica, na njem pa bo odmevalo prek 15 jezikov več kot 20 avtorjev iz evropskih in drugih držav. Vabljeni!
Več informacij na spletni strani festivala: www.vilenica.si.

Motnja

Magdalena Tulli

prevod: Jana Unuk

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki, 2015, t. v., 128 str., 22,95 €, JAK

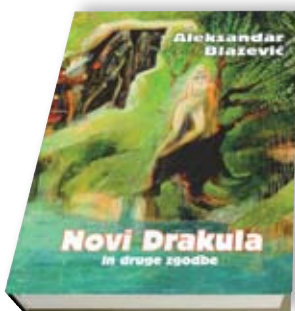
Zastrti, metaforični, kratki, a pomenljivi roman poljske pisateljice iz leta 2006, ki jo v slovenskem jeziku že poznamo po delu *V rdečem*, destilirani in projicirani v občečloveško zgodbo, ubesedi medvojno usodo poljskih Judov, pri čemer sicer govori o neimenovani vojni in brezimnih beguncih. Dogajanje romana je skoraj dramsko, omejeno na trg z dvema tramvajskima postajama, na okoliš, kjer vsak igra svojo življenjsko vlogo, dokler se tu ne utaborijo begunci. Ti za ta kraj pomenijo motnjo, razpoko v dosedanjem načinu življenja, kar za prebivalce trga pomeni preizkušnjo njihove človečnosti in njihovega odnosa do soljudi, pregnanih iz svojih domov. Brezkompromisna literarna razprava o strpnosti. > SAMO RUGELJ

Novi Drakula in druge zgodbe

Aleksandar Blažević

prevod: Peter Amalietti

Amalietti&Amalietti, zbirka Kratke zgodbe, 2015, m. v., 209 str., 19 €

Beograjski pisatelj Aleksandar Blažević je v zbirki kratkih zgodb združil kar 27 pripovedi. Gre za le nekaj strani dolge zgodbe, ki ne delujejo kot celovita pripoved, ampak bolj kot izseki iz življenj. Odlikujejo jih pisateljev realističen slog pisanja, nenavaden, a izvrsten smisel za humor in pa določena mera skrivnostnosti, saj se marsikatera od pripovedi konča nepojasnjeno in tako ostane v naših mislih ter za kar nekaj časa zaposli domišljijo. Kot najbolj izjemen pisateljski dosežek pa lahko morda štejemo prav tiste zgodbe, ki niso dolge niti za celo stran, saj pisatelju uspe v le nekaj stavkih postaviti pripovedi, katerih sporočilo je tako močno, kot da so bile napisane na več deset straneh. > NEŽA POZNIČ

zbirka Svila

Modrijan, 2015, m. v.

Milan Kundera, Slavje nepomembnosti,

prevod: Jaroslav Skrušný, 134 str., 9,90 €, JAK

Michel Houellebecq, Lanzarote,

prevod: Marko Trobevšek, 92 str., 11,90 €

Christa Wolf, August,

prevod: Ana Jasmina Oseban, 55 str., 8,90 €

Claire Keegan, Rejenka,

prevod: Maja Novak, 87 str., 8,90 €

zastavonoša Milan Kundera s svojim, morda zadnjim kratkim romanom *Slavje nepomembnosti* iz leta 2013, ki preko navzkrižno montirane pripovedi in prigod svojih moških likov, ki so ujeti v vsak svoje življenjske principe, na svoj specifičen humoren način preigrava že skoraj filozofsko tezo, da je nepomembnost pomembna, če ne že ključna sestavina človekovega življenja. Takoj za njim je na voljo provokativni francoski pisatelj Michel Houellebecq s svojo novelo *Lanzarote* iz leta 2002, ki pa vsebuje vse ključne teme pisateljevega ustvarjanja – od z dolgočasnega in odtujenega Francoza v srednjih letih, ki se mu skoraj ne da niti seksati, do počitniške-

V letošnjem (spomladanskem) paketu butičnih knjižnih naslovov zbirke *Svila* (do sedaj je skupaj s temi izšlo že sedemnajst naslovov) spet najdemo zelo raznorodne pisave. Najbrž je tokratni

Nemci

Jakuba Katalpa

prevod: Tatjana Jamnik

KUD Police Dubove, Zveza Modro-bela ptica, 2014, m. v., 414 str., 24,90 €, JAK

Jakuba Katalpa

Nemci, roman češke avtorice Jakube Katalpe, je čisti presežek, ki ga je treba v poplavi takih ali drugačnih knjig, povezanih z drugo svetovno vojno, ki so izšle v zadnjem času, še prav posebej izpostaviti.

Mlada Čehinja, ki živi v Londonu, se odpravi na pogreb svojega očeta v domovino, kjer ponovno pride v stik z ljudmi in predmeti, ki so zaznamovali njeno odraščanje za železno za-

veso. Med njimi so tudi pisma »fantomske« babice, v času druge svetovne vojne osnovnošolske učiteljice v okupiranem »protektoratu«, ki jih je ta iz Nemčije dolga leta pošiljala njenemu pokojnemu očetu. Nikoli ni razumela, kako je lahko njena nemška babica Klara svojega otroka (za) pustila na Češkem in z njim nikoli ni spregovorila niti besede. Razen prek pisem in s sladkarijami napolnjenimi paketi, ki jih je redno pošiljala v Prago.

Pripovedovalka zgodbe se seveda odloči raziskati temno skrivnost svoje družine, ki je tesno povezana z nemško »dušo« 20. stoletja, vzponom nacizma, holokavstom, povojno Nemčijo, odnosi med Vzhodom in Zahodom. Potovanje skozi čas in prostor, številni izjemno oblikovani liki, »nacionalni značaj«, zgodovina in sedanost ter medčloveški odnosi bi bilo težko bolj intenzivno, natančno in skoraj naturalistično oblikovani. Deli romana, ki se na vrhuncu druge svetovne vojne dogajajo v Sudetih, celo močno spominjajo na Hanekejevo filmsko mojstrovino *Beli trak* (*Das weiße Band*).

Avtorica bralcu ne dopušča oddiha in kakršnih koli zasilnih izhodov. *Nemci* so prvovrstna mojstrovina, ki z vsakim stavkom ne le razlaga, temveč tudi vizualizira. In to brez tako ali tako popolnoma nepotrebnih vrednostnih sodb.

Preprosto: vrhunska literatura. > BOŠTJAN VIDEMŠEK, DELO

ga ambienta (tokrat so to Kanarski otoki), ki združi na kupu različne ljudi (in jih seveda potegne v seks), do dvoumno ironične obravnave kake od institucij – tokrat je to raelijanska cerkev, kateri se zapiše en od njegovih sopotnikov. *August* vzhodnonemške pisateljice Christie Wolf (pri nas je najbolj znan njen roman *Razdeljeno nebo*) je tretji naslov, ki ga je avtorica napisala možu ob 60. obletnici njune poroke, v njem pa šofer avtobusa med svojo vožnjo v mislih rekapitulira svoje življenje od mladosti, ko se je v sanatoriju, kjer si je zdravil tuberkulozo, družil s starejšo Lilo, do mirne starosti z ženo, kjer kljub njeni smrti spravljivo ugotavlja, da je bilo njegovo življenje sicer nevznemirljivo, a srečno. V *Rejenki*, noveli irske pisateljice Claire Keegan (avtorice dveh nagradjenih knjig kratkih zgodb – v slovenščini imamo *Čez modra polja*) iz leta 2010 pa odraščajoča glavna junakinja poletje preživlja pri sorodnikih svoje mame na irskem podeželju, novo okolje pa jo prebudi in izostri njene čute, tako da hitro odkrije zamolčano družinsko skrivnost. Knjige, ki požlathnjijo poletne poti. > SAMO RUGELJ

Ne premikaj se

Margaret Mazzantini

prevod: Anita Jadrič

Mladinska knjiga, zbirka Roman,

2015, t. v., 303 str., 32,96 €

Margaret Mazzantini

Italijanska pisateljica, ki se je pred dvema letoma v slovenščini predstavila s prepričljivim in presunljivo tragičnim romanom *Novorojen* (ki je izvirno izšel leta 2008), je zdaj v našem jeziku dobila nov prevod. Roman *Ne premikaj se* (izvirni izid 2001) je bil večkrat nagrajen, preveden v 30 jezikov in filmsko prirejen s Penélope Cruz v glavni ženski vlogi – film je režiral pisateljčin mož. Protagonist tega dela pa je kirurg Timoteo, ki mu sporočijo, da je njegova najstniška hči doživela prometno nesrečo in da je njeno življenje na nitki. Čakanje v bolnišnici na končni izid posledic njenih poškodb ga potegne v vrtinec spominov in čas pred hčerkinim rojstvom. Takrat se je – ob svoji ženi, s katero sta že živela utirjene dneve – strastno in neustavljivo zapletel z naključno žensko iz nižjega socialnega sloja, ki se ji ni mogel odpovedati, čeprav je njuno skrivno razmerje vse bolj grozilo, da bo pokopalo njegovo dotedanje (predvidljivo) življenje. Skrivna romanca namreč sčasoma dobi tragične dimenzije, ki Timotea silijo v ponovne premisleke o tem, kaj je v njegovem življenju res pomembno, njegove odločitve pa nepovratno vplivajo na nadaljnji, nepredvidljivi razvoj dogodkov in njihovo dramatično razrešitev. Čustveni tobogan. > SAMO RUGELJ

ski vlogi – film je režiral pisateljčin mož. Protagonist tega dela pa je kirurg Timoteo, ki mu sporočijo, da je njegova najstniška hči doživela prometno nesrečo in da je njeno življenje na nitki. Čakanje v bolnišnici na končni izid posledic njenih poškodb ga potegne v vrtinec spominov in čas pred hčerkinim rojstvom. Takrat se je – ob svoji ženi, s katero sta že živela utirjene dneve – strastno in neustavljivo zapletel z naključno žensko iz nižjega socialnega sloja, ki se ji ni mogel odpovedati, čeprav je njuno skrivno razmerje vse bolj grozilo, da bo pokopalo njegovo dotedanje (predvidljivo) življenje. Skrivna romanca namreč sčasoma dobi tragične dimenzije, ki Timotea silijo v ponovne premisleke o tem, kaj je v njegovem življenju res pomembno, njegove odločitve pa nepovratno vplivajo na nadaljnji, nepredvidljivi razvoj dogodkov in njihovo dramatično razrešitev. Čustveni tobogan. > SAMO RUGELJ

Moskva 2042

Vladimir Vojnovič

prevod: Lijana Dejak

Goga, 2014, t. v., 462 str., 24,90 €, JAK

Ruskega pisatelja Vladimirja Nikolajeviča Vojnoviča (1932) v slovenščini že poznamo po dveh satiričnih romanih o vojaku Čonkinu, ki sta bila v slovenščino prevedena sredi osemdesetih let (*Življenje in nenavadne prigode vojaka Ivana Čonkina* leta 1985, *Prestolnaslednik: nove prigode vojaka Ivana Čonkina* pa leto kasneje, oba je prevedel Drago Bajt), s katerima je kritično osvetljeval absurde ruskega totalitarnega režima (s Stalinom na čelu) ter policijske preiskave med drugo svetovno vojno. Seveda teh romanov ni mogel izdati v domovini, zaradi kritične drže pa je moral Sovjetsko zapustiti leta 1980. Tako je v Nemčiji leta 1986 izšel tudi njegov ironično antiutopični roman *Moskva 2042* z avtobiografskimi nastavki. Glavni lik romana je namreč disidentski pisatelj Vitalij Nikitič, ki je moral zapustiti socialistično Sovjetsko zvezo in zdaj čisto dobro živi v Nemčiji sredi kapitalizma, dokler njegovega mirnega življenja ne prekine nenavadna ponudba, ki je seveda ne more zavrniti. Nemška Lufthansa namreč ponuja nič več in nič manj kot polete v prihodnost in Vitalij se, potem ko mu karto v višini dveh milijonov dolarjev (in še milijon honorarja) plača ameriški časopis *New Times*, vkrca na let. Ta ga popelje kar šestdeset let v prihodnost: neposredno v naslovno Moskvo leta 2042. Tam ugotovi, da se je prvič v zgodovini človeštva zgodilo, da so v vmesnem času zgradili brezureditveno in brezrazredno komunistično družbo, in pustolovščina njenega odkrivanja se lahko začne – sočasno z vprašanjem, ali lahko taka družba preživi na dolgi rok. Ležerni ruski humor, ki pa angažirano preigrava različne družbene stvarnosti. > SAMO RUGELJ

Rob večnosti

tretja knjiga trilogije Stoletje

Ken Follett

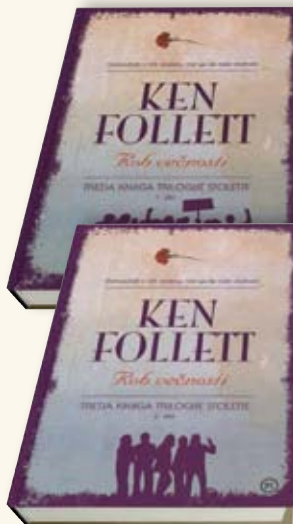
prevod: Uroš Kalčič

Mladinska knjiga,

2015, t. v., 521+592 str., 32,96 €/knjigo

Ken Follett

Za ljubitelje Ecovega romana *Ime rože* in podobnih del, torej literarnih zgodb z zgodovinskim okvirom, je Folletova monumentalna trilogija *Stoletje* vsaj enakovredna poslastica, ki pa razorožuje s svojim obsegom in epskim zamahom, saj samo njen tretji del obsega več kot tisoč strani. Saga vzleti na začetku 20. stoletja, ko se prepletajo zgodbe družin iz Velike Britanije, Nemčije in Rusije. Seveda ne manjkajo ZDA, kajti nekdo mora pred oktobrsko revolucijo pobegniti čez lužo. Zgodovinsko-ljubezenski zaplet, ki celotno stoletje v poslu, ljubezni in sovraštvu prepleta člane posameznih družin v vseh štirih državah, se v prvem delu začne z

zgodovinskimi spremembami: medtem ko revolucionarji gradijo Sovjetsko zvezo, se v Nemčiji mladi rod plemičev spopada z vrednotami svojih ostarelih staršev, ki so za čast v prvi svetovni vojni pripravljene žrtvovati državo in njene prebivalce; visoko britansko plemstvo, ki živi na temeljih pretekle slave, z zaničevanjem gleda na plebejce; v ZDA so zametki gangsterskega bogatenja iznajdljivih in drznih.

Razplet stoletja po drugi svetovni vojni je v tretjem delu bralcem časovno bližji in zato so zgodovinski dogodki še bolj sveži.

V vzhodnem bloku so vedno večje razlike. Partijska elita Sovjetske zveze živi lagodno življenje, a ne glede na to zvečer ob odhodu v posteljo nikoli ne vedo, ali se bodo jutraj še zbudili živi. Hruščov, ki ob ameriškem predsedniku JFK izpade kot kmet v ponošenih oblekah, postane preveč moteč, zato mora oditi, ob tem pa lahko samo upa, da ga bodo pustili pri življenju. Gorbačov zaključi monolit države, ko satelitskim državam dovoli, da odidejo svojo pot. Vzhodna Nemčija je prestreljena z ovadui, Stasi svoje agente pošilja, da se poročajo z ženskami zato, da pridobivajo informacije iz njihovih družin. Generacija, ki ji ni uspelo prebegniti na Zahod, je zaznamovana z desetletji zapostavljanja, šikaniranja in ovajanja pri oblasti. Moralno zadoščenje dočakajo, ko ob padcu berlinskega zidu pade tudi vse dostojanstvo z nosilcev oblasti – milostno prosijo, da bi smeli mirno živeti.

V Veliki Britaniji je tudi po drugi svetovni vojni še vedno prisotno puritanstvo, zato je treba za uspeh tako v glasbi kot novinarstvu oditi v ZDA. Doma se ne da dihati. V ZDA pa je na udaru črnsko prebivalstvo, zelo plastično so opisana vsakodnevna šikaniranja in nasilje med demonstracijami za pravice črncev. Dogajajo se v mandatu priljubljenega predsednika JFK-ja, avtor Ken Follett pa mu pogleda tudi v spalnico. Čeprav je JFK črne punce rad gostil v svojem bazenu in postelji, je glede črnskih pravic ravnal izjemno pragmatično in se v svojih odločitvah nikoli ni upal iti proti belcem. Obenem pa Kalifornija omogoči prebeglim glasbenikom iz Britanije in Nemčije, da v dimu opojnih substanc tudi materialno obogatijo ... Opisano stoletje se sklene z besedami: »Če je med vami še kdo, ki še vedno dvomi, ali je Amerika kraj, kjer je mogoče prav vse, ki se še vedno sprašuje, ali so sanje naših ustanovnih očetov še žive, ki še vedno dvomi o moči demokracije – potem je nocoj dobil odgovor.« Izreče jih je novoizvoljeni predsednik ZDA, temnopolti Barack Obama. > UROŠ URBAS, SIOL

Lev Tolstoj: Pobeg iz raja

Pavel Basinski; prevod: Borut Kraševac
Beletrina, 2015, t. v., 650 str., 29 €, JAK

V noči s 27. na 28. oktober 1910 se je ruski pisatelj in mislec Lev Nikolajevič Tolstoj s svojim zdravnikom s posestva Jasna Poljana na skrivaj odpravil proti železniški postaji, kupil karto ter se odpeljal v neznanost. To je bil seveda dogodek, ki je že dan kasneje pritegnil tudi pozornost svetovnih medijev. Kmalu so ga odkrili, vohunili za njim ter za takimi malenkostmi, kot je, denimo, to, kakšno malico si je privoščil nazadnje. Njegova smrt zaradi pljučnice dobre tri tedne kasneje (20. novembra) pa je njegov pobeg in razloge zanj prekrila s tančico skrivnosti, ki je vsaj do neke mere ostala nerazjasnjena vse do današnjih dni. Tolstojev misteriozni odhod, ki ga je ta »najbolj zapleteni človek 19. stoletja« literarno nekako napovedoval že v svoji noveli *Oče Sergij* (izšla je posthumno), so nekateri razlagali kot pospešeno pot v samomor, spet drugi pa kot poskus pisateljevega zlitja z ruskim narodom. Vznemiril je tudi ruskega pisatelja Pavla Basinskega (1961), specialista za biografije ruskih literatov (napisal je po tri dela o Maksimu Gorkem in Tolstoju), da mu je posvetil to obsežno biografijo, ki je izšla leta 2010 in prejela nagrado velika knjiga. V njej Basinski Tolstojev pobeg uporabi kot osnovo za žurnalistično izpisani Tolstojev življenjepis, s pomočjo katerega skuša analitično raziskati razloge za to usodno pisateljevo potezo. Pri tem pa se hkrati zaveda, da ga nekje čaka stališče Sofje Andrejevne, skoraj pol stoletja Tolstojevine žene (dala mu je kar trinajst otrok), ki je vsa leta po moževem odhodu premlevala dejstva in skušala najti resnične razloge zanj, ob neki priložnosti pa je v svoj dnevnik zapisala svojo opredelitev tega dogodka: »Kaj se je zgodilo, ni jasno. To bo za zmeraj ostalo nedoumljivo.« Monumentalni dokumentarni roman o velikem Rusu, ki kar sili k branju. > SAMO RUGELJ

Srebreniški inferno

Pismo iz Bosne
za Danteja Alighierija
Džemaludin Latić
prevod: Branko Gradišnik
UMco, 2015, m. v., 324 str., 24,90 €

Latić (1957) je eden najpomembnejših in večkrat nagrajenih bošnjaških pesnikov, ki poleg drugega predava komentar Korana na Univerzi v Sarajevu ter teorijo književnosti na Islamski pedagoški akademiji v Novem Pazarju. Zaradi političnih nazorov je bil v osemdesetih letih zaprt, kasneje pa je bil urednik raznih literarnih revij ter tudi družbenopolitično aktiven. Prva pesniška zbirka mu je izšla leta 1980, najbolj znan pa je po *Srebreniškem infernu* iz leta 2001, ki ga je napisal kot opomin na srebreniški pokol julija leta 1995 – to je najstrašnejši zločin na evropskih tleh po drugi svetovni vojni –, ko so enote Vojske Republike Srpske pod poveljstvom generala Ratka Mladića v mestu Srebrenica (BiH) in okolici pomorile več kot osem tisoč Bošnjakov (bosenskih muslimanov), po večini mož in fantov. *Srebreniški inferno* je pesnitev v osemnajstih spevih, izpisanih v dantejevskih tercinah in v arhaični bošnjaščini, posuti s turcizmi in islamizmi do te mere, da je avtor dodal več kot dvesto večinoma semantičnih opomb. Znani bošnjaški skladatelj Đelo Jusić je, navdihnjen od pesnitve, zložil pretresljiv oratorij, ki so ga leta 2003 izvedli v Potočarjih, na kraju, kjer so si našli in si še iščejo svoje počivališče pod

... ep v dantejevskih tercinah ...

rušo tisoči žrtev srebreniške tragedije. Poslej se oratorij vsako leto izvaja pri potočarskem spomeniku ob dnevu genocida nad srebreniški muslimani. Osrednji lik epa je neznana Bošnjakinja, sleherniški lik žrtve (in junakinje), ki se znajde v Srebrenici in v koloni nasilno preseljenih tamkajšnjih Bošnjakinj šele proti koncu, po treh letih trpljenja od nesmislov in hudobij vojne v Bosni, v katerih najprej izgubi svoje najdražje, potem pa preživotari tri leta moškega zlorabljanja v vrsti bordelskih taborišč. Srebrenica je, kot pravi avtor »simbol kulminacije trpljenja muslimanov na Balkanu«. *Srebreniški inferno*, ki ga kot svoje novo remek delo z velikim poslušom za njegove specifičnosti prevedel in spremno besedo napisal Branko Gradišnik, tako postavlja verzni spomenik vsem žrtvam človeškega zla nasploh. Zgodilo se je silno zlo, a kot nakazuje Latić, ga je mogoče z vero v Boga in Človeka vendarle preseči, da nastane tudi kaj dobrega. *Srebreniški inferno* v slovenskem prevodu izhaja ob dvajseti obletnici srebreniške tragedije. > SAMO RUGELJ

Bulvar razbitih sanj

Kim Deitch, Simon Deitch
prevod: Bojan Albahari
Forum, zbirka Ambasada Strip,
2015, m. v., 162 str., 12 €

Strip ima dokaj kompleksno strukturo, saj je deloma zasnovan kot zgodba v zgodbi oziroma strip v stripu, ki bralca delirčno vleče vase, tako kot protagonist, risarja Teda Mishkina, preganja namišljeni »prijatelj« maček Waldo, ki je obenem njegov umetniški navdih in neusmiljeni zalezovalec. Izvrstno izrisan strip, ki pred nami razgrne zgodovino stripa, obenem pa duhovito preigrava večne teme: tanko mejo med norostjo in ustvarjalnostjo, antagonizem med vsečnim kičem in nerazumljeno umešnostjo, rivalstvo med bratoma ipd. > MAŠA OGRIZEK

BRATSTVO Matjaž Stibilj
NA DELU

ZTT EST

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA
ul. Montecchi 6, 34137 Trst
tel. 0039 040 7600954
www.ztt-est.it - info@ztt-est.it
Distributer za Slovenijo: www.buca.si

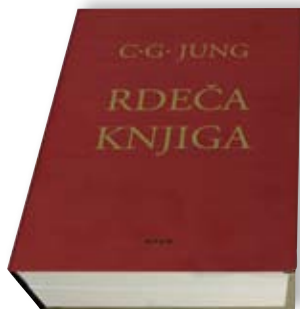
DELOVNE ENOTE
CONE A JULIJSKE KRAJINE

Rdeča knjiga; Liber novus

C. G. Jung; prevod: Jan Ciglencečki et al.
Beletrina, 2015, t. v., 570 str., 29 €, JAK

C. G. Jung

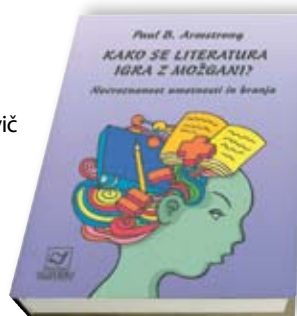

Junga (1875–1961), švicarskega psihologa in enega najpomembnejših filozofov in psihologov dvajsetega stoletja, v slovenščini že dobro poznamo, saj je pri nas izšlo več odmevnih knjig (denimo *Spomini, sanje, misli* ter *Človek in njegovi simboli*). Že kmalu po njegovi smrti je postalo jasno, da obstaja tudi t. i. *Rdeča knjiga*, ki jo

lahko smatramo za najbolj osebno Jungovo delo, ki pa je kljub svojemu eksperimentalnemu, do neke mere mističnemu značaju formativno vplivalo na njegove kasnejše teorije in delo nasploh. Jung jo je začel pisati (in tudi lastnoročno ilustrirati; slovenski prevod je brez grafičnega gradiva) okoli leta 1913, pri čemer je »uporabljal tehniko sistematičnih vaj, s katerimi je odstranil kritično pozornost ter ustvaril praznino zavesti«, s tem pa je skušal integrirati in razvijati različne dele svoje osebnosti. S temi tehnikami, ki jim je sledilo zapisovanje ter risanje, je skušal razumeti naravo samospoznanja, naravo duše, razmerje notranje iz zunanje moškosti in ženskosti, razmerje med posameznikom in sodobno družbo itn., poleg tega pa je skušal doumeti psihološke in zgodovinske učinke krščanstva ter napovedati prihodnji religiozni razvoj Zahoda. Društvo Jungovih dedičev je bilo dolgo časa mnenja, da je knjiga preveč osebne značaja, da bi bila primerna za objavo, potem pa je leta 2009 izšla s izčrpano spremno študijo, ki jo je napisal zgodovinar psihoterapije Sonu Shamdasani, ki je na voljo tudi v slovenski izdaji. Za vse tiste, ki se želijo poglabljati v izvire Jungove misli. > SAMO RUGELJ

Kako se literatura igra z možgani?

Paul B. Armstrong; prevod: Igor Žunkovič
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2015, m. v., 237 str., 19,90 €

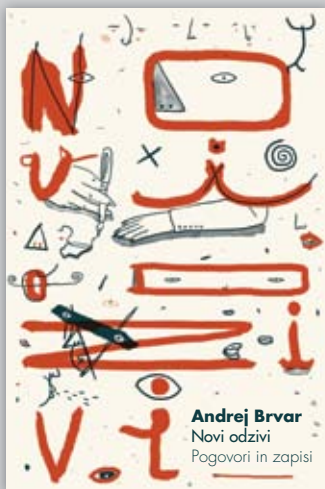
Ali branje, še posebej branje leposlovja vpliva na razvoj in delovanje možganov tudi v fizičnem in funkcionalnem smislu, je eno od ključnih vprašanj, ki lahko pomaga odgovoriti tudi na marsikakšno vprašanje iz evulucijskega razvoja človeških možganov. Armstrong, sicer profesor na mnogih univerzah (predava angleški jezik) in avtor petih knjig o literarni teoriji in literarni zgodovini, v tej strokovni monografiji (izvirno je izšla 2013) skuša na enem mestu povezati najnovejša nevrološka dognanja od Damasia in Pinkerja s spoznanji literarne vede. Armstrong ugotavlja, da so odgovori na to, ali lahko bralna izkušnja pomembno vpliva na človekovo ravnanje, zelo različni. Z nevroznanstvenega vidika je torej prav mogoče, da literatura spreminja bralčevo zavest podobno, kot ponavljajoča se izkustva spreminjajo kortikalne povezave, saj eksperimentalni dokazi kažejo tudi na to, da, denimo, učenje v odraslih možganih pomembno spreminja nevronske povezave. Po drugi strani pa so možgani neprekosljivo uravnoteženi med svojo rigidnostjo in odprtostjo za novosti, kar hkrati omejuje njihove sposobnosti za opuščanje starih navad v korist razvijanja novih. Tako pri branju kot v življenju so te navade tako kognitivne kot tudi čustvene, posledica česar je t. i. utelešenost možganov. Armstrongov sklep pa je, da lahko branje in literatura dolgoročno in tudi evolucijskorazvojno vplivata na spreminjanje možganov. > RENATE RUGELJ

... poveže nevrološka dognanja s spoznanji literarne vede ...

NOVITETE

Založba Pivec

Andrej Brvar:
NOVI ODZIVI
zbirka esejev letošnjega
Prešernovega nagrajenca

Manica Musil:
POBALINSKA PUJSA
nagajiva slikanica,
narisana s šivanko,
nitjo, volno, blagom,
lepilom ...

Danica Križanič Müller:
**NA PREDVEČER
SPREMEMBE**
nova pesniška zbirka
prinaša temeljna
razmišljanja o našem
bivanju

Katjuša Trampuž:
ČEZ NASMEJANE TRAVNIKE
razigrane zgodbe
s tenkočutnimi ilustracijami
Ane Razpotnik Donati

500 JEDI BREZ GLUTENA
aktualno, koristno, uporabno

TO POLETJE berite **KNJIGE** in poslušajte **GLASBO ZALOŽBE PIVEC** po **VRATO-LOMNO** nizkih cenah. Izbirate lahko med 100 knjižnimi in 14 glasbenimi naslovi. Vsak nakup nad 50 € nagradimo. Našo ponudbo najdete na www.zalozba-pivec.com, 02 250 08 28, info@zalozba-pivec.com.

spletna knjigarna: www.zalozba-pivec.com

Irena Štaudohar je dolgoletna publicistka, novinarka in urednica, osrednja tema njenega poklicnega zanimanja pa je kultura v vseh pojavnih oblikah. V svojih prepoznavnih esejističnih zapisih o (novih) knjigah se v Delovi Sobotni prilogi že dolgo časa posveča temeljnemu življenjskemu vprašanju, ki imajo skupen imenovalec: kako bolje živeti in kako samega sebe bolje razumeti. Njena prva knjiga *Magija za realiste* prinaša jagodni izbor njenih dopolnjenih in predelanih esejev ter je nekakšen izvorni vodnik za bolj kakovostno življenje ter razmišljanje o njem, ob njeni prvi predstavitvi v Škrabčevi domačiji pa smo z njo opravili kratek pogovor.

»Magija za realiste je knjiga, v kateri se knjige pogovarjajo med seboj!«

Magija za realiste

Življenje, nadaljevalni tečaj

Irena Štaudohar

Beletrina, 2015, m. v., 229 str., 21 €

Bukla: Kdaj so knjige vstopile v vaše življenje in kako?

Štaudohar: Ljubezen do knjig se po navadi oblikuje že v otroštvu. Od nekdaj sem bila obkrožena s knjigami. Doma smo jih vedno imeli polne police, vseh žanrov. Mislim, da je ena najboljših popotnic, ki jo starši lahko dajo otrokom, prav ljubezen do branja, saj so knjige izjemno gojišče za domišljjske in fantazijske svetove. Branje nas uči tudi pozornosti, kar je v sodobnem svetu, ko nas kar vsake tri minute zmoti ena od elektronskih naprav (na te motnje smo se menda tako zelo navadili, da če nas ne zmoti naprava, se zmotimo že kar sami), dokaj velika večšina. Predvsem pa nas knjige naučijo uživanja v samotni, kar je prav tako že ogroženo človeško stanje. Kot pravi angleški filozof Michael Foley, se nam danes zdi podoba človeka, ki sam sedi v svoji sobi, brez televizije, računalnika ali mobitela, že tako tuja, da takoj pomislimo, da gre za nekega čudaka; ta podoba se nam zdi bolj čudna kot nekdo, ki vsake tri minute dobi čivk od »prijatelja«, ki ga ne pozna in ki mu sporoča nekaj, kar ga pravzaprav sploh ne zanima.

Bukla: Katere knjige so vas spodbudile k intenzivnejšemu nadaljnjem branju knjig?

Štaudohar: V najzgodnejših letih sem seveda požirala mladinske, bolj fantovske romane, Karla Maya, Sienkiewicza, Julesa Verna ... Prvi »pravi« roman, ki sem ga prebrala v še rosnih letih, je bil Hemingwayev *Komu zvoní*. Zaljubila sem se v njegov način pisanja, repetitive, zdelo se mi je čisto nenavadno, da piše v sedanjiku. V debele zvezke, sem si izpisovala dolge odlomke iz te knjige, ker se mi je njegov filmski jezik zdel tako poseben. Morda prav od takrat izvira moja ljubezen do ameriških pisateljev.

Bukla: Kakšna pa je bila vaša pot od bralke knjig do avtorice esejev o knjigah? Kako je sploh prišlo do tega, da ste začeli tako intenzivno pisati o knjigah?

Štaudohar: Ko sem se iz urednice na Sobotni prilogi prelevila v novinarko, sem želela najti neki svoj žanr, in ker izjemno rada berem daljše eseje o literaturi in knjigah v revijah in časopisih, kot sta *New Yorker* ali *Guardian*, sem se odločila, da je to forma, ki bi jo z veseljem pisala in brala. Seveda pa imajo novinarji pri teh časopisih za daljše eseje na voljo nekaj mesecev in ne le en teden kot pri nas. Vedno se mi je tudi zdelo, da je pri nas pisanje o knjigah preveč hermetično, nekaj težkega, duhamornega, nekaj, kar ne sme komunicirati z bralcem, ker bi to lahko bilo preveč lahkotno. *Bukla* pa tudi *Književni listi* so pri tem svetla izjema.

Bukla: Obstajajo torej knjige, ki jih berete vedno znova?

Štaudohar: Kar nekaj je knjig, h katerim se vračam. Res je, da veliko pišem predvsem o tako imenovanih poljudnoznanstvenih knjigah in zato preberem manj leposlovja, kot bi si ga želela. Moja večna stalnica so Čehov, Tolstoj, Karen Blixen, kratke zgodbe Flannery O'Connor, Isaac Bashevis Singer, Philip Roth, Saul Bellow. Kriminalke Agathe Christie in Skandinavcev od Jo Nesbøja do Henninga Mankllla. Rada imam Mazzinija. Rada berem biografije in avtobiografije o pisateljih. To se mi je že od nekdaj zdelo zelo romantičen poklic, vedno me zanima, kakšen je človek, ki zna v sebi ustvariti in oblikovati toliko različnih svetov. V svojih člankih velikokrat citiram Stefana Zweiga, njegovo knjigo *Graditeljji sveta*, v kateri piše o velikih pisateljih in mislecih od Tolstoja do Dickensa in Balzaca. Nekatere odlomke o Tolstoju znam na pamet.

Bukla: Kako pa izbirate knjige in teme, ki jih želite obdelati v esejistični obliki?

Štaudohar: Knjigo *Magija za realiste* sem sestavila iz objavljenih esejev v Sobotni prilogi in jih po montaignovsko preprosto nasloвила. V njej sem želela zaobjeti teme o tistih človeških lastnostih, ki so nekaj najboljšega, kar imamo, a se tega premalo zavedamo. Danes imajo ljudje radi knjige, ki nas prepričujejo, da si lahko stvari samo zaželimo in se nam bodo uresničile, pa ni tako. Radi imamo potuho. Ljudje danes premalo zaupamo sami sebi. Živimo, kot pravi Frank Furedi, v dobi terapevtske kulture, ki nas prepričuje, da nič več ne znamo storiti sami. Prav tako so vsa naša čustvanja, če so drugačna od povprečja, takoj označena za nekaj patološkega, kar je treba zdraviti, od prevelike zaljubljenosti ali melanholije do prevelike obsedenosti z delom.

Bukla: In mislite, da ni tako?

Štaudohar: V resnici smo zelo dobro opremljeni za življenje, za soočenje z lepimi in tudi težkimi stvarmi, če jih znamo premagati. V svoji knjigi, recimo, omenjam tako imenovano Veliko raziskavo, ki je trajala kar dvainsedemdeset let in s katero so začeli v tridesetih letih prejšnjega stoletja in je preučevala življenje skoraj tristo posameznikov, ki so bili takrat študenti na Univerzi Harvard. (Med njimi je bil tudi bodoči predsednik Kennedy, čigar dosje so zapечатili in umaknili.) Do najmanjše podrobnosti so preučili njihovo otroštvo, sorodnike, zdravstveno stanje. In potem natančno spremljali njihova življenja. Vodja eksperimenta jim je dejal kar tristo bratov Karamazovih. In kaj so ugotovili? Da nas malo stvari determinira že vnaprej in da se marsikaj v življenju lahko spremeni. Ni pomembno to, s kakšnimi težavami se v življenju srečujemo, ampak predvsem to, kako jih znamo premagovati. In tudi to, da se delimo na pesimiste in optimiste.

Na neki način je *Magija za realiste* tudi knjiga, v kateri se knjige pogovarjajo med seboj, saj se nekatere stvari v njej zelo povezujejo.

Bukla: Ponotranjenost, delo in samota so teme, ki se v knjigi ponavljajo in povezujejo. Kako sami uspete poglobljeno branje in samoto, ki jo zahteva pisanje, uskladiti s sodobno nujo po vsesplošni in stalni prisotnosti?

Štaudohar: Vsak, ki rad veliko bere, ve, da znotraj štiriindvajsetih ur obstajajo nekakšni žepi časa, v katere se lahko zavleče bralec in podaljša dan. Kot je nekoč dejal Marcel Štefančič jr., če zjutraj vstaneš eno uro prej in greš dve uri kasneje spat, ima dan sedemindvajset ur. (smeh)

Bukla: Katera knjiga vam v zadnjem času torej ni dala spati?

Štaudohar: Zadnjih nekaj let kupujem veliko knjig o živalih. Mislim namreč, da bodo prav živali – vse to, kar znajo, česa so sposobne – v prihodnosti zelo aktualna tema. Tako kot je to danes nevrologija. Recimo, ali imajo velike

Irena Štaudohar

Foto: Jure Eržen

opice zavest, saj kot ugotavljajo nevrologi, imajo možgane, ki so podobni človeškim, in imajo za zavest vso predispozicijo. Tako sem se obdala s knjigami, ki govorijo o migracijah živali (*The Homing Instinct*, Bernd Heinrich) in o tem, kaj za živali pomeni dom. Progastorepi ključnač, majhna ptica, na primer leti brez postanka dvakrat na leto z Aljaske do Nove Zelandije. Mali metulj monarh pa leti iz Severne Amerike vse do Mehike – pravijo, da če jata metuljev leti nad tabo, zveni kot kapljanje drobnega dežja. Albatros, ki živi okoli 50 let, v svojem življenju preleti šest milijonov kilometrov. Ko se mladi albatrosi odpravijo od doma, več let sploh ne pristanejo na kopnem. Obdala sem se tudi s knjigami o žuželkah, ki predstavljajo kar 80 odstotkov vseh živali na planetu. O tistih, ki živijo na travnikih, in o čmrlih ter čebelah.

Bukla: Zanimivo, živali kot knjižna prihodnost. V enem od esejev pa zelo izvirno vzporejate znanstveno delo o spominu in spomine Nabokova, Govori, spomin. Kaj po vašem bolje odgovarja na temeljna življenjska vprašanja: znanost ali literatura?

Štaudohar: Prebrala sem kar nekaj strokovnih oziroma nevroloških knjig, ki govorijo o spominu, in v bistvu nobena ne more izpustiti zgodbe o Proustovih magdalenicah ali Nabokove knjige o spominu. Pisatelji imajo očito pripravno besedišče, da opišejo neopisljivo. Glede znanosti in literature: pred nekaj časa sem v *Guardianu* brala zgodbo o tem, da so Kitajci, ki so sicer odlični rokodelci, želeli konkurirati silicijevi dolini in zanimalo jih je, zakaj imajo v Kaliforniji več inovatorjev in znanstvenikov, ki si izmišljujejo nove naprave, nove vsebine. Tja so poslali delegacijo, ki je ugotovila, da je ena od skupnih lastnosti sodobnih ameriških inovatorjev ta, da so kot otroci in najstniki veliko brali znanstveno fantastiko.

Bukla: Ha, znanstvena fantastika kot temelj inovatorske domišljije ... Tisti, ki piše o pomembnih knjigah v prepoznavnem mediju, se pogosto sooča tudi z odzivi svojih bralcev ... Kako je s tem pri vas?

Štaudohar: Odzivov bralcev je res veliko. Večinoma so pozitivni, kar avtorju vedno veliko pomeni. Članek je seveda vreden toliko, kolikor bralcev ga prebere. Vesela sem, da moje pisanje in pisanje mojih kolegov pri Sobotni prilogi zanikuje vse teorije medijskih teoretikov o tem, da ljudje danes ne berejo radi daljših člankov, saj to ne drži. Kratke novice lahko prebirajo na internetu. Znano je, recimo, da naklade revij, v katerih objavljajo daljše eseje in raziskovalne člane, kot so *New Yorker*, *The Atlantic*, *Mother Jones*, nikoli niso padle, niti v teh težkih časih za tiskane publikacije.

Bukla: Kako torej po vašem mnenju knjigo in daljše članke v tem času približati mladim?

Štaudohar: Mislim, da je res veliko odvisno od staršev, pa tudi od dobrih učiteljev oziroma profesorjev. Pred leti je nanese, da sem od blizu spremljala pisanje maturitetnih esejev in sem si rekla, da jaz nikoli ne bi naredila te mature. Dijaki so morali v eseju napisati natančno tisto, kar so od njih zahtevali profesorji, niso smeli razmišljati s svojo glavo. Zanimivo je, da si je formo eseja izmislil ravno Montaigne in naj bi predstavljal čim bolj svobodno razmišljanje, ne pa pisanje tako, kot to želijo drugi. S takšnim načinom ne bodo vzgojili novih bralcev.

Bukla: Poletje je pred vrati. Katere od knjižnih novitet še posebej priporočate?

Štaudohar: Vsekakor bi priporočila knjigo Vesne Milek *Razpoložena za Pariz*. To je knjiga, s katero bi bilo lepo hoditi in jo brati po tem mestu. Potem kratke zgodbe Agate Tomažič, ki so pravkar izšle pri Gogi, so tudi odlično branje. Priporočam tudi sveži roman *Ni druge kolegice Jele Krečič*. Navdušila me je tudi knjiga psihoanalitika Stephena Grosza – *Iskanje izgubljenega človeka*. Nevrolog Oliver Sacks je avtor izjemnih knjig o ljudeh, ki zaradi poškodb možganov živijo v drugačni realnosti kot mi. Zelo zabavna je, kljub črni temi, tudi *Knjiga mrtvih filozofov* Simona Critchleyja, ki govori o tem, kako so umirali veliki misleci. Še neprevedena je izjemna debela knjiga Andrewa Salomona *Daleč od drevesa* (*Far from the Tree*); resnične zgodbe o starših, katerih otroci so »drugačni«.

Bukla: Kaj pa nameravate v tem času (pre)brati vi?

Štaudohar: Kup je kar velik. Vedno s seboj na dopust vzamem tudi svoj Kindle, kajti če po naključju naletim na kakega avtorja, ki mi je všeč, želim takoj prebrati vse njegove knjige. Tako sem nekoč na morju prebrala vse knjige Billa Brysona, od zgodovine ZDA oz. *Made in America* do *A Walk in the Woods*, ki je ena najbolj smešnih knjig, ki sem jih prebrala. Brala bom tudi kriminalke. Veliko kriminalk.

POLETNO BRANJE

založbe Modrijan –
avtobiografije
in avtobiografski romani

Patti Smith • Maurice Béjart
David Valdes Greenwood • Christiane F.
s Sonjo Vukovic • Aleksandar Hemon
Žarko Laušević • Marcel Reich-Ranicki
Isadora Duncan • Erica Johnson Debeljak
Etty Hillesum • Cristóvão Tezza
Ruth Dupré z Vladom Kreslinom

POLETNE CENE - 20 %

samo na

www.modrijan.si

Vse do zadnjega poletnega dne, do 22. septembra 2015.

Poletno
branje

Faces

Zgodovina obraza

Hans Belting

prevod: Alfred Leskovec

Beletrina, zbirka Koda,

2015, t. v., 354 str., 29 €, JAK

Seveda v tej z mnogimi ilustracijami in fotografijami obogateni monografiji ne gre za kako naravno, evolucijsko zgodovino obraza (čeprav v njej nastopa tudi Darwin), saj je Belting (1935), nemški umetnostni zgodovinar in medijski teoretik ter avtor mnogih knjig, z njo napisal nekakšno kronologijo upodabljanja človeškega obraza od posmrtnih mask iz obdobja 7000 pr. n. št. do sintetičnih obrazov digitalne realnosti. Belting nas vodi od upodabljanja obraza v različnih kulturnih in religioznih kontekstih, kolonialnih pridobitev mask, ki pa so izzvenele brez kontekstualizacije njihove kulturne podlage, različnih tehnik portretiranja obrazov od 15. stoletja naprej, vključno z fotorealizmom, ki so ga takrat že obvladali, avtoportretiranja s strani različnih slikarjev (izvirni pristop Johanessa Gumppe, ki ga vidimo v hrbet, ko se gleda v ogledalo ter se hkrati riše, in Caravaggia, ki se nariše v podobi Goljatove glave v Davidovi roki, ko se ta pravkar spreminja v svojo posmrtno masko, pa Rembrandta

... fascinantna raziskava z mnogimi ilustracijami ...

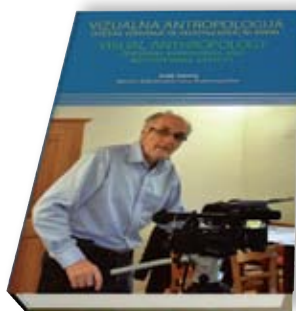
v različnih časovnih obdobjih), gledaliških mask, ki so uprizarjale obraze od antike do današnjih dni, pa vse do poskusov fotografskega »arhiviranja« obrazov na začetku 20. stoletja, Baconove dekonstrukcije obraza, fotografije Gertrude Stein ob njenem portretu, uokvirjanja Jeana Cocteauja s strani Mana Raya, uporabe fotografij obrazov ameriških vojakov, ki so padli v Vietnamu kot medijskega pritiska revije Life za prenehanje vojne, večplastne analize Bergmanove Persone, prebarvanja in repliciranja obraza ter družbenopolitični kontekst portreta Mao Cetunga na Kitajskem in drugod skupaj z Warholovo interpretacijo. Fascinantna raziskava o neulovljivosti najbrž najpogostejše upodobljenega motiva v človeški zgodovini. > SAMO RUGELJ

Vizualna antropologija

Osebnostne izkušnje in institucionalni vidiki

urejanje: Miha Peče, Nadja Valentinčič Furlan, Monika Kropelj Telban

ZRC SAZU, 2015, t. v., 364 str., 29 €

Zbornik, tako napoveduje že portret na naslovnici, je posvečen sedemdesetletniku Našku Križnarju, utemeljitelju slovenske vizualne antropologije. Prva od urednikov, Križnarjeva učenca in nadaljevalca dela, sta tudi avtorja uvodnih zapisov ter sklepnih razmišljanj o jubileju. Sicer je nabor avtorjev dvojezične izdaje mednarodno pisan v vseh treh razdelkih – Pogledi na vizualno antropologijo, Slovenska vizualna antropologija in Naško Križnar ter Srečanja. V prvem, v manjšem obsegu pa tudi v tretjem poglavju se vrstijo prispevki Križnarjevih kolegov iz tujine, s katerimi je utrjeval temelje vizualne antropologije. Jedro vsebine pa so vendarle zapisi njegovih predvsem slovenskih sopotnikov ter udeležencev nekaterih terenskih dogodivščin in znamenitih poletnih šol doma, v zamejstvu in drugod, kjer so nastajali Križnarjevi sprva le slikovni, nato tudi z vse boljšimi zvočnimi zapisi opremljeni posnetki za etnologijo pomembnih pojavov in dogodkov. > IZTOK ILICH

Tipni indeks slovenskih ljudskih pravljic

Živalske pravljice in basni

Monika Kropelj Telban

ZRC SAZU, 2015, t. v., 462 str., 29 €

Zbiranje in zapisovanje različnih vrst besednega ljudskega izročila na Slovenskem sega do reformacijskih piscev, Janeza Svetokriškega in Valvazorja, začetki urejanja in primerjalne znanstvene klasifikacije pa, potem ko načrta ni mogel izpeljati že Karel Štrekelj, sovpadajo z ustanovitvijo Inštituta za slovensko narodopisje SAZU leta 1951. Ivan Grafenauer ter z njim Niko Kuret in zlasti Milko Matičetov so v sodelovanju s takrat vodilnimi evropskimi strokovnjaki zastavili vključevanje slovenskega gradiva v tipni indeks mednarodnih ljudskih pravljic in povedk, knjižničarka na Inštitutu Albina Štrubelj je veliko naredila za ureditev arhiva gradiva, vendar je obsežno in zamudno delo takrat ostalo nedokončano. V novejšem času ga je prevzela raziskovalka Inštituta za slovensko narodopisje ZRC SAZU Monika Kropelj Telban in ga s sodelovanjem Marije Stanonik, Roberta Dapita, Zmaga Šmitka in drugih raziskovalcev pripeljala do izida prvega zvezka po mednarodnih načelih urejenega tipnega indeksa, ki upošteva živalske pravljice in basni. Prvič celovito in sistematično urejena ter ovrednotena, dostopna in evidentirana, nekatera tukaj tudi prvič objavljena besedila so zdaj uvrščena med prvih 299 števil mednarodnega klasifikacijskega sistema in s tem v širši mednarodni kontekst.

Knjiga sledi mednarodnemu kazalu, tako da pravljico in basensko gradivo deli po vrsti živali, ki imajo v njem osrednjo vlogo. Za avtoričinimi izčrpnimi uvodnimi pojasnili je največ prostora namenjenega lisici Zvitorepki, sledijo pa poglavja Druge divje živali, Divje in domače živali, Divje živali in ljudje, Domače živali ter Druge živali in predmeti. Vsakemu pripovednemu tipu je Monika Kropelj Telban dodala vsaj enega, ponekod tudi več primerov zgodb. Vsega skupaj je v knjigi zajetih 151 pravljicnih tipov s pripadajočimi različicami, tako da, popostrjena z nekaj izbranimi ilustracijami, ne ostaja le v risu »puste« strokovne uporabe. > IZTOK ILICH

Svoboda in prepoved

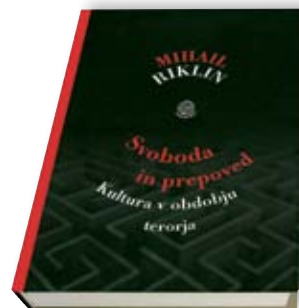
Kultura v obdobju terorja

Mihail Riklin

prevod: Urša Zabukovec

LUD Literatura,

2015, m. v., 254 str., 29 €, JAK

Ruski kulturolog, filozof in prevajalec Mihail Riklin se slovenskemu bralstvu prvič predstavi v knjigi, kjer prek različnih ruskih pisateljev, ki so del avtorjeve intelektualne biografije, razmišlja o literaturi v obdobju ruske komunistične oblasti. Rusija se je večji del prejšnjega stoletja ogradila od sveta in obračunavala tako z državami, ki jih je politično nadvladovala, kot tudi z množicami v lastnih vrstah. Riklin obravnava *Kolimske zgodbe* Varlama Šalamova (tudi v navezavi na Solženicina) ter primerja dela Vladimirja Nabokova z deli zahodnih piscev, predvsem Orwella, posebej pa se posveti zapuščini Meraba Mamardašvilija, ki ga je zanimal specifičen odnos med filozofijo in metafiziko. Verjetno je največji dosežek številnih Riklinovih del prav to, da rusko književnost umešča na svetovni horizont – s kritičnega gledišča do lastne domovine. > ŽIGA VALETIČ

Kamniška knjiga; Slovenjegraška knjiga

izbor in urejanje: Vlado Motnikar;
Niko R. Kolar in Vinko Ošlak
Slovenska matica,
2014, t. v., 351/488 str., 27/29 €, JAK

Knjigam o mestih Slovenske matice sta se pridružili novi o dveh slovenskih mestih. Obsežna zbornika združujeta prispevke o zgodovini, umetnosti in pomenu Slovenj Gradca in Kamnika ter o nekaterih njunih prebivalcih. Odlomki, zgodbe, pesmi in pričevanja literarnih ustvarjalcev, ki imajo tu svoje korenine, so si posamezno mesto izbrali za svoj dom ali pa so si ga le izbrali za temo svojih stvaritev, nam z njihove (zgodovinske) perspektive približajo Kamnik in Slovenj Gradec ter tamkajšnje življenje. O Slovenj Gradcu nam nekoliko bolj spregovorijo zgodovinske listine, pisma in prispevki, Kamnik pa predstavljajo pretežno leposlovna dela številnih slovenskih avtorjev. Knjigi sta popestrjeni z nekaj barvnimi reprodukcijami umetniških del ter drugih slikovnih prilog. Besede ljudi, ki so hodili po teh ulicah davno pred nami, ter tistih, ki se tja vračajo še danes, lahko včasih povejo prav toliko kot nabor zgodovinskih virov. > KLARA JARC

Življenje v novem mestu

Velenje in njegove urbane identitete
1945–1960

Jože Hudales

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2015, pt. v., 188 str., 19,90 €

Strokovni raziskovalec muzejskega dela Jože Hudales v svoji četrti znanstveni monografiji predstavlja Velenje, kjer tudi živi. Prikaže nam zgodovinski vidik mladega mesta oziroma ključno obdobje njegovega razvoja sredi prejšnjega stoletja. Knjiga je nabita z nostalgičnim duhom po časih gradnje ter rasti v neki drugi državi, zaradi česar je pred slovensko osamosvojitvijo mesto obstajalo celo z oznako »Titovo«. Gradnja blokovskih naselij, osnovnih šol, električna napeljava in tradicionalno premogovništvo so iz Velenja naredili peto največje slovensko mesto, vse pa se je začelo s trgov, ki je imel samo osemsto prebivalcev. Največkrat uporabljena besedna zveza je dosledno pisana v narekovajih: »velenjska pravljica«. > ŽIGA VALETIČ

Romi in romska naselja v Sloveniji

Jernej Zupančič

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2014, m. v., 255 str., 19,90 €

Temeljita študija bo zaradi preglednosti in politične nevtralnosti zagotovo postala dragoceni vir za vse, ki se ukvarjajo z romsko problematiko. Ponuja natančen pregled romskih naselij ter oriše njihov razvoj od (pol)nomadske faze pa do stalne naselitve, infrastrukturnega opremljanja in faze integracije. Knjiga je opremljena z nazorno statistiko, z barvnimi fotografijami in zemljevidi, v uvodu pa prikaže tudi preteklost Romov na širšem evropskem področju. Zaključni dve poglavji se posvečata dobrim praksam pri urejanju romskih naselij in romskim naseljem v procesih modernizacije: trajnostnemu razvoju, degetoizaciji in, denimo, vlogi romskih svetnikov. > ŽIGA VALETIČ

Balkan – teror kulture

Ivan Čolović

prevod: Sara Špelec

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
zbirka Kultura sožitja,
2015, m. v., 188 str., 19,90 €

Spominjam se svoje mladosti, kako je oče pogosto bral drobne knjige iz zbirke *Biblioteka XX vek* (recimo knjige *Dole škole*), ki so v tistem času predstavljale nekako humanistično in družboslovno alternativo in so širile intelektualna obzorja takratnih izobražencev. Njen urednik in kasnejši založnik je bil Ivan Čolović (1938), srbski etnolog in politični antropolog, znan po tem, da je (bil) s svojimi tezami pogosto kontroverzen in provokativen, z njimi pa še danes zbuja najrazličnejše javne odmeve. Podobno je tudi z njegovo knjigo *Balkan – teror kulture*, ki je izvirno izšla leta 2008, v njej pa Čolović, v obliki raznorodnih besedil, postavi precej nenavadno tezo, da je na Balkanu – osredotočen je sicer predvsem na Srbijo – za razliko od splošnega prepričanja, da na tem prostoru vlada pomanjkanje kulture, resnica pravzaprav ravno nasprotna in da tu pravzaprav vlada presežek kulture. Ta je posledica zgodovinske večkulturnosti, ki se prepleta na Balkanu. Seveda pa ta »srečevanja« lahko postanejo prostor plodne napetosti, pa tudi orodje v rokah nacionalistov – to pa je osnova, s pomočjo katere Čolović analizira tako razpad Jugoslavije kot tudi kasnejše dogajanje na tem prostoru. > SAMO RUGELJ

... presežek kulture kot
posledica zgodovinske
većkulturnosti ...

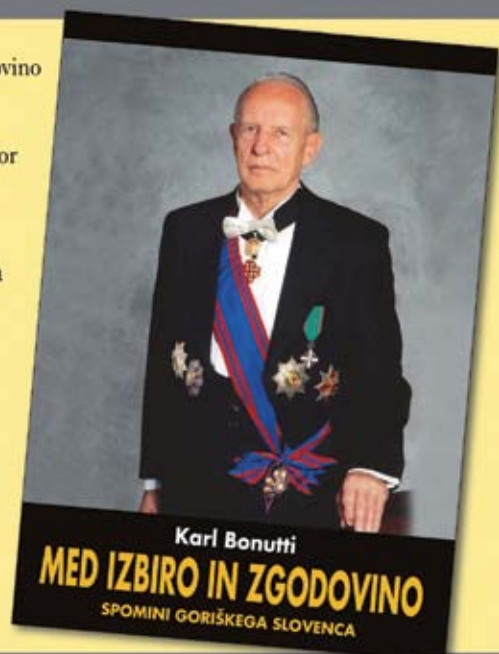
Karl Bonutti

MED IZBIRO IN ZGODOVINO

SPOMINI GORIŠKEGA SLOVENCA

Med izbiro in zgodovino je knjiga, v kateri dr. Karl Bonutti, univerzitetni profesor in veleposlanik RS pri Svetem sedežu, prikaže prehojeno pot, nakateri si utira svoj korak med svobodnimi odločitvami in zgodovinskimi okoliščinami, ki so zaznamovale predvsem drugo polovico 20. stoletja.

Trda vezava
304 str., 25,00 €

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA - TEL. +39 0481 533177 - FAX +39 0481 548276
www.mohorjeva.it - mohorjeva@gmail.com
ZASTOPNIK V SLOVENIJI: CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA - www.mohorjeva.org

Nenavadni poraz

Marc Bloch

prevod: Jasmina Žgank
Sophia, zbirka Previharimo viharje,
2014, m. v., 153 str., 15 €, JAK

Marc Bloch (1886–1944) je bil pomemben francoski zgodovinar judovskega porekla in ustanovitelj analovske šole, ki se je boril že v prvi svetovni vojni, zaradi rodoljubnosti pa je vstopil tudi v drugo in po porazu Francije odšel v ilegalo ter se pridružil uporu. Leta 1944 ga je aretirala vichysjska policija in predala Gestapu, kjer so ga po mučenju usmrtili. V svoji knjigi *Nenavadni poraz*, napisani poleti leta 1940 (izšla je po njegovi smrti), s svoje osebne, pa tudi humanistične in širše družbene perspektive angažirano analizira hitri in nenavadni francoski poraz na začetku druge svetovne vojne, saj je Francija kapitulirala v popolni zmedbi in neredu, svoj zapis pa končuje s pobitim upanjem ter vprašanjem, kdaj bo Francija spet lahko vzela usodo v svoje roke. Vrednost Blochovih zapisov v tej knjigi (Bloch je bil operativni častnik za zvezo z britanskimi silami) je ravno v neposredni avtentičnosti, saj jo je pisal iz glave in brez arhivov, tako rekoč neposredno po dogajanju, zaradi česar to delo še vedno štejejo za eno pomembnejših pričevanj o tem sploštem delu francoske zgodovine. > SAMO RUGELJ

Umik čez Ljubelj,

maj 1945, skozi objektiv Marjana

Kocmurja
urejanje: B. Kocmur, T. Petelinšek, P. Lampič
Mohorjeva Celovec,
2015, t. v., 160 str., 29,90 €

Konec druge svetovne vojne in dnevi tik po njej so zmagovalcem, kot so govorili, prinesli svobodo, deset tisoči beguncev poražene strani pa so jo izgubili. Večina z zvijačo vrnenih čez Karavanke je izgubila tudi življenje; pokončali so jih, preden bi se kdo mogel zavzeti zanje ali jim soditi. Uvod v to najbolj tragično poglavje naše novejšje zgodovine je bil množičen umik vojakov in civilistov na Koroško, na varno, kot so verjeli. O dolgo prikrivani kalvariji, ki so jo doživljali, so v zadnjih letih spregovorila številna dokumentarna in literarna pričevanja, še zgovornejša kot besede pa so takrat nastale fotografije. Zlasti posnetki fotografa Marjana Kocmurja, so širši javnosti večidel prvič predstavljeni v tej knjigi s spremno študijo Primoža Lampiča. Urejeni so kot svojevrsna fotoreportaža o avtorjevih doživetjih maja 1945 na poti z očetom na Koroško. Kocmur posnetih prizorov, čeprav je to večino poznal, ni retuširal; ni bilo treba, saj s svojo univerzalno govorico ne bi mogli povedati več. > IZTOK ILICH

Italijanski vojni zločinci

Davide Conti

prevod: Nevenka Troha
Sophia, 2014, m. v., 462 str., 23 €, JAK

Za razliko od Nemčije, ki je na procesih v Nürnbergu in drugod vsaj približno izvedla proces denacifikacije, so Italijani s svojimi vojnimi zločinci ravnali precej bolj prizanesljivo, saj so nekateri od njih še pred izrekom sodb zbežali v tujino, spet drugi pa so bili oproščeni ali pa celo pomiloščeni. S tem ravnanjem so proizvedli nekakšen samooprostilni mit, ki naj bi temeljil na Italijanih kot dobrih ljudeh. Na osnovi večidel še neobjavljenega gradiva je italijanski zgodovinar Davide Conti (1977), spisal pričujočo monografijo (izvirno je izšla 2014), v kateri skuša raziskati in pokazati, kako je lahko prišlo do tega, da na stotine pripadnikov italijanske vojske in črnih srajc ni bilo kaznovanih, pri čemer obravnavano tematiko razdeljuje v posamezne »nacionalne« sklope (denimo vprašanja italijanskih vojnih zločincev v Grčiji, pa v Albaniji, v Sovjetski zvezi pri zahodnikih zaveznikih ter v Jugoslaviji), pri čemer vseskozi kaže pogajalske in diplomatske manevre italijanske politike in sodstva, s katerimi so večinoma dosegli njihovo nekaznovanje. Osupljivo delo. > SAMO RUGELJ

Ni bilo lahko, a smo obstali in stojimo

Jože Dežman

Mohorjeva Celovec,
2015, t. v., 468 str., 31,90 €

Zgodovinar Jože Dežman, ki je že v času, ko to še ni bilo v nobenem pogledu lahko in tudi ne priporočljivo za akademsko kariero, začel opozarjati na enostranskost povojnega slovenskega zgodovinopisja, je s to knjigo zakročil že pred dobrim desetletjem zastavljeno trilogijo. Iz prizorov iz Hude jame in drugih odkritij zadnjih let zraslo delo s podnaslovom *Titoizem, poraz nasilja* – ob vrsti drugih objav in nastopov, osredotočenih na pogled žrtev – dopolnjuje zapisano v knjigah *Moč preživetja – sprava z umorjenimi starši* in *S spravno ljubeznijo iz rdeče ledene dobe*. Tukaj, piše Dežman, gre le za »skromno predstavitev nečesa, česar si še predstavljati ne znamo. Vstopamo v svet nasilja, tabujev. In obenem v svet nenasilnega upora, zvestobe, ustvarjalne moči preživetja, mirotvornega odpuščanja.« Ne torej za premetavanje zavrnjenih, (samo)cenzuriranih in prirejenih spisov, temveč predvsem za živa pričevanja tisočev, ki so se po dolgoletnem molku uprli enobarvnim mitom in tabuju »nič nismo vedeli« ter spregovorili. > IZTOK ILICH

Z zgodovinsko prozo skozi poletni čas

1857

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

www.mohorjeva.org

Celje, Prešernova 23, T 03/490-14-20
Ljubljana, Nazorjeva 1, T 01/244-36-50

S puško in knjigo

Narodnoosvobodilni boj slovenskega
naroda 1941–1945

Božo Repe

Cankarjeva založba, 2015, t. v., 400 str., 37,96 €

Ob okrogli obletnici konca druge svetovne vojne prinaša knjiga Boža Repeta, sicer rednega profesorja za sodobno slovensko zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani, celovit pregled poteka dogajanja med drugo svetovno vojno in ob njenem koncu na slovenskih tleh. Pri tem skuša avtor kar se da objektivno predstaviti vzroke (od družbenopolitičnih razmer na slovenskih tleh in širše tik pred vojno, prek odnosa meščanskega tabora in Rimskokatoliške cerkve do Jugoslavije ter njune naklonjenosti vzpostavitvi »novega reda« v Evropi na eni in strahu pred komunizmom ter odnosa Osvobodilne fronte do istih vprašanj na drugi strani), ki so usodno vplivali na globoke delitve Slovencev. Kot ugotavlja Repe, so bile te delitve pogosto odvisne od tega, kako je posameznik razumel tedanjo slovensko in evropsko družbeno stvarnost ter se v skladu s tem nanjo kasneje – zaradi pomanjkanja časa pogosto skoraj hipoma – tudi odzval, sploh ob dejstvu, da so bili Slovenci, razkosani med štiri okupatorje, Nemčijo, Italijo, Madžarsko in v manjši meri tudi Neodvisno državo Hrvaško. Repe skuša v tej obsežni in z mnogimi fotografijami opremljeni monografiji pokazati, da smo bili med drugo svetovno vojno Slovenci med najbolj ogroženimi narodi, saj so nam nacisti namenili popoln izbris. To lahko sklepamo tudi iz tega, da nikjer v dokumentih t. i. »nove Evrope« Slovenija ali pa Slovenci niso nastopali, kar so na lastni koži najbolj spoznali primorski Slovenci, ki so že leta živeli pod fašističnim režimom Mussolinijeve Italije. Repe svojo analizo pelje neposredno na podlagi dokumentov in najnovejših spoznanj domačih in tujih zgodovinarjev, ob tem pa skuša razjasniti tudi pojme – od kolaboracije do povojnih zunajsodnih usmrtitev –, zaradi katerih smo Slovenci še sedemdeset let po koncu vojne pogosto še vedno na različnih bregovih. Knjiga, ki skuša s svojim pristopom prispevati svoj del k čimprejšnjemu koncu neskončnih reinterpretacij naše polpreteklosti v politične namene, obenem kaže tudi to, da smo Slovenci v teh ključnih trenutkih, ko je šlo za preživetje, vseeno uspeli večinsko stopiti skupaj in pozabiti na ideološka razhajanja. > SAMO RUGELJ

Hirošima

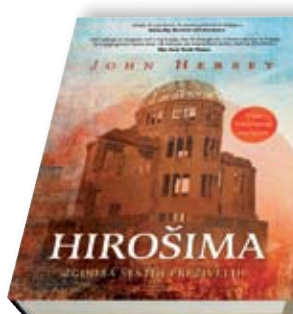
Zgodba šestih preživelih

John Hersey

prevod: Andrej Hiti Ožinger

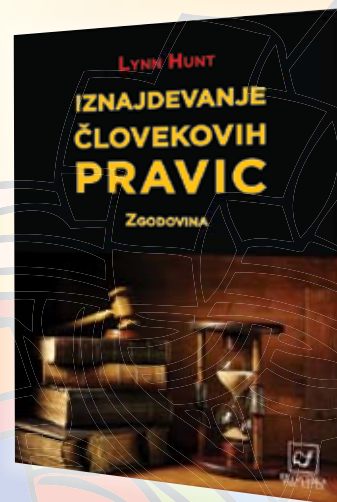
UMco, zbirka 's terena', 2015, m. v., 170 str., 18,90 €

Žurnalistični biser Pulitzerjevega nagrajenca Johna Herseyja, ki v slovenščini izhaja ob sedemdesetletnici konca druge svetovne vojne, nam ponuja svojevrsten portret in opomin na eno največjih človeških katastrof vseh časov – posledice padca jedrskih bomb, ki so ju Američani v začetku avgusta 1945 vrgli na japonski mesti Hirošima in Nagasaki. Hersey (1914–1993), eden od začetnikov t. i. novega žurnalizma, je bil ameriški novinar in romanopisec, v slovenščini pa je bil do zdaj znan predvsem po leposlovnih delih z vojaško vsebino. Pozimi 1945/46 je Hersey samo nekaj mesecev po jedrski kataklizmi odpotoval na Japonsko, od tam pa za *The New Yorker* poročal o rekonstrukciji opustošene države. Knjiga *Hirošima* je izšla kmalu zatem in postala klasika svojega žanra. Avtor nam jedrsko apokalipso, ki je pustila neizbrisne brazgotine tako na ozemlju kot pri ljudeh, predstavi skozi perspektivo šestih posameznikov, ki jih je spoznal ob svojem obisku Hirošime leto dni po eksploziji. Med njimi sta dva zdravnika, pa protestantski župnik, vdova krojača, mlada delavka in nemški jezuitski duhovnik. Svojo pripoved začne v jutru, ko je njihovo mesto doživelo katastrofo, in junake spremlja do leta dni po eksploziji, ko je sam obiskal njihovo mesto. Pred nami občuteno izriše njihove osebne portrete, iz zgodb posameznikov, njihovih spominov ter pogledov na življenje in smrt pa plete univerzalno zgodbo nič krivih žrtev največjega človeškega spopada vseh časov. Medtem ko si je narava opomogla kmalu po napadu, so ljudje potrebovali leta, da so okrevali. Skozi knjigo se prepletajo podobne izkušnje na videz popolnoma različnih ljudi. Hersey v tem osupljivem humanističnem delu začrta presunljive zgodbe preživelih bombnega napada, to pa naredi tako, da opiše njihove vsakdanjike, bolezni, strahove in navsezadnje tudi sadove, ki so jih obrodila njihova življenja. *Hirošimo* so v knjižni obliki mnogokrat ponatisnili in postala je klasika izkustvenega reportažnega žanra, ki prehaja v literaturo. Odločilen pospešek pa je doživela štiri desetletja kasneje, ko je pisatelj ponovno obiskal »kraj zločina«, tam poiskal iste ljudi in svetu v dodatnem poglavju predstavil življenje Hirošime in njenih ljudi v desetletjih po eksploziji. > SAMO RUGELJ

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Novosti Znanstvene založbe Filozofske fakultete UL:

Lynn Hunt:
**IZNAJDEVANJE ČLOVEKOVIH
PRAVIC: ZGODOVINA**
208 str., 19,90 €

*Pomena človekovih pravic se žal
velikokrat zavedamo šele,
kadar so te kršene ...*

Paul B. Armstrong
**KAKO SE LITERATURA IGRA Z
MOŽGANI? NEVROZNANOST
UMETNOSTI IN BRANJA**
240 str., 19,90 €

*Vas zanima, kaj se dogaja v vaši glavi,
medtem ko berete roman?*

Znanstvena založba FF in Knjigarna FF,
Aškerčeva 2, Ljubljana

T: 01 241 11 19; E: knjigarna@ff.uni-lj.si

<https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

Človek, svet in etos

Študije o postsekularni filozofiji in svetovnem etosu

Borut Ošljaj

Znanstvena založba Filozofske fakultete, zbirka Razprave FF, 2015, m. v., 203 str., 19,90 €

Borut Ošljaj je redni profesor filozofije na Filozofski fakulteti v Ljubljani in avtor več monografskih del. V delo nas vpelje z razmišljanjem o metafizični triadi človeka, sveta in boga ter o etični triadi človeka, sveta in etosa, ki je nadomestila metafizično triado po njeni izgubi prepričljivosti. Posveti se vlogi človeka, ki je izgubil svojo tradicionalno razumljeno avtonomno subjektiviteto, in njegovemu odnosu do sveta, etičnim in moralnim razsežnostim politike ter prava in pomenu svetovnega etosa. Nekaj prostora pa nameni tudi razmišljanju o slovenski moralni krizi, odsotnosti poštenosti, strpnosti in vizije ter vzrokom, zakaj je do tega položaja prišlo, in morebitnim rešitvam, ki bi to lahko popravile. > NEŽA POZNIČ

... nekaj prostora nameni tudi razmišljanju o slovenski moralni krizi ...

Ples, duh in človeška kultura

Boštjan Kovačič

Amalietti & Amalietti, zbirka Glasba in ples, 2015, m. v., 202 str., 19 €

Sociolog Boštjan Kovačič, ki je v preteklosti sodeloval pri različnih plesnoterapevtskih projektih, se tudi v knjižnem prvcu posveča plesu in gibu, tokrat skozi prizmo duhovnosti. Knjiga je namenjena tako praktikom plesa in gibalne terapije kot tudi bralkam in bralcem ezoterične literature, saj sijajno spaja vse svetove: telesnega, miselnega, čustvenega in duhovnega. V desetih poglavjih najdemo celovit pregled mnogih duhovnih smeri ter psiholoških pojmov, znotraj katerih avtorja zanima prav gibalno-plesni vidik. Bodisi da gre za obredne poganske ali religiozne plesne bodisi za estetske motive pri sodobnem plesu ali pa za ples kot obliko igre, socializacije, druženja, stapljanja s soljudmi. Predvsem pa Kovačič ples nenehno opisuje ples kot aktivnost, ki izhaja iz človekovega sebstva, »četudi oponaša in se naslavlja na nek zunanji dogodek«. Knjiga z ritmom. > ŽIGA VALETIČ

Etnologija vrat

Prehodi in pragovi

Pascal Dibie

prevod: Gregor Moder

Založba /*cf., zbirka Rdeča zbirka, 2015, m. v., 319 str., 22 €, JAK

Vrata kot meja med dvema prostoroma imajo tako svojo fizično kot tudi metaforično komponento in so v tem smislu prvovrsten arhitekturni, pa tudi kulturni fenomen, ki ga uporabljajo v najrazličnejših kulturah za ponazarjenje tako ločevanja kot tudi povezovanja. Francoski etnolog Dibie (1949), avtor mnogih knjig (denimo tudi prevedena *Etnologije spalnice*), je eruditsko zastavljeno *Etnologijo vrat* napisal leta 2012. V njej nas v žlahtno izpejanem slogu, ki deloma diši po literaturi, popelje po mnogoplastni zgodovini in filozofiji vrat. Ta se vije od orjaških babilonskih vrat in mnogoterih rimskih vrat, skozi katera so zmoglavno stopali vojskovodje in vojska, prek novih poklicev, ki jo jih prinesla vrata, denimo njihovi čuvaji in ključavničarji, pa naprej vse do sodobnih ameriških dvokrilnih vrat, ki imajo še vedno nepogrešljivo vlogo v filmih, in steklenih vrat, skozi katera sicer vidimo, a smo drugače vseeno (vsaj zvočno) ločeni od zunanosti. > SAMO RUGELJ

... popelje po mnogoplastni zgodovini in filozofiji vrat ...

Živeti z etiko

Jože Trontelj

Inštitut za etiko in vrednote Jože Trontelj, 2014, t. v., 316 str., 46 €

Pokojni akademik Jože Trontelj je bil blag človek, pišejo njegovi znanci in prijatelji. Njegova blagohotnost se je tesno dotikala življenja z veliko začetnico in zagotovo ni nenavadno, da se je tako globoko in široko ukvarjal z etiko. Ko sem prebirala njegove misli, govore, spoznanja in kolumne, me je spreletavalo to, da tako redko (res redko) v današnjem svetu ljudje živijo po »zapovedih« narave in življenja. Dragocena knjiga misli o etiki nam da razmišljati še in še, pa ne samo razmišljati, tudi delovati, kar je pravzaprav redkost – namreč, da zapisane besede vodijo v delovanje, v pomoč, v pravičnost, v blagohotnost (kako lepa je ta beseda, še lepše so njene posledice), v ljubeznivost, v toplino, v povezanost, v sočutje. V to, da smo ljudje, drug drugemu ljudje, kar je vrhovno spoštovanje Življenja, etika par excellence. > SABINA BURKELJCA

SLOVENSKI
KRAS
IN JAME
V PRETEKLOSTI

Trevor Shaw | Alenka Čuk

Izčrpna in bogato ilustrirana zgodovina slovenskega krasa

Kraške jame, pa tudi posebna in zanimiva slovenska pokrajina – kras – že stoletja privlačijo obiskovalce. A vendar je bilo v preteklih stoletjih le peščici dano občudovati najrazličnejše kraške formacije in prislunhiti bučečim podzemskim rekam. Kar nekaj obiskovalcev je izkušnje in opažanja zapisalo v dnevnike in jih v tiskani obliki celo objavilo. V knjigi, ki je plod dolgoletnega angleško-slovenskega sodelovanja (svetovno znanega preučevalca zgodovine speleologije in slovenske zgodovinarke), so povzeti njihova opažanja in vtisi, dopolnjeni z ilustracijami oziroma s fotografijami iz tista

tega časa. Dobo modernega turizma je začel Thomas Cook, ki je prve organizirane skupine v Postojnsko jamo pripeljal leta 1868. V tej jami že vrsto let prirejajo glasbene oziroma plesne prireditve. To je le en vidik odnosa med človekom in jamo, ki ga obravnava knjiga. V 39 poglavjih spoznamo na primer težave, s katerimi so se spoprijemali obiskovalci jam pred uvedbo železnice, izvemo, da je ena izmed pionirk – raziskovalk jam – raziskovala prav Škocjanske jame, da so živali, ki jih najdemo v slovenskih jamah, pritegnile pozornost samega Darwina in še veliko več.

izide julija 2015, v slovenščini in angleščini; 464 strani, platno in ščitni ovitek
cena 49 €, naročanje@zrc-sazu.si, tel. 01 4706 465

KNJIGE, KI SO PUSTILE IN ŠE PUŠČAJO SLED

V jubilejnem letu, ko Mladinska knjiga praznuje 70-letnico, ne spreglejte serije sedmih jubilejnih izdaj. Gre za knjige, ki so najbolj zaznamovale sedem desetletij založbe, osvojile srca največ bralcev vseh generacij in se zapisale med knjige, ki se preprosto ne starajo. Prihajajo v posebni praznični podobi: v elegantni škatli in z zgodbo, zakaj so se zapisale med večne in žlahtne. Vmes pa je tudi kakšna, ki se bo v družbi veličastnih znašla prvič.

70 LET

POSEBNA
JUBILEJNA
IZDAJA

90 ljubezenskih pesmi ob 90-letnici Cirila Zlobca

Temeljni navdih poezije Cirila Zlobca je ljubezen, zato ni nič čudnega, da se ga je kmalu oprijel vzdevek »pesnik ljubeznik«. Jubilejna izdaja prinaša 90 ljubezenskih pesmi, ki jih je izbral pesnik sam, spremno besedo Iva Svetine in risbe Metke Krašovec. Ljubezen je s pesnikom potovala skozi življenje, ga po besedah dr. Paternuja »utrudila, hkrati pa tudi rešila« in se prelila v metaforo življenja samega – uživajte ob njenih žlahtnih besednih upodobitvah.

Več na: www.mladinska.com/70let

Najhitreje do knjige: 📖 v knjigarnah 🌐 www.emka.si ☎️ 080 12 05

70 LET

Društvo slovenskih književnih prevajalcev je letošnje Lavrinovo diplomu, priznanje za izjemen prispevek na področju posredovanja slovenske književnosti v druge jezikovne kulture, podelilo Michaelu Bigginsu, priznanemu prevajalcu v angleščino in neutrudnemu posredovalcu slovenske kulture v ZDA. Za Pobliske v prevode je odgovoril na nekaj vprašanj in izhodišč.

Michael Biggins, dobitnik letošnje Lavrinove diplome

Zakaj slovenščina

Kot bi rekel Sir Edmund Hillary: zato, ker je. Seveda ne samo zato. Ker je nekako enkratna in zato zelo zelo vredna usvojitve. In zato, ker sem po izobrazbi slavist in germanist in mi ravno ta prostor, ta jezik in literatura ponujajo možnost, da v svojem delu zajamem obe smeri, ki sta mi enako, vsaka po svoje, pri srcu.

Prevajanje iz slovenščine v angleščino

Začetniku se je predvsem težko privaditi, da je skladnja slovenskih stavkov pogosto ravno obratna od skladnje angleških stavkov, kar velja za slovanske jezike nasploh. Slovenščino je povrhu zapletel še dolgoten vpliv nemškega besednega reda, ki govorcem angleščine povzroča dodatne preglavice. Nekje sredi poti se ti ta dejstva odprejo in sčasoma začneš samodejno predstavljati stavčne sestavine, kamor je treba, ne da bi bil na to posebej pozoren. Če do te točke ne prideš, če ti ne uspe ponotranjiti najpoglavitejših razlik med jezikoma, prevodi v angleščini zvenijo precej tuje. Začuda in žal v vsaki ameriški knjigarni še danes najdeš veliko prevodov iz različnih jezikov, pri katerih je že na prvi strani očitno, da ameriški prevajalec ni povsem obvladal niti teh najbolj osnovnih razlik in načel in da ga struktura izvirnega jezika marsikje vodi. Ta tujost seveda odvrta ameriške bralce in jim otežuje dostop do literarnega besedila.

Meni pri prevajanju iz slovenščine še zmeraj povzročajo težave predvsem zastareli izrazi in narečno besedišče. V glavnem pa težav kot takih ne priznam. Če je avtor vreden prevajanja, bo pač pisal slogovno in vsebinsko zahtevno in samosvoje, ravno s tem ti kot bralcu in prevajalcu ponuja nekaj novega in pomembnega, kar je vredno tvojega časa in truda.

Prevajanje iz majhnega v velik jezik (v prevodih v angleščino se rado posplošuje, izpušča, prilagaja »okusu« bralcev ...)

Tega osebno ne bi nikoli več dopustil, lahko pa povem, da so se mi včasih take vrste sprememb dogajale, in sicer pod vplivom ali prisilo aktivističnih urednikov. Največ na začetku, npr. pri prevodu Pahorjeve *Nekropole* in pri nekaterih prevodih Šalamunovih pesmi. Urednica *Nekropole*, sicer zelo ugledna gospa pri eni najbolj znanih ameriških založb, ki je urejala angleške prevode evropskih nobelovcev, je rada posegala v Pahorjevo besedilo, zlasti pri kakih podrobnostih v opisih pokrajin ali zgodovinskih dogodkov. Na primer, Sečoveljske soline, ki jih Pahor omenja v zvezi z opisom sojetnika Tomaža, so v angleškem prevodu kar izginile. Na desetine takih primerov je v tem besedilu, če ne še več. Sodelavci JAK-a so pred kratkim ugotovili, da je angleški prevod *Nekropole* približno za četrtno krajši od izvirnika in drugih prevodov, kar je bilo osupljivo odkritje, sam pa sem medtem čisto pozabil na vse uredniške posege. V ZDA prevladuje čisto drugačen uredniški pristop. Tam je urednik včasih bog in ima pravico preoblikovati avtorjevo besedilo na načine, ki so v Sloveniji težko doumljivi. To velja enako za razmerje med urednikom in avtorjem kakor med urednikom in prevajalcem. Veliko je zgodb o vrhunskih ameriških avtorjih, ki so obupali zaradi prevelikih posegov urednikov, obstaja celo literarna podzvrst kratkih zgodb o bitkah, ki jih ameriški uredniki in avtorji včasih bijejo med seboj.

Zdaj sem prišel do točke, ko se lahko uprem pretiranim uredniškim posegom, če znam svojo prevajalsko odločitev zadostno utemeljiti. Na primer pri F. Lipušu zaradi avtorjeve izredne stilizacije. Ali

Michael Biggins

pri L. Kovačiču, kjer je treba spoštovati otroško in poleg tega še zunanjo perspektivo na slovensko stvarnost, ki jo pripovedovalec poseblja oz. posreduje in ki je vzrok za obilo nenavadnih, svežih opisov sicer najbolj navadnih stvari. Včasih zna ta nenavadnost presenetiti tudi najbolj izkušenega, zmernega urednika, ki potem ob njej dopiše vprašaj, drugič pa tudi ne, se kar navduši nad genialno »popačeno-stjo« kake podobe. Torej, kot prevajalec moram biti vse do konca zelo pozoren in odločno ukrepati, takoj ko se pojavi kaka nevarnost za avtorjevo delo.

Prevajalska in prevajalčeva svoboda

Če si si izbral odličnega vodjo, ne potrebuješ svobode, a ne? Oziroma nočeš toliko svobode, saj zaupaš in se rad prilagodiš avtorjevim izbiram, domišljiji in ustvarjalnosti in si na koncu lahko le hvaležen, če si mu ostal čim bolj zvest in posredoval njegovo enkratno vizijo sveta kar se da učinkovito v ciljni jezik. Kanček svobode seveda imaš v presledkih med besedami »kar se da učinkovito v ciljni jezik«, ker ima slednji za razliko od slovenščine svoje zakonitosti, zahteve, možnosti in omejitve. Znotraj teh omejitev se lahko uveljavi prevajalska svoboda oz. natančneje dolžnost, da najdeš čim bolj ustrezne nosilce izvirne vsebine.

Če pa imaš slabega vodjo, je pač čas za revolucijo, preobrat. To je po mojem mnenju prevajalčeva največja svoboda. Da lahko zanetim revolucijo, kadar koli se mi zdi potrebno, in zamenjam svojega vodjo, se pravi pisatelja ali vsaj knjigo, za dostojnejšega oz. dostojnejšo. V najhujših primerih se ti besedilo, ki se ti je na začetku morda zdelo zanimivo, med prevajanjem kar zdrobi kot prgišče izsušene zemlje med prsti, se zoži, poenostavi in zbledi. Prevajalski postopek kot najbolj pozorno branje in poglobljanje v besedilo da vedno zanesljiv vpogled v to, kako je besedilo koherentno zamišljeno in sestavljeno, kako globoko seže njegova pomenska in prisposodna vsebina, predvsem pa v njegovo moč duhovnega in čustvenega doživetja.

Slovenija kot pravljica dežela in Slovenci kot narod pesnikov in pisateljev

Res je, da dojemam Slovenijo kot neke vrste pravljico deželo, hkrati pa je res, da dojemam tudi svoj Seattle in njegovo okolico kot neke vrste pravljico deželo, ravno zato tam živim in ravno zato rad prihajam v Slovenijo. V obeh primerih je za to zaslužna predvsem bližina gora, gozdov in morja, ponekod neokrnjena narava, v Sloveniji pa še posebej jezik in literatura. Odrašal sem namreč v ravnici ameriškega srednjega zahoda, kjer je lepoto treba iskati v drobnih detajlih, veličastnost narave pa predvsem v neskončnih, ploskih obzorjih in občasno kar podivjanih, tudi smrtno nevarnih nevihtah. Od malih nog sem prave pustolovščine istovetil z goratimi, gozdnatimi pokrajinami, ki so bile vse kaj drugega kot moj ubogi, dolgočasni Kansas. Ampak take vrste pravljice dežele obstajajo izključno za posameznikovo lastno uporabo, za duševno pribežališče od vsakdanjih problemov in osebnih frustracij. P. Handke je s svojo zelo osebno vizijo Slovenije kot devete dežele zgrešil šele takrat, ko jo je začel posploševati v družbene in politične namene, dotlej pa mu je služila kot neka nedolžna alternativa po materini strani, kamor je lahko zbežal iz očetove krivične Avstrije. Nimam iluzij, da je bilo življenje v Sloveniji kaj manj problematično kot življenje kjer koli drugje. Ravno nasprotno, v nekih pogledih je življenje tukaj še težje, ne nazadnje zaradi zgodovinskih razprtij in travm, ki sežejo stoletje in več nazaj.

Da ima Slovenija nadpovprečno število izjemno talentiranih, vrhunskih pisateljev in pesnikov – o tem pa niti za hip ne dvomim.

Med izbiro in zgodovino

Spomini goriškega Slovenca

Karl Bonutti

Goriška Mohorjeva družba, 2015, t. v., 303 str., 25 €

V slikovno bogato opremljeni knjigi spominov nam goriški Slovenec, univerzitetni profesor in veleposlanik dr. Karl Bonutti predstavi svojo neobičajno pestro in pogumno življenjsko pot od rojstva v Bukovici v Vipavski dolini leta 1928 pa vse do Pristave, kjer preživlja svoja pozna leta. Kot najstnik je postal begunec, živel je izmenoma v Italiji in Švici, kjer je diplomiral in doktoriral. Poročil se je z dekletom, ki ga je poznal še iz otroštva, in skupaj sta se s šestimi dolarji in dvema kovčkoma iz Italije odpravila v Cleveland, »najbolj slovensko ameriško mesto«. Rodilo se jima je šest otrok, Bonutti pa je ob delu tudi študiral. Postal je univerzitetni predavatelj in profesor ekonomije in sociologije, kasneje prvi častni konzul RS v Clevelandu in veleposlanik RS v Vatikanu. Z ženo sta se na stara leta vrnila s Slovenijo. V spremni besedi je njegovo prehojeno pot Peter Vodopivec lepo opisal z naslednjimi besedami: »Če je uspel na eni strani ohraniti svobodo izbire, za katero se je odločno opredelil že v mladosti, je bil na drugi strani ujetnik zgodovinskih okoliščin, ki so trajno zaznamovale njegovo življenje.« Najnovejša knjiga iz zbirke *Naše korenine* nam tako naslika živ avtoportret človeka, ki si že vse življenje močno prizadeva za Slovenijo in Slovenijo. > KLARA JARC

Moje življenje, moje delovanje

Anica Mikuš Kos

Celjska Mohorjeva družba, 2015, m. v., 293 str., 22 €

V knjigi dr. Anice Mikuš Kos, pediatrinje, otroške psihiatrinje in humanitarke, se strokovna razmišljanja nenehno izmenjujejo z osebnimi izkušnjami, s spomini na konkretne ljudi in njihove življenjske zgodbe, izgube in travme ter na specifične situacije in kraje. Velik del knjige je posvečen njenemu delu z begunci iz Hrvaške ter Bosne in Hercegovine v obdobju balkanskih vojn; svoje znanje in izkušnje je na seminarjih širila na številnih kriznih območjih: Kosovu, Čečeniji, Ingušetiji, Severni Osetiji, Moldaviji, Afganistanu, Pakistanu in Belorusiji. Njene bogate izkušnje s terena pronicajo nazaj v njena strokovna spoznanja; avtorica se izogiba posploševanjem in kljub dolgoletnemu razvijanju psihosocialne pomoči travmatiziranim ljudem, posebej otrokom, poudarja pomen individualnega pristopa. Vseskozi izpostavlja tudi pomen socialne mreže in širšega socialnega okolja (družina, šola, skupnost) pri pomoči otroku v stiski. > MAŠA OGRIZEK

www.bukla.si

Poletno branje založbe UMco

www.bukla.si

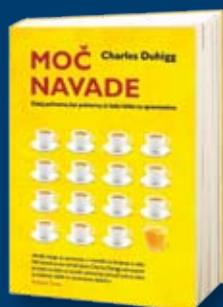
• 417 str.
• 24,90 €

David Epstein
ŠPORTNI GEN

Talent, trening in
resnica o uspehu

Charles Duhigg
MOČ NAVADE

Zakaj počnemo, kar počnemo,
in kako lahko to spremenimo

• 400 str.
• 26,90 €

• 295 str.
• 19,90 €

Marcel Štefančič, jr.
**HITLER –
KAKO JE PREŽIVEL**

Eseji o drobnem tisku zla

• 503 str.
• 28,90 €

Niall Ferguson
CIVILIZACIJA

Kako so vrednote Zahoda
osvojile svet

Z nami na dopust!

ŽEPNA KNJIGA

16,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

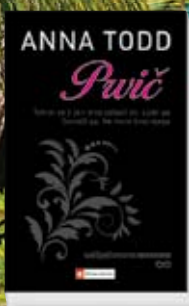
10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

16,90 EUR

10,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

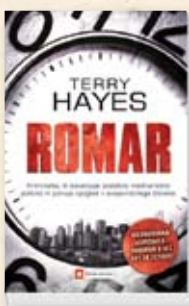
12,90 EUR

14,90 EUR

16,90 EUR

16,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

10,90 EUR

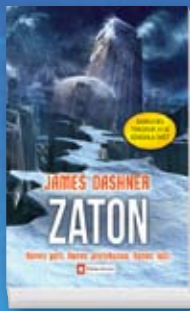
14,90 EUR

12,90 EUR

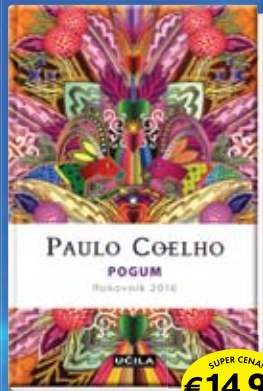
UČILA

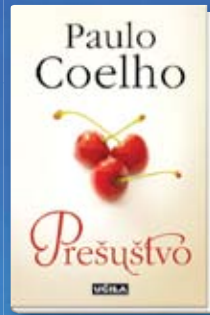
10,90 EUR

16,90 EUR

€14,99

16,90 EUR

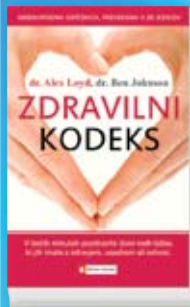
€14,99

€9,99

14,90 EUR

10,90 EUR

1€

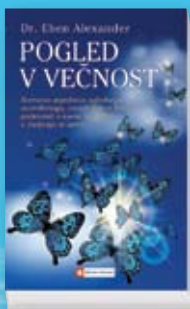
16,90 EUR

2€

€9,99

10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

2€

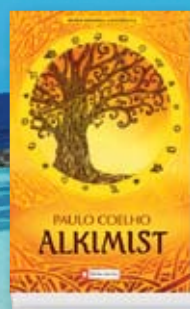
3€

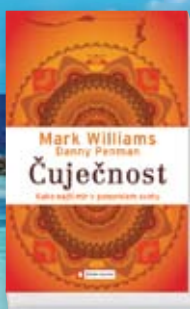
4€

10,90 EUR

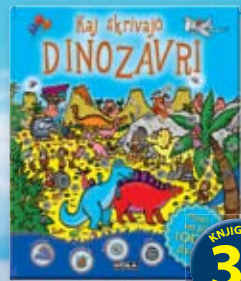
10,90 EUR

10,90 EUR

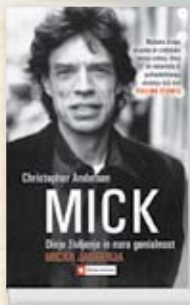
3€

3€

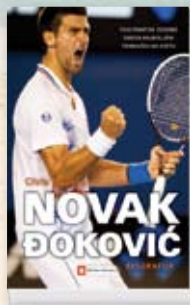
4€

14,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

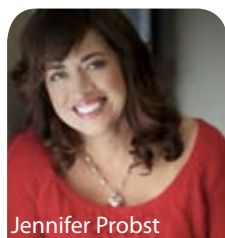
Poročna past

Jennifer Probst; prevod: Urška Willewaldt
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2015, m. v., 243 str., 10,90 €

Bogat italijanski poslovnež, lep in zelo zelen samec Michael Conte, svoj pekarniški posel uspešno širi v novem svetu čez lužo, a vse kaže, da tradiciji svoje italijanske družine (mama in tri sestre) ne bo mogel pobegniti. Dokler se glava družine ne poroči, so na samski stan obsojene tudi njegove mlajše sestre, čeprav je zaročenec ene od njih že zelo nestrpen. Sestre ga zato dru-

žno prisilijo v ukrepanje in odloči se, da si bo na hitro poiskal navidezno nevesto, jo pokazal družini in se potem vrnil v Ameriko ter dalje živel po svoje. Po spletu naključij se v Italijo v tistem času odpravlja tudi Maggie, lepa, uspešna, a svojeglava fotografinja, in Michael jo neko prepriča v navidezno poroko, ki naj bi obema prinesla koristi. Ko se »mladoporočenca« pojavita na vratih Michaelove družine, pa se stvari začnejo nepredvideno zapletati. > RENATE RUGELJ

Jennifer Probst

Vohunova dama

Joanna Bourne
prevod: Urška Strnad
Hiša knjig, založba KMSŽ, zbirka Vohuni,
2015, m. v., 587 str., 13,99 €

Annie Villiers je ženska z mnogo sposobnostmi in prav vse potrebuje pri svojem delu za francosko obveščevalno službo. Ko se znajde v francoski ječi z britanskim agentom Robertom Greyem, skleneta zavezništvo, ki si ga nobeden od njiju zares ne želi. Annie poskrbi za pobeg iz zapore, Grey pa jo odvede na pot proti Angliji, saj želi od nje dobiti pomembne informacije. Pot iz Francije, poskuse prevlade in njuno medsebojno nezaupanje zapleta še poželenje, ki se mu težko upirata. Na tanki črti med ljubeznijo in sovraštvom se napeto potovanje meša s humorjem in nas ne izpusti do zadnje strani. > KLARA JARC

Neznana skušnjava; Ukročeno srce

saga o družini Stanislaski

Nora Roberts

prevod: Andreja Cesar
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2015, t. v., 343/349 str., 32,96 €/knjigo

Saga Stanislaskih nas popelje v svet, kjer člani tople in pristrčne družine najdejo svoje boljše polovice. V prvi knjigi spoznamo lastnico prodajalne igrac Natasho, ki po težki lekciji iz mladosti ne zaupa moškim, ter ovdovelega profesorja in skladatelja Spencea Kimballa s hčerko Freddie, ki je v malo mestece prišel po nov začetek. S svojo srčnostjo nam vsi trije zlezejo pod kožo. V drugi knjigi v na videz popolno življenje Sidney Hayward vdre Mikhail Stanislaski. Nova lastnica nepremičninskega imperija se v tem svetu še ne znajde najbolje, obnovo dotrajanega bloka, v katerem stanuje Mikhail, pa Sidney vzame za svoj osebni projekt, kjer se bo naučila posla, pa tudi tega, kako se zaljubiti in zaupati. Temperamentni člani družine Stanislaski poznajo pravi pomen družine in bi se jim z veseljem pridružili pri hrupni skupni večerji. Branje, ki pusti v nas prijeten občutek. > KLARA JARC

Šola očarljivosti

Susan Wiggs

prevod: Vesna Česnik Korošec
Hiša knjig, Založba KMSŽ,
2015, m. v., 510 str., 12,99 €

Isadora, najstarejša hči ugledne družine Peabody, se v čudovitem svetu bostonske visoke družbe 19. stoletja počuti ujeto in nesrečno: steznik, ki ga je prisiljena nositi, ji povzroča sr-

bečico, družabni dogodki, na katerih bi morala blesteti, so prizorišča njenih nerodnosti in porazov. Da bi ušla vsiljenemu blišču, se bistra, a v nasprotju s starši in sorojenci prav nič čedna junakinja vsili za prevajalko na trgovski trijambornici Srebrni labod, ki ji poveljuje nekoliko skrivnostni in precej razuzdani kapitan Ryan Calhoun. Šola očarljivosti, prva knjiga serije *Prigode Calhounovih*, osvoji bralca z zanimivimi liki, strastnimi ljubezenskimi prizori in pristrčno zgodbo o grdi rački, ki se prelevi v laboda. > AJDA JANOVSKY

Plameni poželenja

Julie Kenner

prevod: Miro Mrak
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2015, t. v., 289 str., 29,95 €

V tretjem delu trilogije *Skrivnostni vitezi* spremljamo ljubezensko zgodbo mojstrice goljufig Katrine Laron, ki želi pustiti za seboj kriminalno preteklost.

To pa ne bo tako lahko, saj se je njeno srce vnelo za zadnjega samskega od trojice čednih, uspešnih, domnevno tudi v dvomljivo posle vpletenih čikaških poslovnežev, ki jih je javnost poimenovala po srednjeveških kavalirjih, Cola Augusta. Koprneča od poželenja naredi vse, da bi ga zapeljala, čeprav se dobro zaveda, da jo ogenj, ki gori v njej, lahko spremeni v pepel. Še ena žanrska mojstrovina izpod peresa kalifornijske avtorice romanc, ki se je med drugim podpisala tudi pod svetovno uspešnico, trilogijo *Stark*. > AJDA JANOVSKY

Ženin v kultu

Grace Burrowes

prevod: Maja Prevolnik
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2015, m. v., 316 str., 10,90 €

Ian MacGregor, lord Balfourski, se je znašel v nezavidljivem položaju. Da bi ohranil družinsko posestvo in ga rešil pred finančnim propadom, se mora poročiti z bogato dedinjo. In če želi resnično bogato nevesto, potem bo moral vzeti – bog se usmili njega in njegovega škotskega ponosa – Angležinjo. Kmalu se pojavi priložnost za perspektiven zakon z nastopom Genie Daniels, bogate angleške dedinje. Ian tako začne dvoriti dami, ki je v vseh pogledih zanj napačna. Augusta, revna sestrična njegove bodoče žene, pa predstavlja vse, po čemer hrepeni njegovo srce. Ian se bo moral odločiti med zvestobo družini in izbiri svojega srca. > VANJA JAZBEC

Kristalni vrtovi

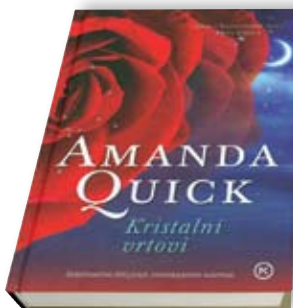
Dame z Razsvetljene ulice, knj. 1

Amanda Quick

prevod: Jolanda Blokar

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2015, t. v., 367 str., 32,96 €

Veteranka ljubezenskih romanov se v seriji *Dame z Razsvetljene ulice* znova poda v zgodovinske paranormalne vode. Evangeline Ames se že nekaj časa ukvarja z delom v preiskovalni agenciji pod krinko agencije za najete družabnice, obenem pa marljivo objavlja razburljiv roman v časopisu. Na oddihu v Little Dixbyju prekriža pot skrivnostnemu Lucasu Sebastianu, ki raziskuje umor svojega strica. Poleg iskanja nepridipravov pa imata še nekaj skupnega – oba imata nadnaravne sposobnosti, ki jima pri tem pomagajo. V Lucasovih skrivnostnih vrtovih bosta našla odgovore na mnoga vprašanja, pa tudi neustavljivo medsebojno privlačnost. > KLARA JARC

Nepozaben večer

Julia Quinn

prevod: Mojca Svetičič

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 294 str., 10,90 €

(Zlo)glasni družinski koncert Smythe-Smithovih deklet je prvi dogodek, ki ga grof Daniel iz zaodrja doživi po triletnem izgnanstvu. Med njegovimi sestričnimi nastopa tudi dekle, ki prav zagotovo ni njegova sorodnica. Izkaže se, da je privlačna Anne Wynter guvernanta njegovih navihanih mladih sestričen, in očarani Daniel se odloči, da bo z njimi preživel kar največ časa. Anne

v njegovi družbi uživa, vendar ima tudi skrivnost, ki začne ogrožati vse v njeni bližini. Bo Danielu lahko razkrila svojo preteklost in z njegovo pomočjo premagala starega sovražnika? In ne pozabimo na samoroge! Julia Quinn znova očara s svojimi junaki in ljubezensko zgodbo. > KLARA JARC

Vojvoda senc

Meredith Duran

prevod: Lidija Kreft

Hiša knjig, založba KMŠ, 2015, m. v., 477 str., 12,99 €

Prvenec avtorice je eden od tistih ljubezenskih romanov, ki ti ostanejo v spominu še dolgo po tem, ko jih odložiš. Dedinja bogastva Emmaline Martin in dedič naziva Julian Sinclair z nekaj indijske krvi se spoznata v kolonialnem New Delhiju. Vsak na svoj način sta izobčenca, a tudi sorodni duši. Po izbruhu nemirov v Delhiju pobegneta iz mesta. Prepričan, da je Emmo pustil na varnem, se Julian vrne, da bi poskrbel za indijski del svoje družine. Drug drugega v grozljivih vojnih razmerah iščeta več mesecev. Znova se srečata štiri leta kasneje, zaznamovana vsak s svojimi bitkami. Ganljiv roman o preizkušnji ljubezni. > KLARA JARC

Bliža se poroka

Julia Quinn

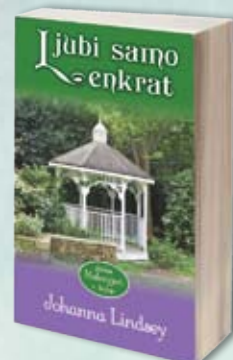
prevod: Mateja Maligoj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 391 str., 12,90 €

Gregory Bridgerton že nekaj časa čaka na pravo ljubezen. Ko ga zadene kot strela z jasnega, se pogumno poda v boj za naklonjenost priljubljene Hermione, njeno srce pa žal koprne po drugem. Njena prijateljica Lucy mu priskoči na pomoč, a se žal dvojno ušteje; ne glede na njuno prizadevanje Hermiona končno odkrije svojega princa, ki ni niti njena simpatija niti Gregory, poleg tega pa se Lucinda sama zaljubi v mladega Bridgertona, čeprav je tik pred poroko z drugim. Gregoryja (z zamudo) drugič, močnejše in resnično, zadene strela, saj ugotovi, da se je med dvorjenjem Hermione pravzaprav tudi sam zaljubil v Lucy, ki pa že stoji pred oltarjem. Kako se bosta odpletla iz zmešnjave in kdo je kriv, da zadeva ni povsem preprosta, odkrijte v iskričnem zaključku sage o Bridgertonovih izpod peresa ene duhovitejših pisateljic ljubezenskih romanov. > KLARA JARC

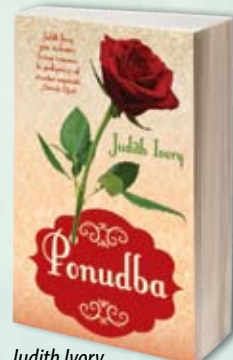
Debbie Macomber
Palisandrova ulica 204

Johanna Lindsey
Ljubi samo enkrat

Anne Gracie
Moj popolni zapeljivec

Judith Ivory
Ponudba

Carole Matthews
Hiška ob morju

Ava Dellaira
Ljubezenska pisma mrtvim

Več kot 4.500 izdaj najdete na
www.galarna.si

- 95 % naročil odpošljemo isti dan
- možnost osebnega prevzema
- GLS dostava le 3,00 €
- romani, vodniki, kulinarika ...
- več kot 1.000 otroških izdaj

tel: 059 932 107
info@galarna.si

Potopite
se v svet
knjig!

Distribucija Avrora

t: 059 932 107

e: info@galarna.si

V vojni z vojvodo

Courtney Milan

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, založba KMŠ,

2015, m. v., 575 str., 13,99 €

Wilhelmina Pursling, nekoč znana kot Minerva Lane, na prvi pogled deluje kot tiho, sramežljivo in prav nič privlačno dekle. A ko v mesto prispe vojvoda Robert Alan Graydon Blaisdell, že ob njunem prvem srečanju posumi, da se za to krinko tihega in popolnoma običajnega dekleta skriva ženska, ki ima v sebi mnogo več strasti do življenja kot to. Kljub temu da se neizmerno privlačita, se njuni interesi križajo in pripeljejo do skorajšnje vojne med njima, a svojih čustev ne moreta kar tako potlačiti. Zaradi tega Wilhelmini grozi, da bo na dan prišla njena davno zakopana skrivnost, njuna zgodba pa se razvije v zapleteno in čustveno pripoved o resnični ljubezni, ki bo očarala ljubitelje zgodovinskih romanc. > NEŽA POZNIČ

Pariz je vedno dobra izbira

Nicolas Barreau

prevod: Tanja Viher

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

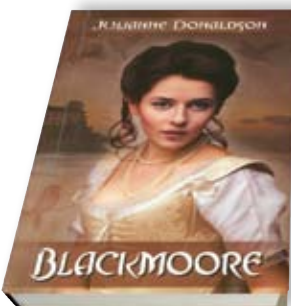
2015, m. v., 327 str., 10,90 €

Ko je Rosalie pri štirih letih dobila vodene barvice, se ji je spremenilo življenje. Vso umetniško žilico je izlila v slikanje in leta kasneje v srcu Pariza odprla majhno papirnico, kjer prodaja svoje ročno izdelane razglednice in voščilnice za vsako priložnost. Rosalie tako živi mirno življenje, ki ga prekine Max Marchais, znani pisatelj otroških knjig, ki jo prosi za ilustriranje njegove (verjetno zadnje) zgodbe. Knjiga hitro postane uspešnica, pisatelj in ilustrator pa dobra prijatelj. Njuno srečo sredi belega dne prekine obiskovalec papirnice, ki trdi, da je zgodba njegova, in zagrozi s tožbo ... Napeta ljubezenska zgodba ...

... napeta ljubezenska zgodba ...

sredi belega dne prekine obiskovalec papirnice, ki trdi, da je zgodba njegova, in zagrozi s tožbo ... Napeta ljubezenska zgodba, ki se odvija v najbolj romantičnem mestu na svetu. > VANJA JAZBEC

Blackmoore

Julianne Donaldson

prevod: Mateja Malnar Štembal

Hiša knjig, založba KMŠ,

2015, m. v., 541 str., 12,99 €

Kate Worthington že nekaj časa trdi, da se ne želi poročiti, a njena mati tega nikakor ne želi sprejeti – želi, da s poroko poskrbi za dober ugled družine, a svojo hčer s tem zapira v kletko,

iz katere ni videti izhoda. Dan preden Kate odide na двореc Blackmoore, končno sprejmeta kompromis. Kate lahko opusti misli o poroki in odpotuje v Indijo, ko zavrne tri snubitve. A kmalu po prihodu na двореc ugotovi, da bo za dokončanje svoje naloge morala postati oseba, kakršne je od nekdaj prezirala, če se ne spomni kake druge rešitve. Za pomoč prosi dolgoletnega prijatelja Henryja, a se ne zaveda, da ju bo to le še zblížalo in da se bodo njena čustva, ki jih je že toliko časa želela potlačiti, še okrepila. > NEŽA POZNIČ

Predaj se ljubezni

1. del

J. C. Reed

prevod: Minka Ožek

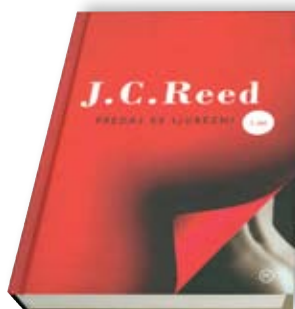
Mladinska knjiga, 2015, t. v., 358 str., 29,95 €

Nepremičninska agentka Brooke nekega dne na poslovnem sestanku spozna čednega Jetta Mayfielda, ki ji v trenutku spodnese tla pod nogami. Ker se ustraši njegove privlačnosti, zbeži s sestanka, že dan kasneje pa se gola zbudi ob njem v svoji postelji. Je bil kriv (tudi alkohol ali pa je preprosto prevladalo poželjenje? Po spletu okoliščin se čez nekaj dni znova znajde pred Jettom, zdaj njenim novim šefom. Skupaj z njim odpotuje na poslovno pot v Italijo, kjer naj bi mu pomagala pri pridobivanju sanjske nepremičnine ob prelepem jezeru. A bolj kot poslu se že kmalu začneta predajati užitek v postelji, ki sčasoma v obeh vzbudijo različna čustva. Ob prihodu domov pa Brooke grenko spozna, da je Jett v resnici vse skupaj skrbno načrtoval ... Pikantna zgodba, ustvarjena v slogu modnih »sivih odtenkov«, je kot nalašč za stopnjevanje vročice poletnih dni in noči! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... v slogu modnih

»sivih odtenkov« ...

... paj z njim odpotuje na poslovno pot v Italijo, kjer naj bi mu pomagala pri pridobivanju sanjske nepremičnine ob prelepem jezeru. A bolj kot poslu se že kmalu začneta predajati užitek v postelji, ki sčasoma v obeh vzbudijo različna čustva. Ob prihodu domov pa Brooke grenko spozna, da je Jett v resnici vse skupaj skrbno načrtoval ... Pikantna zgodba, ustvarjena v slogu modnih »sivih odtenkov«, je kot nalašč za stopnjevanje vročice poletnih dni in noči! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Dotik zaobljube

Meredith Duran

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, Založba KMŠ,

2015, m. v., 477 str., 12,99 €

Vikont Sanburne je nepopoljšljiv londonski Casanova. Zapeljal je že marsikatero dekle, a Lydia njegovim čarom ne podleže. Njeno srce je že zlomljeno in pri šestnajstih letih je odločena,

da bo ostala sama. Ampak ko Sanburnova zadnja potegavščina razkrinka zaroto proti njeni družini, se stvari zapletejo. Njenega očeta, arheologa, ki večino časa preživi med najdišči v Egiptu, namreč otožijo trgovanja s ponaredki. Lydia je odločena, da bo stvar tako kot vedno rešila sama. Pri tem nikakor ne potrebuje pomoči čednega nastopača, ki mu uspevajo samo škandali. Ampak ko mu vendarle sledi v svet spletk, se nauči, da največja nevarnost leži znotraj temačnih in skrivnih motivov njegovega srca. > VANJA JAZBEC

Preračunljivka

v žametu

Loretta Chase

prevod: Maja Prevolnik

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2015, m. v., 366 str., 10,90 €

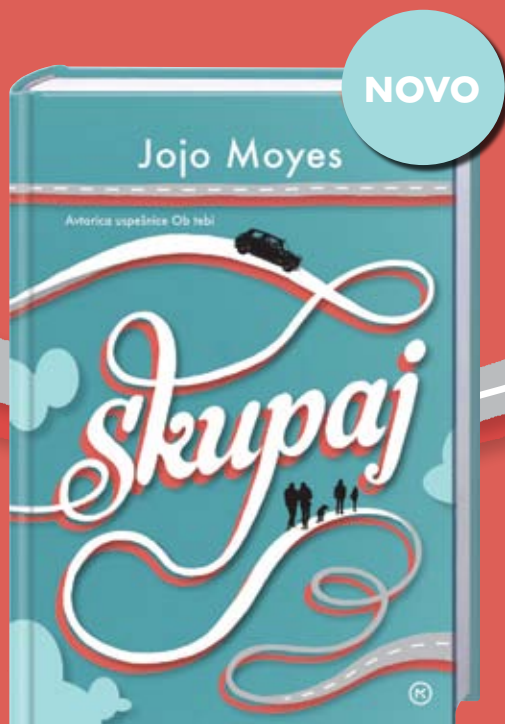
London sredi 19. stoletja premore izvrstno modistko. Leonie Noirot je bistra poslovna ženska in krojačica, povsem predana svojemu delu. Za pridobivanje strank izkoristi vsak družabni dogodek, s strani mladih dam pa so najbolj obiskani tisti, katerih se udeleži priljubljeni pesnik Swanton. Leonie na takem dogodku po naključju pritegne pozornost Simona Blaira, markiza Lisburnskega, s katerim v kratkem skleneta stavo: Leonie trdi, da bo poskrbela, da Markizova ostrojezična, debelušna, nepriljubljena in predvsem grdo oblečena sorodnica Gladys v dveh tednih zbere snubce, vabila na zabave in vsaj eno ženitno ponudbo. Leonie za zmago zahteva Boticelijevo sliko, Simon pa dva tedna njenega časa. Si Leonie sploh še želi dobiti stavo? > KLARA JARC

NOV ROMAN

JOJO MOYES,

avtorice svetovne
uspešnice *Ob tebi*

Jess Thomas, iznajdljiva optimistka, je za svoja otroka pripravljena premagati vse ovire. Pot ji prekrži čedni milijonar ... Po romanu *Ob tebi* - prodanem v več kot 3 milijonih izvodov - ljubezenska zgodba današnjega časa, nabita s čustvi in polna optimizma, ki vas bo nasmejela in ganila do solz.

»Dobre stvari se dogajajo. Včasih takrat, ko jih najmanj pričakuješ.«

Najhitreje do knjige: v knjigarnah www.emka.si 080 12 05

70 LET

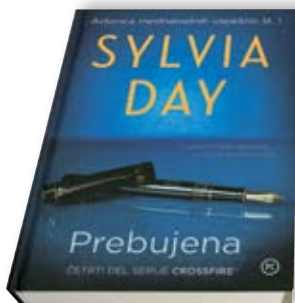
Prebujena

četrti del serije Crossfire

Sylvia Day

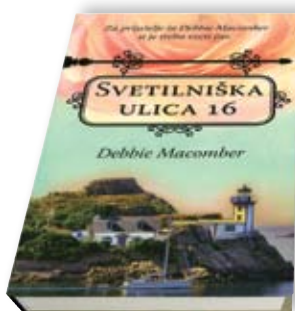
prevod: Nadja Ogriz

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2015, t. v., 378 str., 29,95 €

V dolgo pričakovanem četrtem delu svetovne prodajne uspešnice *Crossfire*, ki smo jo začeli spremljati leta 2012, se znova srečamo z Gideonom in Evo. Zdi se, da jima (še vedno skrivni) zakon pristaja, posteljno življenje je razburljivo, njuna ljubezen pa brezmejna. Kljub temu da se oba učita zapirati in sklepati kompromise, pa situacije, v katerih se znajmeta, njuno zvezo postavljajo na preizkušnjo. Vr-

nitev bivših povzroči trenja, skrivnosti iz preteklosti žulijo in povzročajo bolečino, poslovne odločitve zapletajo ljubezenska in prijateljska razmerja. Tudi družinski člani in prijatelji ter njihove lastne težave vplivajo nanju. Bodo stvari, ki privrejo na dan, ovire ali priložnosti za napredek in trdnije razmerje? Je lahko brskanje po starih ranah pot do harmonije med junakom in angelom? > KLARA JARC

Svetilniška ulica 16

Debbie Macomber

prevod: Anja Furlan

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2015, m. v., 493 str., 12,99 €

Sodnica Olivia Lockheart živi v majhnem mestu Cedar Cove, kjer nobena skrivnost ne ostane skrita prav dolgo. Njen zakon je v težavah, z materjo se ne razume in tudi s hčerko se zadnje

čase le prepirata. Potem se zaplete še v službi. Ko Olivia zavrne zahtevo za ločitev Cecilie in Iana Randalla, je vso mesto na nogah zaradi njene odločitve in zahvaljujoč lokalnemu časopisu vsi o tem tudi govorijo. Medtem Olivijina hčerka premleva največjo odločitev v svojem življenju. Naj neha čakati na ljubezen in se poroči iz preračunljivosti? Tudi Olivijina najboljša prijateljica Grace ima kup svojih težav; sumi, da ima njen mož ljubico. Zaplet sledi zapletu v prvi knjigi serije *Cedar Cove*. > VANJA JAZBEC

Slepo zaljubljena

Abbi Glines

prevod: Ajda Jazbec

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 221 str., 10,90 €

V prvi knjigi nove serije priljubljene ameriške pisateljice Abbi Glines spoznamo devetnajstletno Blaire Wynn, ki je po materini smrti zaradi dolgov prišla živeti k novi družini svojega bogatega očeta ob obali Floride. Oče se je z novo ženo za čez poletje odpravil v Pariz in jo pustil v družbi ženinega razvajenega in privlačnega sina Rusha. Blaire ve, da ji Rush ne bo prinesel nič dobrega, a zdi se, da ji leze pod kožo ... Med njima se vname strast, ampak Rush ima skrivnosti, ki bi ju lahko ločile. Bo njuna ljubezen dovolj močna, da jih premagata ali bodo kljub močnim čustvom preveč za Blaire? > KLARA JARC

Ameriška perverzija

Miss Black Monroe

BM, Založništvo, 2015, t. v., 259 str., 24,94 €

Sredi dneva je v našo uredniško pisarno stopila vitka lepotička. V tesno prilagajajoči črni obleki z eksotično črno-belo rožo v laseh mi je prijazno poklonila skrivnostno črno-belo škatlo z veliko svilen pentljo. V šelestečem črnem papirju se je skrivala nežna bela vrtnica in pod njo še dizajnersko dodelana knjiga. Črno-bela zgodba se je začela sestavljati. Odrezava glavna junakinja neobičajnega kriminalnega romana, ki ji nihče nikoli ne reče drugače kot Madam, sama kroji svojo usodo in življenje vseh, ki so ji podrejeni. Da o morilcih, ki križajo njeno pot, sploh ne govorimo. In čeprav je že po nekaj straneh jasno, da skrivnostna ženska v New Yorku marsikaj (in marsikoga) obvlada, se za njenim sarkastičnim humorjem in dominanco vseeno skriva občutljiva in premišljujoča duša, ki še vedno išče smisel svojega poslanstva. Njeno bipolarnost in razdvojenost na poti skozi življenje prav dobro opiše črno-bela oprema knjige in ob naraščanju ekstremnih miselnih preskokov si z izbiro knjige konec zgodbe bralec določi kar sam. V beli knjigi je več čustev, v črni pa več New Yorka, ki ga imata tako skrivnostna avtorica (?) kot glavna junakinja gotovo neizmerno radi. > RENATE RUGELJ

Umor v galeriji

Tone Frelih

Studio print, 2015, m. v., 287 str., 17 €

Tone Frelih je leta 2010 napisal prvo kriminalko v zbirki *Umori*. Po *Usodni laži* je nanizal še 4 naslove: *Truplo ob progi*, *Zamolčano resnico*, *Grožnjo s smrtjo* in pred kratkim še *Umor v galeriji*. Knjige lahko beremo neodvisno, vse pa povezuje rdeča nit: umor in napeto iskanje morilca. V vlogi glavne pripovedne osebe smo v prvih treh delih spremljali temperamentnega in priletnega inšpektorja Ceneta Dornika, ki ga je v četrti knjigi zamenjal njegov asistent Boštjan Habič. Čeprav je v četrtem delu Dornik Boštjanu še priskočil na pomoč, se zdaj zdi, da se je inšpektor odločil ostati v pokoju in pustiti Boštjanu proste roke. Ali bo Boštjan zmožgal sam? Uganka umora gospoda Furlana v galeriji MF na Križevniški je zahtevnejša, kot se zdi na prvi pogled. Napeta kriminalna zgodba, ki se odvija na ulicah Ljubljane. > VANJA JAZBEC

Hotel Lavanda

Sabina Štrubelj

eBesede, 2015, m. v., 269 str., 14,90 €

Mlada avtorica, diplomirana novinarka in zmagovalka natečaja Onina zgodba 2013 se je prvič preizkusila v daljši formi in potrdimo lahko, da se njen ljubezenski prvenec zlahka kosa z uveljavljenimi predstavniki tega žanra. Glavni junakinji, prikupni Valentini, se v dveh neusmiljenih potezah sesuje na videz idealno življenje. Dolgoletni fant ji sporoči, da je zaljubljen v drugo, za nameček pa ji v uredništvu časnika ne podaljšajo pogodbe o zaposlitvi. In kaj zdaj? Ali naj se vda? Odloči se na glavo obrniti svoje življenje in zato ji nenavadno sporočilo francoskega odvetnika o dediščini v Provansi pride več kot naročeno. Kljub nestrižnanju sorodnikov se odpravi po sledih skrivnostne zapuščine, razpadajočega hotela, katerega celovita prenova tudi v njeno življenje prinese novo energijo in vonj po sivki. > RENATE RUGELJ

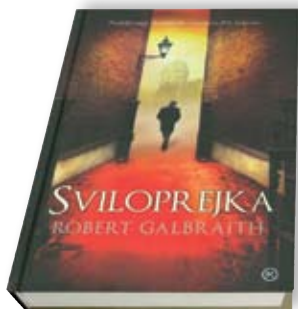

Sviloprejka

Robert Galbraith

prevod: Nataša Müller

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,
2015, t. v., 509 str., 34,96 €

Še preden je postalo v javnosti znano, da za Robertom Galbraithom, novim imenom na literarnem prizorišču, stoji avtorica *Harryja Potterja*, je »prvenec« *Klic Kukavice* že dosegal prva mesta branosti in, kot zvočna knjiga, tudi poslušnosti. J. K. Rowling se je tako osvobodila Bradavičarkinih urokov in začela novo

kariero kot avtorica kriminalk. Tretja knjiga z naslovom *Career of Evil* bo v Veliki Britaniji izšla 22. oktobra, slovenski bralci pa smo pred poletjem dobili prvo nadaljevanje.

V *Sviloprejki* se zasebni detektiv Cormoran Strike (veteran iz afganistanske vojne) in njegova asistentka Robin Ellacott (ki želi tudi sama postati detektivka) – dvojico poznamo že iz prvega dela – spopadeta s primerom izginulega pisatelja Owana Quina. Poišče ju pisateljova žena, toda kmalu se izkaže, da je bil Quine brutalno umorjen tik pred objavo knjige *Bombyx Mori*, ki naj bi skozi metaforične zaplete (nekrofilija, kanibalizem, sadomazohizem) razkrinkala več ljudi iz literarnih krogov. Na podlagi pokojnikovega besedila začeta Strike in njegova tajnica spremljati sedmerico osumljenih – agentke, urednice, založnike, pisateljice, ljubimce ... –, s čimer je Rowlingova seveda obdelala področje, ki ji je blizu: področje pisateljstva, založništva ter kontrast med medijsko javno podobo in zasebnostjo. Stvari se dodatno zapletejo, ko detektivski tandem ugotovi, da se v ozadju Quinove smrti že nekaj časa odvija literarna vojna s precej razvejeno preteklostjo ... > ŽIGA VALETIČ

Umori z monogramom

Sophie Hannah

prevod: Danica Krížman

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,
2015, t. v., 382 str., 32,96 €

Skoraj sto let po tem, ko je Hercule Poirot zaživel svoje literarno življenje v prvem romanu Agathe Christie (1980–1976) z naslovom *Skrivnostna zadeva v Stylesu* (1920), in skoraj štirideset let po tem, ko je rešil svoj zadnji primer v predzadnjem romanu kraljice kriminalk *Zavesa* (1975), je Poirot doživel svoje novo literarno vstajenje. Dediči Agathe Christie so se namreč končno odločili, da je 44-letna angleška pesnica in pisateljica Sophie Hannah dovolj primerna in usposobljena za to, da obudi Poirota, poleg Sherlocka Holmesa najbrž najbolj znanega detektiva vseh časov. Poirot in z njim duh Agathe Christie sta tako znova oživela s kriminalko *Umori z monogramom* (izvirno je ob dobrih kritikah izšla leta 2014). V njej nas Hannah prestavi v London in dvajseta leta prejšnjega stoletja, kjer Poirot mirno večerja v bistrotu, ko ga nenadoma zmoti ženska, ki mu pove, da jo bodo umorili – kar samo napove tri umore, ki se zgodijo kasneje istega večera. To Poirota seveda potegne v raziskovanje povezave med umori in prestrašeno žensko, medtem pa se že pripravlja novi umor. *Umori z monogramom* so kriminalka, ki bo najbrž tudi pri nas vzbudila primerjavo med »staro« in »novo« Agatho Christie. > SAMO RUGELJ

J. K. Rowling

Ostrina

Gillian Flynn

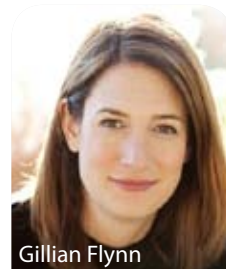
prevod: Jolanda Blokarc

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,
2015, t. v., 321 str., 29,95 €

Prvenec avtorice velespešne kriminalne srhljivke *Ni je več*, ki je izšel leta 2006. Roman *Ostrina* je nedvomno pokazal, da gre za talentirano pisateljico tesnobnih in napetih kriminalnih srhljivk z nepredvidljivimi ženskami v glavnih vlogah, ki se obenem spretno poigrava z medosebnimi odnosi. Glavna junakinja tega ostrega romana je novinarka

Camille Preaker, ki jo pošljejo iz Chicaga nazaj v njen rodni kraj Wind Gap poročat o umorih dveh mladih deklet. V njem se med novinarskim preiskovanjem obeh primerov seveda sooči s svojo preteklostjo. Spet jo zgrabi lokalna ikonografija majhnega domačega kraja, tu pa je tudi njena disfunkcionalna družina, ki jo je, kot napeljuje naslov, neizbrisno zaznamovala vse do današnjih dni. Še posebej zagonetna je njena mati, za katero se vse bolj zdi, da je morda nekaj imela z izginulima deklicama. Brezkompromisna kriminalka, ki bo, tako kot drugi dve avtoričini knjigi (poleg *Ni je več*, ki je bila ekranizirana leta 2014 in *Temina* /slovenski prevod je v teku/, ki je bila s Charlize Theron filmsko upodobljena leta 2015), tudi doživela svojo filmsko ekranizacijo. > SAMO RUGELJ

Gillian Flynn

Alex

Pierre Lemaitre; prevod: Špela Žakelj

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2015, m. v., 347 str., 10,90 €

Inšpektor Camille je po tragediji ob ženi ni smrti vztrajal, da bo delal samo na primerih, kjer so mrtvi za njim in ne pred njim. Ko ga šef prisili v raziskovanje nasilne ugrabitve čedne mlade ženske, ki je še nihče ni prijavil kot pogrešano, se začne bitka s časom. Pomanjkanju oprijemljivih dokazov navkljub pa pariški policisti najdejo kraj, kamor jo je ugrabitelj odpeljal – le da kaže, da je ugrabljena pobegnila. S pogrešano Alex pa je povezanih še nekaj nerazjasnenih umorov ... Priljubljeni francoski avtor in scenarist nam z realističnimi opisi dvigne adrenalin in nas z novimi razkritji drži v napetosti do zadnjih strani. > KLARA JARC

Belo zlato

Jean-Luc Bannalec

prevod: Maruša Mugerli Lavrenčič

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2015, m. v., 304 str., 10,90 €

Komisarju Dupinu novinarka Lilou Breval posreduje informacije o skrivnostnih modrih sodih in sumljivem dogajanju v Guérandskih solinah. Te so uradno zunaj njegove pristojnosti, a Dupin se vseeno odloči, da mora vsaj pogledati, kaj se dogaja. V solinah nanj streljajo, novinarka, ki mu je povedala za čudne dogodke, pa nenadoma izgine. Vse kaže, da je nekaj na tem, kar je odkrila. V sodelovanju s komisarko Sylvaine Rose, ki se primeru posveti po streljanju, komisar odkriva, kaj se kuha na polotoku najboljše soli na svetu. Kakšne spletke bosta razkrila v tretjem primeru bretanskega komisarja? > KLARA JARC

Mesto nebeškega ognja

Kronike podzemlja, knj. 6

Cassandra Clare

prevod: Alenka Perger

Učila International, zbirka Žepna knjiga,

2015, m. v., 598 str., 16,90 €

Cassandra Clare

Izhodišče zgodbe je obetalo razburljiv finale. In zaključni del odlične urbane fantazije ne razočara. Spopad med lovci senc dosega vrelišče. Junaki so prisiljeni »definirati« svoja romantična razmerja in v medsebojni pomoči ter zaupanju zbrati dovolj poguma, da se uprejo nepredvidljivemu negativcu. Zaradi neodločnih voditeljev vajeti prevzamejo v svoje roke, nevarna pot pa jih pelje

v demonsko kraljestvo. Tam se bo odločila celotna usoda sveta, toda za kakšno ceno? Napeta knjiga, ki postreže tudi s smrtjo katerega izmed akterjev, bo kljub obsežnosti minila vse prehitro. V tem primeru vas bo razveselilo dejstvo, da je pisateljica napisala še predelno trilogijo *The Infernal Devices* (upajmo na prevod), pozorni pa bodite še na stranska lika Emmo in Juliana. Ta bosta osrednji osebi nove trilogije *The Dark Artifices*. Prvi del, *Lady Midnight*, izide prihodnje leto, središče dogajanja pa se bo preselilo v Los Angeles. > ALEŠ CIMPRIC

Bela kot sneg

trilogija Sneguljčica, knj. 2

Salla Simukka

prevod: Julija Potrc

Mladinska knjiga,

2015, t. v., 221 str., 27,96 €

V drugem delu *Sneguljčice*, uspešne skandinavske trilogije mlade avtorice, se glavna junakinja odpravi na počitnice v Prago. Tam spozna Lenko,

nenavadno prestrašeno dekle, ki naj bi bila njena polsestra in nujno potrebuje njeno pomoč. Lenka kot sirota brez staršev živi v nenavadni verski skupnosti, katere skrivno delovanje raziskuje tudi novinar Jiří Hašek. Ker Lenkini »družini« ni po godu njeno druženje z nepoznano obiskovalko, se mora s Sneguljčico dobivati na skrivaj in pri tem jo nehote zaplete v temne zdrahe svoje skupnosti, katere člani ji celo strežejo po življenju. Na begu pred morilcem poišče Jiříjevo pomoč, ki je v lovu na senzacionalno medijsko zgodbo pripravljen storiti marsikaj. Ali bosta skupaj lahko rešila Lenko in preprečila bližajočo se tragedijo? > RENATE RUGELJ

Pol divji

trilogija Polovično življenje, knj. 2

Sally Green; prevod: Sanda Šukarov

Mladinska knjiga, 2015, t. v., 367 str., 32,96 €

Pol temni, začetni del mladinske fantazijske trilogije *Polovično življenje*, se je lani vpisal v Guinnessovo knjigo rekordov kot knjiga, kateri je uspelo še pred prvim izidom prodati prevodne pravice v kar 45 jezikov. Presenetljivo, kajti šlo je za prvenec tedaj 52-letne Angležinje, ki je le nekaj let pred tem odkrila ljubezen do pisanja. Mogoče so bila zato medijska navajanja o novi Rowlingovi pretirana, a pisateljičin prispevek k žanru je vreden pozornosti. V sodobni čas postavljena zgodba se vrti okoli veščev. Ti živijo skrito pred navadnimi ljudmi in se delijo na nasprotna pola belih in črnih. Glavni junak Nathan je potomec obeh rodov in s tem ni dovolj »čist« za nobeno od skupin. Dokaj temačna pripoved je opisovala dostikrat krute preizkušnje Nathana v nič kaj prijateljskem svetu vešč pred njegovim prihajajočim sedemnajstim rojstnim dnevom. Takrat naj bi prejel moči, ki bi določile njegovo pripadnost. Nadzor nad njimi je v središču tokratne knjige, ki hkrati stopnjuje napetost znotraj posameznega klana kot tudi med njima. Razburljivo branje. > ALEŠ CIMPRIC

Renesansa; Bratovščina

serija Assassin's Creed

Oliver Bowden; prevod: Jernej Zoran

Učila International, Žepna knjiga,

2015, m. v., 408/427 str., 12,90 €/knjigo

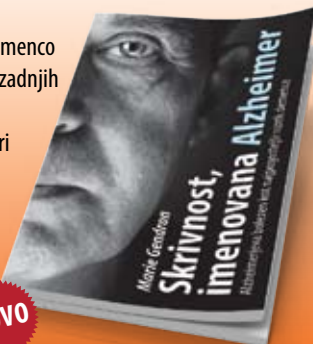

Čeprav je industrija videoiger po prihodkih že prehitela filmsko, je v naših krajih težko najti licenčne izdelke, ki se navezujejo na prepoznavne uspešnice tega medija. V slovenščini smo sicer lahko brali *Metro 2033* pisatelja Glukhovskega, roman si je namreč svetovno prepoznavnost ustvaril šele potem, ko je bila knjižna predloga uporabljena za scenarij računalniške igre. A tokrat gre za prava »tie-in« naslova, ki temeljita na uspešni seriji videoiger. *Renesansa* je v roman predelani scenarij drugega dela *Assassin's Creed*, medtem ko *Bratovščina* za podlago neposredno vzame istoimensko igrino nadaljevanje. Glavni junak Ezio se po izdajstvu uri v morilskih veščinah, da bi z maščevanjem družini vrnil čast V renesančno Italijo vpeta pripoved bo morda zamikala ljubitelja zgodovinske fikcije, a knjigi v prvi vrsti ostajata namenjeni poznavalcem računalniških izvirkov. > ALEŠ CIMPRIC

Skrivnost, imenovana Alzheimer, Marie Gendron

Cena: 27,80 €

- Po ocenah ima v Sloveniji demenco okrog 25.000 ljudi, število v zadnjih letih eksponentno narašča.
- Knjiga daje oporo svojcem pri prepoznavanju te bolezni in nudenju pomoči osebam z demenco, hkrati pa bralcu omogoča znanje o možnostih preventive te bolezni pri sebi.

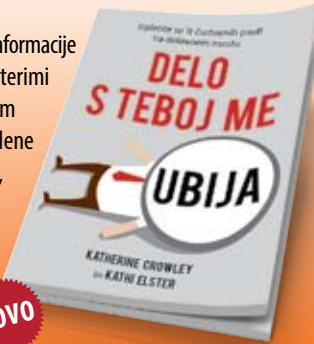

NOVO

Delo s teboj me ubija, Katherine Crowley, Kathi Elster

Cena: 24,60 €

- Knjiga vsebuje neprecenljive informacije o problematičnih ljudeh, s katerimi se lahko znajdemo v delovnem odnosu. Nagovarja vse zaposlene in jih s pomočjo primerov uči, kako se izviti iz težavnih situacij na delovnem mestu.

NOVO

Kjer so dobre knjige doma!

ZALOŽBA CHIARA

Knjige založbe Chiara lahko naročite na naslovu:

Založba Chiara

Ježa 90, 1000 Ljubljana

T: 01/534 1252

M: 040 614 095

E: peter@zalozba-chiara.si

www.zalozba-chiara.si

Pa še tole ...

zbirka Štoparski vodnik po Galaksiji

Douglas Adams, Eoin Colfer

prevod: Alojz Kodre

Pivec, 2014–2015, m. v., 169–304 str., 18,90 €/knjigo

Seveda, le težko sprejmemo, da bi se naše priljubljene knjižne serije kar tako končale. Včasih smo se s tem še nekako sprijaznili, danes temu ni več tako, navadili so nas, da se prepoznavne popkulturne zgodbe nikoli ne končajo. To velja tudi za *Štoparski vodnik po Galaksiji*. Potem ko je *Pretežno neškodljiva*, peta knjiga iz te knjižne serije, izšla leta 1992, je Douglas Adams snoval še eno, zaključno delo, vendar ni dočkal njegove realizacije, saj je leta

2001 umrl. A ideja je ostala, Adamsova vdova je poiskala Eoina Colferja, irskega pisatelja, drugače najbolj znanega po seriji knjig o *Artemisu Fowlu*. Colfer je bil že od nekdaj ljubitelj *Štoparskega vodnika* in leta 2009, sedemnajst let po petem delu, je šesti del *Pa še tole ...*, ki temelji na Adamsovi ideji, Colferju pa je pri pisanju pomagala tudi vdova, ob velikem odmevu končno izšel. Dogajanje knjige, ki jo je (tako kot prejšnje) v slovenščino prevedel Alojz Kodre, se začne v klubu Beta, ko Arthurjevo družčino tik pred uničenjem Zemlje reši Zaphod Beeblebrox, kar vodi v nove pustolovščine, ki so pri bralcih naleteli na raznovrstne odzive, od takih, ki so knjigo smatrali za najboljšo impersonalizacijo kakega pisatelja, do manj naklonjenih, ki imajo njen pripovedni stil, ironični ton ter humor za preveč enake tistim iz izvirne serije. To pa je v bistvu

pohvala, ki samo potrjuje, da je Colferju uspelo dovolj spretno ponotranjiti izvirni Adamsov pristop in bralca zapeljali v še eno pustolovščino avtorjevega galaktičnega univerzuma. Spodaj podpisani lahko to potrudi in tako lahko samo obžaluje, da ni dvajset let mlajši, saj je takrat komaj čakal na nove pustolovščine vedno znova nepredvidljivega Adamsovega uma, ki ga zdaj že odkrivajo tudi nove generacije slovenskih bralcev. > SAMO RUGELJ

Zaton

trilogija Labirint, knj. 3

James Dashner

prevod: Marko Bogataj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 322 str., 10,90 €

Medtem ko gledalci čakajo prihod drugega filma, ta bo kinovorane obiskal septembra, bralci lahko posežete že po zadnjem delu trilogije. Akcijska postapokaliptična distopija je tekom prvih dveh knjig postavila več vprašanj, kot ponudila razjasnitev.

Dylan O'Brien kot glavni junak Thomas v prizoru iz filma Pogorišče

Zdaj je čas, da končno spoznamo motiv organizacije Zloba, ki je zaslužna za neznosne preizkušnje protagonistov. Vse pomembnejša pa postaja nuja, da se najde cepivo za neozdravljivo bolezen blišč, ki okužene spreminja v blazneže. Thomasu se vračajo spomini in ima vedno več težav s tem, komu zaupati. Toda še vedno ga žene upanje, da bo rešil prijatelje. Dinamična zgodba s presenetljivim koncem za vse ljubitelje žanra. > ALEŠ CIMPRič

Douglas Adams

Eoin Colfer

Alojz Kodre

NAJ 10

v slovenskih knjigarnah

JUNIJ 2015

ZA ODRASLE

1	Ciril Zlobec LJUBEZEN ČUDEŽ DUŠE IN TELESA Mladinska knjiga	24,94 €	↑
2	Sylvia Day PREBUJENA Mladinska knjiga	13,99 €	↑
3	Jamie Purviance WEBER: VELIKA KNJIGA PEKE NA ŽARU Totaliteta	24,95 €	↑
4	Louise L. Hay ŽIVLJENJE JE TVOJE Iskanja	12,48 €	↓
5	Jo Nesbø LEOPARD Didakta	17,99 €; 37,99 €	↑
6	Jojo Moyes SKUPAJ Mladinska knjiga	15,99 €; 32,96 €	↑
7	Amanda Quick KRISTALNI VRTOVI Mladinska knjiga	14,99 €; 32,96 €	↑
8	Drago Jančar TO NOČ SEM JO VIDEL Modrijan	17,30 €	↓
9	Manca Košir DAROVI MINEVANJA Mladinska knjiga	27,96 €	↓
10	John C. Parkin K**C GLEDA Mladinska knjiga	9,99 €; 19,95 €	↑

ZA OTROKE IN MLADINO

1	Kajetan Kovič MAČEK MURI Mladinska knjiga	16,95 €; 12,95 €	○
2	John Green LAŽNA MESTA Mladinska knjiga	13,99 €; 29,95 €	↑
3	Antoine de Saint-Exupery MALI PRINC Mladinska knjiga	19,95 €	↓
4	Svetlana Makarovič ZLATA MAČJA PREJA Mladinska knjiga	39,90 €	↑
5	Kajetan Kovič MAČEK MURI - ZVOČNA KNJIGA Mladinska knjiga	19,95 €	↓
6	David Walliams BABICA BARABICA Mladinska knjiga	19,95 €	○
7	Neville Astley PUJSA PEPA-JURETOV DIRKALNIK DZS	8,90 €	↑
8	Dav Pilkey KAPITAN GATNIK IN TIRANSKA TLAKA TURBOSKRETA 2000 Mladinska knjiga	11,95 €	↑
9	Jeff Kinney PETO KOLO Grlica	9,95 €; 16,00 €	↑
10	ČUDEŽNI VRT Mladinska knjiga	29,95 €	↑

Zbrano s pomočjo podatkov knjigotrskih mrež in neodvisnih knjigarn, ki jih je zbrala Zbornica knjižnih založnikov in knjigotrccev pri GZS.

Spletne strani: knjigosled.org, http://naj10.gzs.si Sponzor: Bukla

Novak Đoković

Chris Bowers; prevod: Niki Neubauer

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 334 str., 12,90 €

Chris Bowers, ki je vzpon Rogerja Federerja spremljal s stalnim pisanjem in dopolnjevanjem knjig o švicarskem mojstru tenisa, je novo fascinacijo našel v srbskem tenisaču Novaku Đokoviću, ki ga lahko pri njegovih osemindvajsetih letih uvrstimo v družbo najbolj kakovostnih igralcev tega športa nasploh. Knjiga prepleta tri plasti: osebno (družinsko), teniško in politično, in čeprav ponuja samosvoj, torej »zunanj« poglobljen pogled na preteklost Jugoslavije in na razmere v Srbiji, vendarle dovolj dobro oriše ozadje, na katerem je srbski tenis v zadnjem desetletju poletel v nebo (Ana Ivanović, Jelena Janković, uspehi v Davisovem pokalu ...). Noletove neustavljive rasti ne bi bilo niti brez Jelene Genčić, trenerke, ki je šestletnikovo strast preobrazila v realno možnost za življenjski uspeh, najbolj zanimiv del knjige pa je oris teniške karavane: poslovnih niti, ki jo tkejo, in človeških odnosov, ki se v njej vzpostavljajo. Lahkotno, vendar tehtno športno branje, ki ga bo težko zaobiti. > ŽIGA VALETIČ

Michael Schumacher

Karin Sturm; prevod: Igor Antič

Mladinska knjiga, 2015, pt. v., 374 str., 29,95 €

Schumacher (1969), nemški dirkalec in sedemkratni zmagovalec v Formuli 1, je eden od najbolj znanih športnikov na svetu. Zato je njegova smučarska nesreča konec decembra 2013, iz katere se še ni izvlekel kot zmagovalec, pomenila šok, saj se je zgodila pri sproščeni, prostočasni dejavnosti. Na drugi strani pa je bil Schumacher med svojo dirkalno kariero ves čas veliko bolj izpostavljen nevarnosti, a je iz nje prišel tako rekoč brez poškodb. Po začnem poglavju, v katerem nas specialistka za motošport Karin Šturm, ki je že 30 let del Formule 1, vpelje v vse detajle Schumacherjeve nesreče, vključno z odvetniškimi poskusi, da bi krivdo zanj naprtili upravljem smučišča, nas v nadaljevanju natančno, tudi z besedami njegovih športnih in življenjskih sopotnikov, popelje skozi dirkačevo kariero. To je, ob bližnjem srečanju z drogami javne razsvetljave, začel že kot štiriletnik, ki je zajahal otroški štirikolesnik, a z dodanim motorjem moped. Od tu je bila prek treniranja vožnje s kartom in kasneje s formulo 3 ob njegovih ključnih podpornikih, do tekmovanja Formule 1 seveda še kar dolga pot. To je vseskozi zaznamovala značilno Schumacherjeva lastnost izjemne odzivnosti, da je bil tako v novem vozilu kot na novi progi že takoj po prvih preizkusih zelo hiter in ni potreboval skoraj nobenega prilagajanja. Biografija za vse ljubitelje dirkanja in Formule 1. > SAMO RUGELJ

Mick

Christopher Anderson

prevod: Borut Petrovič Jesenovec

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 412 str., 14,90 €

Začelo se je z dobro sprejeto avtobiografijo kitarista Keitha Richardsa (2010), dve leti kasneje pa je med bralce privihal še življenjepis pevca legendarne skupine The Rolling Stones, Micka Jaggerja – knjiga, ki je malce bolj kot glasbene zanesenjake razveselila bralce rumenega tiska. Rolingi, »legende preživljajo«, kot jim tudi pravijo, se letos odpravljajo na svetovno turnejo, čeprav imajo več kot sedemdeset let in tudi kontroverznosti iz njihovih zasebnih življenj še ne pojenjajo (nedavni samomor Mickove zadnje partnerke, modne oblikovalke L'Wren Scott). Knjiga ne posveča veliko pozornosti glasbi, bolj vneto pa obravnava zasebne zdrahe dvakrat poročenega in z viteškim redom odlikovanega pevca, ki je že pol stoletja v središču medijske pozornosti, ta pozornost pa seveda ustvarja različne stranske učinke: ogromno seksa, pompa, govoric in drog ... > ŽIGA VALETIČ

www.biblos.si

E-knjige še nikoli niso bile tako blizu.

KJERKOLI in KADARKOLI.

ŽE BEREŠ E-KNJIGE

Na Biblosu lahko izbiraš med več kot 1200 naslovi!

Zahodne Julijske Alpe

Izbirni vodnik
Andrej Mašera

Sidarta, 2015. pt. v., 240 str., 29,90 €

Poletje je tu, temperature so vse višje in okoliške gore vse bolj vabijo v svoja sveža nedrja. Za tiste, ki jih najbolj privlačijo Julijske Alpe, je v novi podobi izšel prenovljeni in dopolnjeni planinski vodnik Andreja Mašere, enega naših največjih poznavalcev gora. Zahodne Julijske Alpe so na presečišču Slovenije, Italije in Avstrije, Mašera pa je iz tega območja izbral šestdeset najboljših planinskih in gorskih tur (te se raztezajo od lahkotnih izletov do lažjih plezalnih vzponov), ki skupaj z estetskim grafičnim oblikovanjem (klasični Sidartini vodniki v prenovljeni podobi) in prekrasnimi fotografijami ponudijo več kot privlačne opise poti na te, kot je zapisal Tine Mihelič, »razkošno lepe gore«. Razpon težavnosti obravnavanih izletov je zelo raznovrsten, saj segajo od sproščujočih pohodnih tur - od predalpskega Matajurja in grebena (Kobariškega) Stola - naprej do zelo zahtevnih plezalnih poti (ferat) v italijanskem delu Julijskih Alp, ki se jih lahko lotijo samo zelo izkušeni hribolazci z alpinističnim znanjem. Izvrsten izbirni planinski vodnik o gorah, ki se ne ozirajo na državne meje. > SAMO RUGELJ

Julijske Alpe

Skupini Mangarta in Jalovca

Jože Drab

Planinska zveza Slovenije,
2015, pt. v., 228 str., 29,90 €

Tako rekoč hkrati z Zahodnimi Julijskimi Alpami je izšel tudi prvi del nove serije enciklopedičnih vodnikov po Julijskih Alpah Planinske zveze Slovenije, s katerimi bodo skušali na novo in informativno bogato po legendarnem vodniku Tineta Miheliča (Julijske Alpe iz leta 1974, ki so bile večkrat ponatisnjene, nazadnje leta 2009) ponovno predstaviti naše največje gorstvo v nadgrajeni obliki. Prvi del, avtor je izkušen poznavalec Julijskih Alp, se enciklopedično, pregledno in informativno loti Mangarta s Poncami, Predelskimi Vršiči in remsedolskimi gorami ter Jalovca s Ciprnikom, Mojstrovko, Pelci in Pihavci, Bavškim Grintovcem in podskupino Loške stene. Zastavljen je tako, da popisuje vse vrhove in markirane poti do II. težavnostne stopnje (pa še marsikaj zraven), pri čemer pa ohranja organiziranost svojega velikega predhodnika. Ta vodnik je torej nekakšen hibrid med planinskimi vodniki starega kova, ki so določeno območje (gorovje) pokrili v celoti, in sodobnejšo različico uporabniško prijaznejših vodnikov izbirnega tipa. Obvezno bralno orodje za vse, ki želijo sistematično spoznati obravnavane predele. > SAMO RUGELJ

... hibrid med planinskimi vodniki starega kova in sodobnejšimi izbirnega tipa ...

... hibrid med planinskimi vodniki starega kova, ki so določeno območje (gorovje) pokrili v celoti, in sodobnejšo različico uporabniško prijaznejših vodnikov izbirnega tipa. Obvezno bralno orodje za vse, ki želijo sistematično spoznati obravnavane predele. > SAMO RUGELJ

Jurčičeva pot

Mojca Zajc

ZRC SAZU, 2015, t. v., 42 str., 10 €

Glas o Jurčičevi poti je bilo prvič slišati pred enaindvajsetimi leti. Takrat je bila na pobudo Planinskega društva Viharnik to predvsem lokalno obarvana počastitev 150. obletnice rojstva priljubljenega pisatelja, povezana z ureditvijo njegove domačije v muzej. V naslednjih letih so postale sobote okrog 4. marca, Jurčičevega rojstnega dneva, bolj in bolj obiskane prireditve z določeno smerjo in označenimi postajami ob njej. Pot, ugotavlja avtorica, je bila najprej speljana le od Višnje Gore do Muljave, leta 1998 pa so jo podaljšali do vasi Krka, kamor je Josip Jurčič hodil v šolo. Naraščalo je tudi število organizacij in ustanov, ki se pohoda udeležujejo in nanj vabijo tudi druge; zadnja leta je pohodnikov med šest in deset tisoč. Pot ni zahtevna in po zaslugi organizatorjev vse prej kot dolgočasna - kar velja tudi za ta vodnik, ki z opisi in fotografijami predstavlja najzanimivejše točke ob poti. > IZTOK ILICH

mačije v muzej. V naslednjih letih so postale sobote okrog 4. marca, Jurčičevega rojstnega dneva, bolj in bolj obiskane prireditve z določeno smerjo in označenimi postajami ob njej. Pot, ugotavlja avtorica, je bila najprej speljana le od Višnje Gore do Muljave, leta 1998 pa so jo podaljšali do vasi Krka, kamor je Josip Jurčič hodil v šolo. Naraščalo je tudi število organizacij in ustanov, ki se pohoda udeležujejo in nanj vabijo tudi druge; zadnja leta je pohodnikov med šest in deset tisoč. Pot ni zahtevna in po zaslugi organizatorjev vse prej kot dolgočasna - kar velja tudi za ta vodnik, ki z opisi in fotografijami predstavlja najzanimivejše točke ob poti. > IZTOK ILICH

... najzanimivejše točke ob poti ...

... najzanimivejše točke ob poti ...

Podvôdje

Potapljaške zgodbe

Ciril Mlinar Cic

eBesede, 2015, m. v., 198 str., 19,90 €

Če vas zanimajo potovanja, potem je to knjiga za vas. Namesto v daljne dežele ali na gorske vršace pa vas legendarni potapljač, fotograf in snemalac Ciril Mlinar Cic s svojimi zgodbami, ki so nastale v štiridesetih letih med 1968 in 2008, popelje pod vodo. To počne mojstrsko, z občutkom za vzdušje in pripoved. V svoje zgodbe vas vpelje postopoma, z uvodom, kjer vam razkaže prostor in čas, našteje prijatelje, tudi znane literate od Mateta Dolenca in Milana Jesiha naprej, potem pa skoči v vodo in zaplava pod njo. Takrat se vse spremeni. Skupaj z vami odkriva bogato raznovrstnost podvodnega sveta Brionov, kjer se je rastlinstvo in živalstvo lahko nemoteno razvijalo pol stoletja; vodi vas v temne tunele Lastova, ki so ostali iz jugoslovanskih časov, vse do zadnje otoške čeri, kjer se razpre skoraj tropski svet, na koncu pa se v kraški jami, kjer je pred četrto stoletja kot prvi posnel človeško ribico v njenem naravnem okolju, sprašuje, koliko časa bodo ti habitati, nekakšna slovenska Amazonija še uspeli obdržati svojo nedotaknjenost. Idealna knjiga za (pod)morske dni. > SAMO RUGELJ

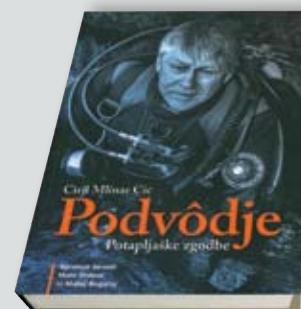
Lov na Lisico

Maja Tasič

Litera, 2015, m. v., 186 str., 26 €

To je prva knjiga, ki ponuja zgodovinski pregled ene najbolj prepoznavnih tekem za svetovni smučarski pokal in edine, ki poteka tako blizu mestnega središča. Kratak opis vseh tekmovanj za pokal Zlata lisica (od 1964 do 2014)

spremljajo vtisi vrhunskih smučark (Tina Maze, Vreni Schneider), ki so se pomerile na zahtevni progi, fotografije itd. Vzdušje priprav in vsakoletni boj organizatorjev z vremenom ter predvsem duh mesta, ki diha s tekmo, pa priključijo še medijske objave. Z vidika informiranosti knjigi ni kaj očitati. Če bi kronološki popis premogel tudi literarno zaokroženo zgodbo in večjo stilsko sočnost, bi lahko govorili o res dobri monografiji, tako pa žal ostaja opazno, da je knjiga razširjena diplomaska naloga. > KRISTINA SLUGA

spremeni. Skupaj z vami odkriva bogato raznovrstnost podvodnega sveta Brionov, kjer se je rastlinstvo in živalstvo lahko nemoteno razvijalo pol stoletja; vodi vas v temne tunele Lastova, ki so ostali iz jugoslovanskih časov, vse do zadnje otoške čeri, kjer se razpre skoraj tropski svet, na koncu pa se v kraški jami, kjer je pred četrto stoletja kot prvi posnel človeško ribico v njenem naravnem okolju, sprašuje, koliko časa bodo ti habitati, nekakšna slovenska Amazonija še uspeli obdržati svojo nedotaknjenost. Idealna knjiga za (pod)morske dni. > SAMO RUGELJ

Skrivnost, imenovana Alzheimer

Alzheimerjeva bolezen kot najpogostejši vzrok demence

Marie Gendron

prevod: Mojca Merc, Neža Grilj
Chiara, zbirka Knjiga kot zdravilo,
2015, m. v., 277 str., 27,80 €

»Raje bi imela raka. Za obolele z rakom tečejo maratone, zbirajo sredstva, nosijo rožnate pentlje ...« se je zareklo Alice (Julianne Moore) v filmu, ki govori o osebi, zboleli za demenco. Ljudi z alzheimerjevo boleznijo je vse več, in ker bolezen v zadnjih letih eksponentno narašča, obstaja velika verjetnost, da bomo slej ko prej izvedeli, da za njo trpi tudi kak naš sorodnik ali znanec. In šele takrat se bomo morda vprašali o njihovem doživljanju in kakovosti življenja. Avtorica pričujoče knjige, zdravnica, ki se že dolgo ukvarja z obolelimi za alzheimerjevo boleznijo, nam tako v prvem delu predstavi nekaj razmišljanj o posledicah bolezni, ki izziva, ruši ravnovesje in na neki zelo poseben način celo očara, saj te osebe včasih »postanejo skenerji duše in toplomeri svojega človeškega okolja«. Alzheimerjeva bolezen, ki zelo vpliva na odnose

... ljudi z alzheimerjevo

boleznijo je vse več ...

s samim seboj in z drugimi, bolnikom lahko da občutek izgnanstva in žalovanja, bolezenska situacija pa je težka tudi za njihove oskrbovalce. Zato je drugi del knjige sestavljen iz vprašanj, ki se nam porajajo ob srečanju z boleznijo, in odgovorov nanje. Obsegajo teme, ki se nanašajo na samo bolezen (vse od staranja, delovanja možganov in povezanih motenj do simptomov, vzrokov in dejavnikov tveganja, diagnoze, zdravljenja ...) in na bolnike ter njihovo doživljanje, vedenje, razumevanje ... V tretjem delu knjige pa avtorica opiše nekaj svojih iskrih izkušenj z bolniki, ki optimistično zaključijo knjigo. > KLARA JARC

Umovadba za bistre možgane v poznih letih

Vojko Kavčič

Miš, 2015, t.v., 271 str., 24,95 €

Vojko Kavčič, sicer doma iz Komna na Krasu, je po ljubljanski diplomski študiju psihologije odšel v Ameriko, kjer je doktoriral iz eksperimentalne psihologije, zdaj pa je že od leta 2000 zaposlen kot raziskovalec za kognitivno in vedenjsko psihologijo Univerze v Rochestru. Demenca in alzheimerjeva bolezen sta že dolgo eno od področij njegovega raziskovanja, ki mu je posvetil več člankov, *Umovadba* pa je njegovo prvo poljudnoznanstveno delo na to temo. V njem nas Kavčič naprej v uvodu seznanja z anatomijo možganov ter njihovim delovanjem, potem pa počasi preide na procese, ki se dogajajo med njihovim staranjem in vse pogosteje vodijo do demence in nastanka alzheimerjeve bolezni (pri kateri so ključni dejavniki možganske kapi in poškodbe glave, dedne zakonitosti, srčno-žilni dejavniki, depresija, čezmerna teža in sladkorna bolezen). Več študij je pokazalo, da nizek nivo izobrazbe izkazuje povečano tveganje za to bolezen in da visoka intelektualna aktivnost zavira njen razvoj, zato je ves drugi del knjige, ki vsebuje raznovrstne vaje za urjenje možganov, namenjen njihovi praktični krepitvi in ohranjanju raznovrstne možganske sposobnosti (od vadbe pozornosti in krepitve raznih vrst spomina do vaj za urjenje prepoznavanja perspektiv in vidno-prostorskega zaznavanja). Izvrstno zasnovana knjiga, ki dobesedno daje misliti. > SAMO RUGELJ

Princip ljubezni

Alex Loyd

prevod: Samo Kuščer

Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2015, m. v., 289 str., 10,90 €

Priznanemu terapevtu Alexu Loydu, avtorju uspešnice *Zdravilni kodeks*, je osebna zakonska kriza pomagala do novih spoznanj in izkušenj, ki jih je poimenoval »princip ljubezni«. S pomočjo priročnika in treh orodij za organsko in naravno odprogramiranje strahu in stresa zdaj želi tudi bralcem pomagati doseči tako notranje stanje, ki prinaša zadovoljstvo in uspeh v življenju. Pri tem svetuje, da je treba najprej ugotoviti, kaj si iskreno želimo doseči, potem pa razložiti delovanje celičnega spomina in duhovno fiziko ljubezni ter njuno vlogo pri našem počutju in delovanju. Ob teoretični podlagi pokaže tudi praktične vaje in pristope za zamenjavo strahu (in stresa) z ljubeznijo, ki bodo zagotovili naš uspeh na katerem koli področju. Avtor je prepričan, da je zdaj zadnji čas za temeljni premik, ki lahko pripelje do življenja z ljubeznijo v vsakem trenutku. > KLARA JARC

Vzhod sonca - ponovno Simonca

Simona Babič

samozaložba, 2015, m. v., 270 str., 27 €

»Ko damo vse, nimamo več česa izgubiti /.../ vse, kar ostane, je svetloba iz praznine,« prepiše v moto knjige Simona Babič Coelhove misli. Avtorica, iskalka ljubezni, zapisuje svojo zgodbo, ki jo je treščila ob tla, da so se vsi delci, ki niso bili na svojem mestu, porazgubili v času in prostoru in je lahko začela pisati PRAVO ljubezensko zgodbo s seboj in svetom. Končno si je prisluhnila in zaživela zgodbo svojega Življenja oz. kakor pravi: živeti je enako ljubiti. Samo slediti je treba nevidnim silam v nas, samo poslušati je potrebno notranji glas, ki nas usmerja in vodi. Ljubezen vedno rodi ljubezen, ni druge. > SABINA BURKELJCA

Zakaj se Buda smeje?

Nenavaden priročnik za več ljubezni in radosti v življenju
Nataša Martinčič – Ašvata

Primus, zbirka NeZaVedno,
2015, m. v., 220 str., 17 €

Ste se danes že srečali s Srečkom Turbovičem? Pravite, da se vam še sanja ne, kdo, šment, je sploh omenjena oseba? To, kot nam igrivo in z obilo humorja razodene avtorica te knjige, sicer tudi prevajalka številnih priročnikov za osebno rast in učiteljica angleščine, ni nihče drug kot tisti najbolj ljubeči in radostni del v nas samih. Na katerega zaradi številnih notranjih (nezavednih) odporov vse prevečkrat pozabimo, posledice pa so vsesplošno nezadovoljstvo in neuspehi na vseh področjih. S pomočjo te knjige, polne številnih, tudi zelo osebnih avtoričinih primerov, se lahko posloavimo od starih vzorcev in v življenju obrnemo nov list. Knjiga je zaradi drugačnega, poživljajočega tona, v katerem je napisana, vse prej kot »instantni priročnik za zadovoljno življenje«; je branje, ki nam lahko pomaga, pa vendar ne banalno odstre pogled, kako najti smejočega Budo v nas samih. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Zvezda sredi neba

Zgodba najstnice, ki je zbolela za rakom

Giulia Gabrieli

prevod: Danijel Golavšek

Družina, 2015, m. v., 111 str., 14,90 €

V knjižici so zbrani zapiski in videopričevanja 14-letne Giulie Gabrieli iz Bergama, ki je leta 2009 nepričakovano hudo zbolela. Nekoč običajna najstnica se je dve leti pogumno borila z eno najbolj agresivnih oblik tumorja, a jo je bolezen leta 2011 navsezadnje premagala. Giulijin odnos do usode, ki jo je doletela, optimizem, s katerim gleda naprej tudi, ko se že zaveda, da se njeno življenje končuje, so nam lahko v tolažbo in v navdih: če je mir in srečo v najbolj črnem scenariju zmoгла uvideti umirajoča deklica, kako ju ne bi mogli tudi vsi mi? > AJDA JANOVSKY

Vsak človek je sveta zgodba

Jean Vanier

prevod: Tadeja Petrovčič Jerina

Celjska Mohorjeva družba, 2015, pt. v., 240 str., 17,50 €

Kanadski teolog in filozof Jean Vanier je pred dobrega pol stoletja po naključju nekaj časa preživel z ljudmi z motnjami v duševnem razvoju, njihove zgodbe in trpljenje, s katerim so se tako pogumno soočali, pa so ga tako presunili, da se je odločil svoje življenje preživeti z njimi. Kot ustanovitelj in voditelj skupnosti Barka se je od teh izjemnih posameznikov naučil več, kot bi lahko pričakoval, in v delu *Vsak človek je svoja zgodba* se je odločil nekaj teh modrosti deliti s svetom. Skozi pripovedi o svojih spominih in izkušnjah nas neprizanesljivo opozarja, kako kruta je družba, v kateri živimo, do vseh, ki so drugačni, in kako drastično se lahko spremeni posameznikovo življenje, če vanj vnesemo le nekaj ljubezni, človeškosti in razumevanja. > NEŽA POZNIČ

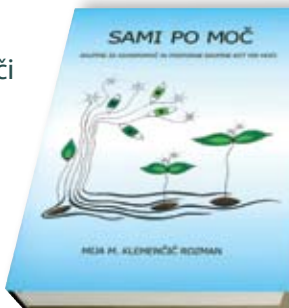
Ko pričakoval, in v delu *Vsak človek je svoja zgodba* se je odločil nekaj teh modrosti deliti s svetom. Skozi pripovedi o svojih spominih in izkušnjah nas neprizanesljivo opozarja, kako kruta je družba, v kateri živimo, do vseh, ki so drugačni, in kako drastično se lahko spremeni posameznikovo življenje, če vanj vnesemo le nekaj ljubezni, človeškosti in razumevanja. > NEŽA POZNIČ

Sami po moč

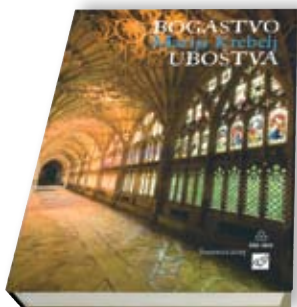
Skupine za samopomoč in podporne skupine kot vir moči

Mija M. Klemenčič Rozman

Pedagoška fakulteta, 2015, m. v., 199 str., 12 €

V času, ko o pojmu samopomoči slišimo na mnogih koncih, je dobro vedeti, kaj ta v resnici pomeni. Četudi morda marsikdo misli, da gre za sodobni pojem, skovan v zadnjih letih – tudi zaradi številnih priročnikov za samopomoč, ki ponujajo »instantne rešitve« in so zato v času vse večjih (osebnostnih) kriz tako vroča roba –, pa segajo korenine prvih skupin za samopomoč, kot izvemo v tej knjigi, v 19. stoletje, dodobra pa so se v Ameriki razbohotile v poznih tridesetih letih dvajsetega stoletja. In kdaj so se pojavile v Sloveniji? V čem je njihov največji pomen? In kako se povezujejo s stroko? Na takšna in podobna vprašanja ponuja natančne odgovore, podprte s številnimi analizami, primerjavami in dokazi, prav pričujoča knjiga. Ta bo v veliko pomoč tako študentom psihosocialnih strok kot strokovnjakom in tudi laikom, ki jih zanima opisana tema o »eksistencialnem hrepenenju«. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Bogastvo uboštva

Marija Kregelj

Celjska Mohorjeva družba, 2015, pt. v., 71 str., 8 €

Avtorica, sicer posvečena sestra v skupnosti Emanuel, je pričujočo knjižico namenila verujočim pripadnikom najbolj razširjene veroizpovedi pri nas, a tudi tisti, ki Mariji posvečenega praznika, šmarnic, ne praznujejo ali pa sploh ne poznajo, se bodo z zanimanjem potopili v njeno šmarnično branje. Slednje predstavlja nenavadne zgodbe nekaterih slovenskih posvečenih žena in mož, denimo brata Jožeta iz kapucinskega samostana, ki je, preden je našel Boga, bežal od težav v omamo, ali zdravnice in misijonarke usmiljenke sestre Mirjam z več kot 500 dopisovalci iz vsega sveta. Edinstven vpogled za zidove slovenskih samostanov, kot ga lahko poda le nekdo, ki razmere pozna od znotraj. > AJDA JANOVSKY

ki je, preden je našel Boga, bežal od težav v omamo, ali zdravnice in misijonarke usmiljenke sestre Mirjam z več kot 500 dopisovalci iz vsega sveta. Edinstven vpogled za zidove slovenskih samostanov, kot ga lahko poda le nekdo, ki razmere pozna od znotraj. > AJDA JANOVSKY

Podpora Hiši hospica

Donacije SMS:

HOSPIC5 na 1919

(5 eur/sms)

Stacionarni telefon:

Klic na 090 933 032

(2,99 eur/klic)

IBAN

SI56 0510 0801 0047 155

Odprt pri banki
Abanka d.d.

Da bomo tukaj, ko nas boste potrebovali.

Najdete nas na Facebook strani:

Slovensko društvo Hospic

www.hospic.si

Že 20 let

Slovensko društvo

Hospic

POSEBNA POLETNA ŠTEVILKA – 16 NOVIH INTERVJUJEV

MLADINA

INTERVJU 2015

Luka Mesec

Ivana Djilas

Srečko Horvat

Štefka Drolc

Ciril Ribičič

Dragica Korade

Guy Standing

Nada Rotovnik Kozjek

Keith Lowe

Hasan Nuhanović

Nika Zupanc

Ljubiša Samardžić

Vasja Golar

Sašo Hribar

Let 3

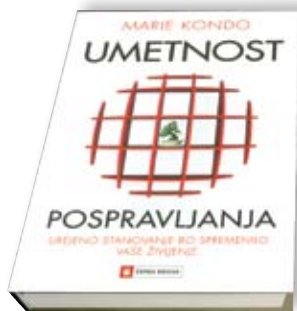
Filip Flisar

**16 NOVIH INTERVJUJEV
IZIDE 1. JULIJA**

Naprodaj na vseh prodajnih mestih
v Sloveniji in na Jadranu

Umetnost pospravljanja

Urejeno stanovanje bo spremenilo vaše življenje
 Marie Kondo; prevod: Petra Piber
 Učila International,
 2015, m. v., 214 str., 10,90 €

Funkcionalna razporeditev osebnih in skupnih družinskih stvari je ena od vsakdanjih nadlog mnogih posameznikov in tudi družin, ki svojega bivališča nikakor ne morejo spraviti v dokončen red. Japonska svetovalka za čiščenje v svoji knjigi, ki je kmalu po izidu postala mednarodna uspešnica, trdi, da se umetnosti pospravljanja lahko nauči vsak, ki to želi. Pri tem izhaja iz podmene, da je pospravljanje sestavljeno samo iz dveh reči: metanja stran tistega, česar dejansko ne potrebujemo, in urejanja tistega, za kar res čutimo, da mora tudi v prihodnosti ostati nepogrešljiv del našega življenja. S preprostimi, včasih na pogled tudi malo surovimi nasveti nas Marie Kondo skozi to večino popelje tako, kot do zdaj še nismo brali. Več kot uporabna knjiga za vse, ki se hudujejo, da ne morejo pospraviti svojih stvari, hkrati pa se ne morejo odpovedati nobeni malenkosti. > SAMO RUGELJ

Delo s teboj me ubija

Katherine Crowley, Kathi Elster
 prevod: Emanuela Malačič Kladnik
 Chiara, zbirka Knjiga kot zdravilo,
 2015, m. v., 256 str., 24,60 €

»V resnici je delovno okolje zelo nestanovitno habitat, v katerem prebivajo čustvena bitja, ki si pogosto skočijo v lase. To še posebej velja, kadar so ljudje več ur natlačeni v majhnem omejenem prostoru, ki mu pravimo 'pisarna.«
 Priročnik psihoterapevke Katherine Crowley in strokovnjakinje za mala podjetja Kathi Elster je namenjen vsem, ki se srečujejo s konfliktnimi odnosi na delovnem mestu. Takole pravi: »Ob dolgoletnem svetovanju podjetnikom, menedžerjem in zaposlenim vseh vrst sva spoznali osnovno in pogosto zapostavljeno resnico: delo oziroma sama dejavnost opravljanja nekega dela sta največkrat dokaj nezapletena. Ljudje na delovnem mestu – šefi, sodelavci, stranke in prodajalci – so tisti, ki nam predstavljajo prave izzive.«
 Z nasveti, ki so opisani v poglavjih, kot so: Spremenite odziv, Začrtajte meje, Prezmite vajeti, Ohranite zdrav razum in drugo, vas knjiga ob številnih praktičnih primerih kar vabi, da stopite v akcijo in se v nekaj korakih naučite razplesti vse vrste težavnih odnosov – tudi tiste na videz nerešljive. > RENATE RUGELJ

Zakon privlačnosti

Osnove Abrahamovega nauka
 Esther in Jerry Hicks
 prevod: Nataša Martinčič
 Primus, zbirka NeZaVedno,
 2015, m. v., 181 str., 21,70 €

nje, boste začeli dobivati vse, kar si želite – na vseh področjih.«
 Deloma v obliki dialogov in deloma kratkih esejev nam Hicksova predstavi nauke, življenjsko filozofijo in primere situacij, s katerimi si lahko pomagamo v kakršni koli stiski ali negotovosti. Moč pozitivnega mišljenja po imenu Abrahamov nauk bo vsem, ki si bodo vzeli čas za to, pomagala do notranjega zadovoljstva. > KLARA JARC

»Ko boste svoje misli usmerjali z namenom in se osredotočali na stvari, ki si jih želite privabiti v svoje življenje,

Osebni finančni načrt

Mitja Vezovišek
 Vezovišek & Partnerji,
 2015, t. v., 112 str., 29 €

Priznani slovenski osebni finančni svetovalec je kot odziv na poplavo raznovrstnih finančnih nasvetov, ki med ljudmi povzročajo zmedo, napisal knjigo, v kateri se bralec seznanja z osnovnim znanjem o osebnih finančnih načrtih. S tem je, kot izpostavlja v uvodu, želel doseči dvoje: spodbuditi vsakega posameznika, naj izdelava zase takšen načrt, ter ga opremiti s temeljnim znanjem za njegovo izdelavo. Pri slednji nam bo, svetuje avtor, pomagal ustrezen osebni finančni svetovalec, ki ga je treba skrbno izbrati – v priročniku med drugim razloži tudi, kako se tega lotiti. Dodana vrednost so konkretni primeri osebnih finančnih načrtov v zadnjem poglavju knjige: ti podkrepijo eno od pomembnih misli knjige, da osebni finančni načrt ni le stvar bogatašev, pač pa da lahko z njim vsak od nas poskrbi za finančno varnejšo sedanost in prihodnost. > AJDA JANOVSKY

Kako naj se (ne) pripravimo

Stephanie Schneider
 ilustracije: Kai Pannen
 prevod: Tadeja Petrovčič Jerina
 Celjska Mohorjeva družba,
 2015, t. v., 41 str., 15 €

To ni slikanica za otroke. To je slikanica za starše, ki se morda ne spomnijo več dobro, kako je bilo v otroških čevljih. Avtorica nam preprosto predstavi prijeme, kako se lotiti reševanja sporov z otroki, med brati in sestrami, z možem ali ženo. Z nekaterimi njenimi primeri in besedami lahko tudi otrokom razložimo, kako preprečiti (čezmerno) prepiranje med vrstniki, pa tudi kako se pripraviti in kdaj je to na mestu. S prepiranjem ni nič narobe, če nam ne uide iz rok in če iz tega dobimo kaj koristnega – ali kot je zapisano v knjigi »Kdor išče prepir, rabi, da ga počohaš!« > KLARA JARC

Umetnost risanja

Walter Foster; prevod: Milan Žlof
 Mladinska knjiga, 2015, t. v., 239 str., 24,94 €

Priročnik za risanje nas bo popeljal od risarskih osnov, kot je izbira papirja in svinčnika, pa vse do končne umetnine. Z ogromno slikovnega gradiva in praktičnimi napotki nas avtor nauči različnih tehnik in risarskih potez, pokaže nam, kako iz osnovnih oblik izluščimo zapletene predmete, kako oblikujemo telesnost, doda nekaj o izbiri motivov in kompoziciji ter nam predstavi zakonitosti perspektive. Osrednji del knjige je namenjen delu na primerih in tako izvemo npr., kako iz nekaj krogov in kvadratov pridemo do ljubke narcise ali divje zveri. Ob širokem izboru cvetlic, dreves in pokrajin ter tihožitij se posebej posveti živalim, predvsem mačkam, psom in konjem ter detajlom njihovih teles. V poglavju o risanju človeka razloži osnove portretiranja, natančno prikaže proporce pri risanju otrok in odraslih, obdelava risanje akta in detajle telesa v gibanju in iz različnih perspektiv. Vsekakor je to vodnik, s pomočjo katerega boste lahko na papir prenesli svoje priljubljene motive. > KLARA JARC

Matjaž Mastnak je po izobrazbi univerzitetni diplomirani inženir gozdarstva, ki je že zdavnaj presešel okvire svojega študija: zaposlen je v Arboretumu Volčji Potok, kjer se ukvarja z lesnatimi rastlinami, ob tem pa še s kopicco drugih stvari. Že med svojo prvo zaposlitvijo v Arboretumu je, kot pripoveduje, začutil, da znajo biti strokovni naravoslovni izrazi za laike precej nerazumljivi, zato je začel postopoma razvijati programe vodenj po Arboretumu, ki so privlačni tako za solarje kot tudi za vse druge. Tudi želja po približanju naravoslovja vsem tistim, ki niso doma iz teh vod, je kasneje botrovala nastanku stoterih člankov za vrtnarske revije, pisanju scenarijev za niz oddaj *Sprehodi v naravi*, ustvarjanju poljudnoliterarnih kolumn za znani nedeljski časopis ter še marsičemu. »Trdo naravoslovje, v katerem sem doma, sem povezal z mehko humanistiko, v kateri sem gost,« Mastnak slikovito opiše svoj slog pisanja, ki je ljudem nadvse ljub in s katerim je prepletena tudi zbirka njegovih knjig *O cvetani in živani*. V njej dehtijo *Cvetoča pomlad*, *Barvita predstava* in *zadnja, rosno sveža Poletne cvetlice*.

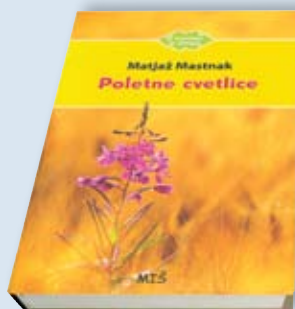
Z vsestranskim Mastnakom smo se sprehodili po travniku njegovega ustvarjanja, ki je barvito in raznoliko, kot so rastline, s katerimi je tako rad obdan v svojem življenju.

»S sterilnostjo in brezčutnostjo ne pritegneš bralca!«

Poletne cvetlice

Matjaž Mastnak

Miš, zbirka *O cvetani in živani*,
2015, m. v., 209 str., 21,95 €

Bukla: Pred kratkim ste izjavili, da je ravednost tista, ki vas v življenju žene naprej. Bi brez nje sploh lahko počeli toliko reči, kot ste jih že (in jih verjetno še boste)?

Mastnak: Verjetno ne. V to, kar delam, me nihče ni silil. Pokazale so se priložnosti, zgrabil sem jih in se preizkusil. Če se javno izpostavljaš, je treba informacije vedno znova preverjati in vsako pisanje je zame samoizobraževanje.

Bukla: Tudi v vaši zbirki knjig *O cvetani in živani*, kjer v treh knjigah bralca popeljete skozi vse letne čase narave in življenja v njej, je moč opaziti, da brez vedoželjnosti knjige ne bi bile vsebinsko tako močne in drugačne od »običajnih botaničnih priročnikov«. Ste svoja dela namensko zasnovali tako, da predstavljene rastline in življenje v naravi popestrite z zgodbami, legendami in splošnimi (bolj ali manj poznanimi) dejstvi iz našega vsakdanjka? Ali pa je tak tip knjig nastal povsem spontano, predvsem zato, ker ste med pisanjem začutili, kaj vse bi še radi predstavili bralcu?

Mastnak: Moje knjige niso botanični priročniki, so branje o rastlinah, s katerimi ljudje že tisočletja živimo, in o naravi, ki nam življenje omogoča. Sodobna znanost je sterilna, brezčutna in zaprta v lasten »kruhoborski« svet. S sterilnostjo in brezčutnostjo ne moreš nagovoriti in pritegniti bralca. Bralca pritegneš, če se čustveno angažira, če se lahko pri branju in razumevanju opre na svoje ali občečloveške izkušnje.

Pri sto dvajsetih straneh knjige s sistematično postavljenimi vsebinami so spontano odigrala zanemarljivo vlogo. Spontani so posamični domisleki, ne pa delo, ki mora imeti glavo in rep. Gradiva in idej imam vsaj za petnajst knjig in prvi korak pri premišljevanju o zbirki je bila vsebinska opredelitev posameznih naslovov. *Cvetoča pomlad* in *Poletne cvetlice* so portreti zanimivejših in pogostih sezonskih samoniklih cvetlic, medtem ko je *Barvita predstava* knjiga o doživljanju letnega časa.

Bukla: Tako stroka kot bralci pri vaših knjižnih delih pa tudi raznih vrtnarskih prispevkih poleg strokovnosti hvalijo vaš smisel za poigravanje z jezikom in celo hudomušnost. Ali ta dar že od nekdaj nosite v sebi ali pa ga zavestno gojite ob pisanju?

Mastnak: Slovenščino občutim kot zelo gibko in živo in jo kot takšno uporabljam. Pri tem pazim, da jezikovni domisleki ne postanejo moteči in ne škodijo berljivosti besedila. Sicer pa: dolgčas ubija. Tudi iz empatije do bralca skušam zato s slogom pisanja pripoved popestriti.

Matjaž Mastnak

Foto: Darja Štravs Tisu

Bukla: Kako se lotevate nabiranja gradiva za knjige, kakršne najdemo v zbirki *O cvetani in živani*? Že med besedilom pogosto navajate vire, kjer ste preverjali ali iskali posamezne podatke, od raznih enciklopedij in slovarjev do celo svetega pisma; vidi se, da se vsega lotite zelo sistematično in periodično.

Mastnak: Ne da se o vsem naplesti zanimivih zgodb. Postal sem pozoren na drobce, ki imajo naboj kristalizacijskih jeder za privlačno pripoved, in za takšnimi drobci sem ves čas na preži. Če samostojno razvijam povezave in interpretacije, se seveda čutim dolžan vsaj v grobem povedati, na katere vire se naslanjam. Svet ni od včeraj!

Bukla: Vaše pisanje je posebno tudi zato, ker načeloma strokovne stvari podajate zelo poljudno, s poslušom za preteklost, pa tudi z zavedanjem o sedanjem času, obenem pa ga radi nadgrajujete tudi s pesmimi, ki jih sami prevajate iz ruščine, nemščine in drugih jezikov. Kje ste našli tovrstno, vsebini vašega pisanja ustrezno pesniško gradivo?

Mastnak: Nekaj sem našel v knjigah in raznih tematskih zbirkah. Ko imaš osnovne koordinate, kaj bi rad našel, je seveda izjemen rudnik svetovni splet s portali, na katerih veliki narodi zbirajo svoje literarno bogastvo. Iz odzivov na svoje časopisne članke vem, da imajo pesmi še vedno veliko privlačno moč in da jih ljudje zelo radi preberejo. Široka javnost, za katero pišem, potrebuje pesmi, ki jih razume. Najprej mora pesem nekaj povedati meni in potem se včasih lotim prevajanja. Za posredovanje občutij in spoznanj so pesmi dragocen in zelo zelo človeški kanal.

Bukla: Nekje ste omenili, da pri pisanju radi povprašate za nasvet tudi svojo življenjsko sopotnico Cvetko Sokolov, priznana mladinsko pisateljico. Vam pomaga s »tehničnimi nasveti« ali pa le prebira napisano in vam

kasneje ponudi kak »pisateljski namig«?

Mastnak: Cvetko včasih vprašam za mnenje pri kakih bolj kočljivih in aktualnih temah, ko nisem prepričan, kje postaviti mejo. S teksti drug drugega sva se mnogo ukvarjala na začetku, ko sva drug drugega sistematično in brez usmiljenja grizla in trgala besedila in se opozarjala na vse pomanjkljivosti, ki so sestavni del pisanja: slovnične spodrsaljaje, nenatančno rabo besedišča, slogovno napihnjenost in neustreznost, motnje v koherenci ... V besedilu drugega je vse to laže opaziti, hkrati pa postaneš bolj čuječ, ko pišeš sam. Za urjenje v obrti pisanja sva izkoristila obdobje, ko še nisva imela otrok. Kasneje je za tovrstno sodelovanje zmanjkalo časa.

Bukla: Na svoji zadnji predstavitvi, kjer vas je s svojim recitalom počastila tudi Svetlana Makarovič, ki menda redno prebira vaše kolumne in je navdušena nad njimi, ste obiskovalcem skromno, skoraj v zadregi namignili, da več ko bodo kupovali knjige – ne samo vaše, tudi od drugih avtorjev –, več boste pisci lahko ustvarjali. Mislite, da si lahko na tem področju nekoč vendarle obetamo bolj rožnate čase?

Mastnak: Nič kaj dosti ne pričakujem. Preprosti ljudje so preklopili na preprosto zabavo, nikogar ni več sram reči, da nič ne bere. »Kultura in prosveta itn.« – to ni več nikogaršnji program. Pri knjigah, kot so moje, se kaže fizična omejenost bralskega bazena splošno izobraženih, radovednih in za naravo občutljivih ljudi.

Odločitve v preteklosti imajo svoje posledice. Ko so se Italijani jezikovno združevali, so naši narodnjaki zavrnili Vrazove ideje in se jezikovno »samoizolirali«. Naš knjižni jezik je ostal omejen na dva milijona ljudi, od katerih jih bere – saj veste, koliko.

Izdajanje knjig je gospodarska dejavnost: ko se bo denar nehal obračati, bo z njo konec. Jasno, da si želim, da bi se stvari obrnile na bolje. Sam skušam biti svojemu založniku v pomoč tako, da delam reklamo za svoje knjige.

Bukla: Idej za ustvarjanje imate, kot pravite, še ogromno, vaša naslednja knjiga, ki bo izšla konec poletja, bo govorila o vrtnicah. Kaj pa nameravate zatem posejati na knjižnem vrtu?

Mastnak: Knjiga o vrtnicah, ki ne bo čisto nič vrtnarska, bo izšla septembra. Odločitev o tem, katere se bom lotil naslednje, bom sprejel skupaj z založnikom. Je že tako, da je v današnjih časih večja umetnost prodati kot ustvariti oziroma napisati.

Zdravilne rastline na Slovenskem

Katja Galle Toplak

Mladinska knjiga, 2015, t. v., 512 str., 99,98 €

Fitoterapija – veda o delovanju in uporabi zdravilnih rastlin – velja sicer za najstarejšo obliko zdravljenja najrazličnejših bolezni, a je zaradi številnih raziskav in novih znanstvenih odkritij vedno znova aktualna in še vedno zelo v vzponu. Po nekaterih podatkih naj bi zdravilne rastline pomagale pri zdravljenju dvema tretjinama človeštva, upoštevati pa je treba, da tudi številna sodobna zdravila v neposredni ali delno spremenjeni obliki izvirajo iz rastlin. V pričujočem obsežnem velikem in lepo oblikovanem priručniku so po daljšem uvodnem besedilu podrobno predstavljene vse večje skupine zdravilnih rastlin. Tako tiste, ki se v slovenskem ljudskem zdravilstvu uporabljajo že dolgo in so njihove učinkovine raziskane in potrjene (glog, šentjanževka), kot tiste, katerih zdravilne učinkovine so bile odkrite v zadnjem času (ajda, perunika), in tiste, ki jih ljudsko zdravilstvo uporablja že od nekdaj, moderna medicina, pa jih zanemarja. Potem pa so tu seveda še rastline, ki jih lahko uporabljamo le v gotovih pripravkih, pa tiste, katerih učinkovine so strupene in jih nikakor ne smemo uporabljati sami. Vsaka rastlina ima najmanj eno veliko natančno narisano risbo in nekaj fotografij iz narave, ob kratkem uvodu sta latinsko in slovensko ime rastline (večinoma gre za uveljavljena botanična imena, občasno so dodana tudi ljudska imena), poleg rastišča, sorodnih vrst, učinkovin in uporabe pogosto pri posameznih rastlinah najdemo recepte za izdelavo različnih napitkov, čajev, sokov, čajnih mešanic, tinktur, kopele, mazil, olj ... Kot zanimivosti so pri opisih rastlin dodani tudi uporaba v veterini in nezaželeni učinki. Posebno poglavje, okrog sto strani, je namenjeno fitoterapiji in pravilni uporabi rastlinskih pripravkov pri otrocih, na koncu pa so dodani še razpredelnice in sezname za uporabo zdravilnih rastlin pri posameznih obolenjih, predlogi za sestavo čajev in kemijske formule učinkovin. Knjiga, ki lahko popelje v svet zdravilnih rastlin vas in še kako generacijo za vami.

Narava vse leto radodarno ponuja bogato izbiro užitnih rastlin z visoko vsebnostjo dragocenih sestavin in učinkovin, s katerimi lahko obogatimo svoj jedilnik. Izkušnje, ki že tisočletja pomagajo ohraniti zdravje, so se od naših prednikov prenašale iz roda v rod in v žepnem priručniku so trije strokovnjaki zbrali 200 najpomembnejših in najpogostejših užitnih rastlin iz narave. Poleg osnovnih botaničnih podatkov in najpomembnejših značilnosti za prepoznavanje posameznih rastlin so v lično oblikovani knjižici zbrani podrobni podatki, katere dele rastlin lahko kdaj nabiramo in kako jih uporabljamo v kuhinji (solate, kompoti, marmelade, juhe, sirupi ...), hkrati pa nas avtorji poučijo tudi o sestavinah in zdravilnih učinkih zaužitih rastlin.

UžITNE RASTLINE IZ NARAVE

S. G. Fleischhauer, J. Guthmann, R. Spielberger

prevod: Marjana Samide

Mladinska knjiga, zbirka Narava na dlani, 2015, m. v., 290 str., 22,95 €

Narava vse leto radodarno ponuja bogato izbiro užitnih rastlin z visoko vsebnostjo dragocenih sestavin in učinkovin, s katerimi lahko obogatimo svoj jedilnik. Izkušnje, ki že tisočletja pomagajo ohraniti zdravje, so se od naših prednikov prenašale iz roda v rod in v žepnem priručniku so trije strokovnjaki zbrali

200 najpomembnejših in najpogostejših užitnih rastlin iz narave. Poleg osnovnih botaničnih podatkov in najpomembnejših značilnosti za prepoznavanje posameznih rastlin so v lično oblikovani knjižici zbrani podrobni podatki, katere dele rastlin lahko kdaj nabiramo in kako jih uporabljamo v kuhinji (solate, kompoti, marmelade, juhe, sirupi ...), hkrati pa nas avtorji poučijo tudi o sestavinah in zdravilnih učinkih zaužitih rastlin.

Spoznajmo zdravilne rastline

Anton Poler

Kmečki glas, 2015, m. v., 467 str., 17 €

Slikovit mini priručnik je kot pomoč pri lažjem določanju vrst namenjen tako zeliščarjem kot izletnikom v naravo, zanimiv pa bo tudi za vse, ki se ob različnih zdravstvenih težavah odločajo za naravno zdravljenje. Anton Poler, priznani slovenski poznavalec gob, določevalac in poznavalec rastlin, pa v uvodnem delu opozarja tudi na to, da so nekatere zdravilne rastline v naravi že ogrožene, in zato svetuje nabiranje le tistih, ki jih res nujno potrebujemo in jih nameravamo v enem letu tudi porabiti. V grobem je priručnik razdeljen na tri dele: v prvem so opisi več kot 200 zelišč v naravnem okolju in njihova uporaba, v drugem najdemo gojene zdravilne rastline (od pora, bazilike, pehtrana, materine dušice, zelene do naprstca, sivke ...), v tretjem pa so predstavljeni drevesa in grmi, katerih plodovi ali deli imajo v zdravilnem zeliščarstvu pomembno vlogo. Uporabno in poučno.

Užitarne divje rastline

Prepoznavanje, nabiranje
in priprava
Rudi Beiser
prevod: Milan Lovka
Narava, 2015, pt. v., 277 str., 19,90 €

Čprav so po drugi svetovni vojni z rastjo družbene blaginje številne užitarne divje rastline izginile iz naših jedilnikov, se v zadnjih letih znova vračajo v naše kuhinje. Zanimanje za zdravo prvinsko hrano, ki so jo kamenodobne ženske nabirale dolga tisočletja in tako svoji družini zagotavljale tudi do 80 % potrebnih kalorij, se večja in zadnji čas je, da obudimo nekdanje poznavanje in uporabnost užitarne divjih rastlin. S priročnikom žepnega formata, ki poleg pravilnega nabiranja in nasvetov za pripravo ponuja pregled več kot 150 rastlinskih vrst, je s preprostimi risbami in fotografijami mogoče preprosto in zanesljivo prepoznati užitarne rastline ter jih ločiti od njim podobnih a neúžitnih dvojnic. > RENATE RUGELJ

... se znova
vračajo v naše
kuhinje ...

Moj vrt je lahko balkon

Užiten in lep balkon v vseh letnih
časih
Jerneja Jošar
eBesede, 2015, pt. v., 262 str., 27 €

Jerneja Jošar, zadnje čase vse bolj priljubljena vrtnarica in agronomka, je prepričana, da lahko vsaj nekaj zelenjave ekološko pridelamo tudi na domačem balkonu ali terasi. Za vse, ki jih ta tematika zanima je pripravila koristen priročnik, bogat s fotografijami in nasveti, ki ga bodo veseli tako začetniki, kot tudi bolj izkušeni vrtnarji. V prvem delu nam sistematično predstavi

rastline, ki so najbolj primerne za gojenje v loncih, opiše substrate za sajenje in gnojenje, pa vzgojo sadik in mešanih posevkov, v drugem delu bolj podrobno predstavi zelenjadnice, ki so poleg zelišč gotovo najbolj priljubljena ali pa najbolj zaželeni obliki rastlin na balkonih ali terasah. Naj tudi vaš balkon postane košček narave sredi mesta, kamor se boste z veseljem zatekali vse leto. > RENATE RUGELJ

Omake, preliv in namazi

Mirjam Grilc
Kmečki glas, 2015, m. v., 143 str., 12,50 €

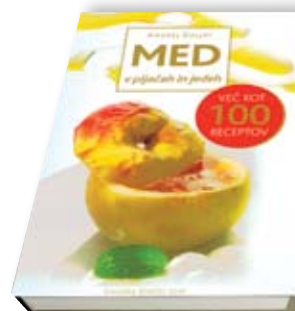

Priljubljena zeliščarica, biokmetovalka in avtorica več zeliščarskih knjižnih uspešnic (*Zeliščna kuharica, Čarobni zeliščni vrt, Zeliščarica z gore* ...) je pričujoči priročnik menda pripravila zelo spontano in v njem skrbno obdelala različne domače recepte za pripravo omak, prelivov in namazov, ki so pogosto pika na i kaki povsem vsakdanji jedi. Če ste do

zdaj ob testeninah in mesu delali le gobovo ali hrenovo omako ali pa bešamel, boste zdaj lahko klasične jedi obogatili še z ingverjevo, kokosovo, fižolovo, čemaževo in še marsikatero drugo omako, solato pa za belili s kakijevim, komarčkovičnim ali mango prelivom. Prigrizke in malice pa vam bodo poleg klasičnega tunovega ali česnovnega namaza zdaj izboljševali tudi artičokini, avokadovi, čičerkini, korenčkovi in drugi okusni namazi. Slastne ideje za vroče poletne dni. > RENATE RUGELJ

Med v pijačah in jedeh

Andrej Goljat
Kmečki glas, 2015, m. v., 143 str., 12,50 €

Med velja za najstarejše sladilo na svetu, saj so ga menda uporabljali že pred več milijoni let in je v ljudskem izročilu pogosto povezan s čaščenjem bogov in slavljenem vladarjev. Njegova sestava je odvisna od njegovega botaničnega in geografskega porekla, v glavnem pa ločimo dve vrsti medu glede na njegov izvor – cvetlični ali nektarni med ter gozdni ali manin med. Med je zaradi sladkorjev (fruktoze in glukoze) lahko hrana in pomemben vir energije, zaradi antioksidantov in snovi, ki zavirajo rast bakterij in kvasovk ter antiseptičnih in antibakterijskih lastnosti pa ga štejemo tudi med naravna zdravila. V knjižici so zbrani in predstavljeni številni recepti za medene hladne in tople napitke, za mesne in ribje jedi z medom, za testenine, rižote, solate in medene sladice ter kruh, kar dokazuje, da je zelo primeren tudi za vsakodnevno pripravo različnih jedi in pijač. > RENATE RUGELJ

Novo iz Založbe Kmečki glas Za zdrav in svež vsakdan!

www.kmeckiglas.com

K. Hagmann, H. Graf
Kis
Pripravimo ga sami
104 strani, brošura,
17 x 23,5 cm
Cena: 16 EUR

G. Innerhofer
Sirup & nektar
iz sadja, cvetov in zelišč
136 strani, brošura,
17 x 23 cm
Cena: 15 EUR

Karmen Gostinčar
Moja domača kozmetika
176 strani, spiralna vezava, 14 x 20 cm
Cena: 12,50 EUR

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si
Plačate po povzetju, poštnine ne zaračunamo.

Knjige ZALOŽBE KMEČKI GLAS so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

Dieta 5:2

Michael Mosley, Mimi Spencer
prevod: Maja Šukarov
Mladinska knjiga, zbirka Ogledalo,
2015, t. v., 188 str., 22,95 €

Knjiga diplomiranega zdravnika in so-delavca BBC-ja ter britanske novinarka je nastala kot odgovor na izjemen odziv gledalcev po predvajanju oddaje *Jejmo, postimo se, živimo dlje*, v kateri je dr. Michael Mosley prvič predstavil idejo o pridobivanju in ohranjanju vitkosti z dvema postoma v tednu – vse preostale dni pa lahko jemo kar koli želimo. S tem preprostim načelom uživanja le 500 kalorij dnevno za ženske oziroma 600 kalorij dnevno za moške dvakrat na teden brez večnega stradanja odpravimo odvečne kilograme in – kar je še pomembnejše – ugodno vplivamo na vsesplošno zdravje in počutje. Knjiga je razdeljena na tri poglavja, v katerih se seznanimo z znanstveno podlago koristi posta in s prakso diete 5 : 2 ter jedilniki (in recepti), primernimi za postne dni. Z razpredelnico števila kalorij posameznih živil sta avtorja poskrbela tudi za vse tiste, ki si jedilnike radi krojijo po svoje, z zapisi pričevanj številnih ljudi, ki jim je dieta 5 : 2 pomagala do zdravja in vitkosti, pa sta bralcem ponudila rešilno bilko za trenutke, ko jim bo nemara zmanjkalo volje za vztrajanje. > AJDA JANOVSKY

Presna kuhinja

Anat Fritz
prevod: Maja Prevolnik
Mladinska knjiga,
2015, t. v., 160 str., 22,95 €

Med različnimi opredelitvami presne hrane, nadgradnje vegetarijanske in veganske kuhinje Anat Fritz priporoča tisto, ki vključuje vsa živila, ki se jih med pripravo ne segreje nad 40 °C.

Nad to mejo, se sklicuje na znanstvene dokaze, za toploto občutljivi vitamini in encimi oslabijo ali se povsem izgubijo. Navdušeno opisuje svoje izkušnje, zlasti očitno izboljšanje počutja in povečanje energije po prehodu na presno veganstvo. Za spodbujanje prebave in razstrupljanje telesa priporoča predvsem zelene smutije, pri napotkih bralcem pa ni do kraja stroga in nepopustljiva. Nekatere izboljšave, verjame avtorica, lahko prinese tudi kratkotrajno ali le občasno uživanje zgolj presne hrane, iz katere sama ni izločila alternativnih sladil, kot so med, datlji in visokokakovostni javorov sirup, pa tudi praženim semenom se ni mogla odreči. Presna kuhinja je zato izziv, ki pušča priprta vrata in vsakomur dovoljuje, da si izoblikuje svoja načela. > IZTOK ILICH

Odperta kuhna

Priljubljeni recepti z ljubljanske prehranske tržnice
urejanje: Valentina Smej Novak
Totaliteta, 2015, t. v., 192 str., 24,99 €

S projektom Odperta kuhna na živilski tržnici se je Ljubljani ponudila priložnost za predstavljanje najrazličnejših oblik ulične prehrane na enem mestu po načelu odprtosti v vse smeri: kolikor več razlik, okusov in pristopov, toliko bolje. Po zamisli Liorja Kochavyja in organizatorke Enise Mujezinović je Pogačarjev trg postal prizorišče enakopravnega sobivanja kulinaricnih tradicij in sveže inovativnosti. Petki z Odperto kuhno so v dveh letih za številne Ljubljančane postali stalnica, za tujce pa doživetje, ki ohranja spomin na Ljubljano in Slovenijo. Knjiga s komentiranimi recepti z vseh vetrov po izboru urednice bo z zemljevidom in koristnimi naslovi ta krog še razširila. In potrdila, da gre za kulinaricni fenomen, ki ga enakopravno ustvarjajo tako vrhunski kuharji in gostinci kot iznajdljivi samouki, ljubitelji lokalnih okusov in medkulturne pestrosti. Nič od ponujenega samo po sebi ni boljše ali vrednejše od drugega, vse ima lahko svoje zagovornike in častilce. > IZTOK ILICH

Vabljeni v spletno knjigarno Bukla,
kjer postopoma razširjamo ponudbo knjig.

www.bukla.si
knjigarna

S klikom do knjige!

UMco d. d.,
Leskoškova 12,
1000 Ljubljana
tel. 01/520 18 39
knjigarna@umco.si

Obiščite nas v Tržaškem knjižnem
središču

Trg Oberdan 7a, Trst

tel.: +39 040363494
e-mail: info@ts360srl.com

8:30 - 13:00
16:00 - 19:30

Bralno društvo Slovenije je bilo uradno ustanovljeno oktobra 1995 in istega leta postalo polnopravni član Zveze evropskih bralnih društev FELA ter Evropskega komiteja za mednarodni razvoj (IDEC). Leta 1996 smo postali člani tedanje Mednarodne bralne zveze (International Reading Association – IRA), ki se je februarja letos preimenovala v Mednarodno zvezo za pismenost, International Literacy Association (ILA).

Branje nas združuje že dvajset let

Nekaj pomembnejših utrinkov letošnjega živahnega dogajanja

MESTNA KNJIŽNICA KRANJ

Z veseljem sporočamo, da bo na 19. evropski konferenci o pismenosti z naslovom *Pismenost v novih komunikacijskih pokrajinah*, ki bo julija letos v Celovcu, Mestna knjižnica Kranj prejela nagrado Mednarodne zveze za pismenost in njenega Evropskega komiteja za mednarodni razvoj. Knjižnico je nominiralo prav Bralno društvo Slovenije, in sicer zaradi njihovega projekta

Modro brati in kramljati – bralna srečanja v Mestni knjižnici Kranj. Mestni knjižnici Kranj je s pomočjo prostovoljcev z minimalnimi sredstvi, a z veliko srčnosti in zaupanja v svoje delo uspelo strokovno usposobiti vodje ter vzpostaviti mrežo petnajstih bralnih skupin za starejše, med njimi dve različni skupini za bralce s posebnimi potrebami in medgeneracijsko skupino – in to je prepričalo tudi komisijo mednarodnih strokovnjakov za pismenost. Nagrado bo v Celovcu sprejela vodja projekta Damjana Mustar.

Mestni knjižnici Kranj za nagrado iz srca čestitamo!

Februarja 2014 je zaživela mreža ELINET, dvoletni evropski projekt, ki združuje bralna društva, predstavnike ministrstev, velike mednarodne organizacije kot npr. Unesco, nevladne organizacije, univerze, raziskovalne inštitute in druge. Teme, ki se jih lotevajo delovne skupine, ki jih koordinira in vodi dr. Christine Garbe z Univerze v Kölnu, se dotikajo pismenosti vseh starostnih skupin, od opismenjevanja v razredu do bra-

nja za zabavo, ozaveščanja o pomenu pismenosti, zbiranja sredstev in še marsičesa. S kombinacijo znanstvenega dela in analize zbranih primerov dobre prakse z vseh koncev Evrope cilj si ELINET želi vzpostaviti široko mrežo vseh, ki se ukvarjajo s pismenostjo, in sicer na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni, ter izboljšati raven pismenosti.

Med 78 partnerji iz 28 držav je tudi Bralno društvo Slovenije – čeprav smo med najmanjšimi sodelavci, se trudimo, da bi se tudi v ELINET-u slišal glas o vseh, ki v Sloveniji uspešno delujejo na področju pismenosti.

Več o ELINET-u na www.eli-net.eu.

BRANJE ZDRUŽUJE.

Posvet Bralnega društva Slovenije, 8. september 2015

Ob letošnjem mednarodnem dnevu pismenosti, 8. septembra, se bomo spet zbrali na posvetu Bralnega društva Slovenije. V Štihovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani bo ves dan beseda tekla o aktualnih temah: o migrantih in priseljencih, ki se morajo slovenščine šele naučiti, ter o starejših bralcih in o medgeneracijskem branju. Prispevki strokovnjakov različnih strok bodo govorili o tem, kako se Slovenija sooča s to problematiko, o usvajanju in učenju jezika dvo- in večjezičnih otrok, o spodbujanju bralne pismenosti, bralne kulture pri starejših bralcih in o medkulturnih ter medgeneracijskih mostovih, ki se gradijo pri branju. Soorganizator posveta je Cankarjev dom, Kongresni in kulturni center, Ljubljana, posvet pa je finančno podprla Javna agencija za knjigo RS. Več informacij o posvetu na www.bralno-drustvo.si.

Posvet bo dopolnil zbornik *Branje združuje*, ki bo v začetku septembra izšel pri Založbi Zavoda RS za šolstvo. Toplo vabljeni!

dnevi poezije
in vina

WWW.STIHOTEKA.COM

25. - 29. AVGUST 2015
PTUJ IN ŠTEVILNI DRUGI KRAJI

ČASTNA GOSTA:
MILAN DEKLEVA (SLO)
C. D. WRIGHT (ZDA)

foto UTRINKI z 2. noči knjigarn

V 2. noči knjigarn, ki je potekala v Kopru in Ljubljani so sodelovale Mladinska knjiga (Dom knjige Koper, Trubarjeva in Konzorcij), Felix (Čopova), DZS, Libris, Hiša sanjajočih knjig in Zvezdica Zaspanka, Celjska Mohorjeva in knjigarna Beletrina.

»Temeljno poslanstvo društva je skrb za uspešen razvoj tako založništva kot knjigotštva. Z aktivnim delovanjem in različnimi projekti poskušamo povezovati vse ključne akterje ter spodbujati promocijo in nakupovanje knjig. Noč knjigarn smo organizirali drugič. Sedmim ljubljanskim knjigarnam so se pridružile še tri knjigarne v Kopru. Program je bil res pester in kulturno raznolik. Obiskovanci so lahko nakupovali knjige do 22. ure. Veselilo nas je, da je bilo tudi letos odziv velik.«

Andreja Kavčič,
predsednica Društva slovenskih založnikov

Colorado country line dance med knjigami v Knjižarni Felix na Čopovi.

Noč knjigarn v Konzorciju in skupina Ritmi planeta z vonjem po Rusiji.

Foto: arhiv knjigarn

Uspešen dogodek v Celjski Mohorjevi knjigarni.

Noč knjigarn v knjigarni Libris.

Japonska kultura v knjigarni Zvezdica zaspanka.

V Hiši sanjajočih knjig smo uživali v predstavitvi bonzajev in japonske kulture.

V Konzorciju so otroci iz slanega testa izdelovali štručke.

»Tudi letos je bila Noč knjigarn uspešna. Malo nam je ponagajal dež, a nam ni pokvaril lepega večera in vzdušja. Vsi obiskovalci knjigarn smo uživali ob pestrem programu in bili veseli knjižnega darila ob nakupu. V svojem imenu in v imenu Društva slovenskih založnikov se zahvaljujem vsem obiskovalcem, ki so si vzeli čas in obiskali knjigarne, nastopajočim za program, medijem za objave in knjigarnam za sodelovanje.«

Helena Kraljič, članica UO DSZ

zbirka Preobrazba – knjige, ki širijo pogled na človeka

Erik H. Erikson
**IDENTITETA
IN ŽIVLJENJSKI
CIKLUS**

• 213 strani
• 24,90 €

Klasika razvojne psihologije

»Knjiga razgrinja teme Eriksonove egopsihologije s tako vseobsežnostjo, da je že prešla na police žive klasike.«

– iz ovitka

Karen Horney
KDO SEM?

• 266 str.
• 24,90 €

Samoanaliza za vsako glavo

»Pisana v strokovno neoporečnem, a hkrati dovolj umljivem in razumljivem jeziku, je *Kdo sem?* sijajna psihološka klasika za vsakdanjo uporabo«

– iz ovitka

Stephen Grosz
**ISKANJE
IZGUBLJENEGA
ČLOVEKA**

• 199 strani
• 18,90 €

Iz raziskovanih življenj

»Iskanje izgubljenega človeka je delo o želji po pripovedovanju, razumevanju in po tem, da bi nas ostali razumeli.«

– iz ovitka

Knjige so na voljo
v spletni knjigarni:

www.bukla.si

Naročila sprejemamo: tel. 01/520 18 39 • e-pošti urednistvo@umco.si • na spletni strani www.bukla.si
UMco UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 LJ • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

Messi

Mali deček, ki je postal velik nogometni junak
Yvette Žoltowska-Darska
prevod: Martin Jankovič

Učila International, 2015, pt. v., 192 str., 14,99 €

Lionel Messi že nekaj časa sodi med največje nogometaše vseh časov, čeprav ni dopolnil niti tridesetega leta. Nova barvna biografija je namenjena predvsem najstniškim ljubiteljem najpomembnejše postranske stvari na svetu, saj v njej ne manjka zahtevnih preizkušenj iz Messijevega odrasčanja kot tudi ne dramatičnih opisov tekem in pokalov, ki jih je nizkorasli, urni in silno spretni argentinski nogometaš osvojil s svojimi ekipami. Od težav z rastjo do zmagovite Barcelone, ki z igro hitrih podaj kraljuje v Evropi, pa vse do argentinske reprezentance, ki je igrala v finalu zadnjega svetovnega prvenstva. Zgodba o tem, kako sta se talent in garanje spojila z zanimivim osebnostnim značajem in kako je svet začel občudovati neustavljivega zabijalca golov. > ŽIGA VALETIČ

Potovanje okrog in znotraj tvojega osupljivega telesa; Potovanje nazaj v času v deželo dinozavrov

Anna Claybourne; Anne Rooney
ilustracije: Mar Ferrero, Adam Howling
prevod: Katja in Peter Berden; Katja Grabnar
Učila International,
2015, m. v., 128 str., 9,99 €/knjigo

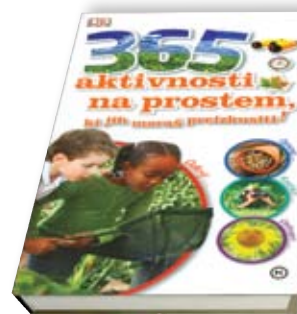
Človeško telo je res osupljivo. Je živ stroj, ki diha, se premika, govori in misli, povrh vsega pa tudi je, prebavlja in izloča. Prva prikupno ilustrirana knjižica kar vabi na raziskovanje po notranjosti telesa, od celic, kjer se vse začne, preko okostja, mišic, krvnožilja, do dihal, čutil in živčevja. Druga knjižica je namenjena tistim, ki jih vznemirjajo potovanja v zgodovino, predvsem v čas velikanskih dinozavrov. Kdo so bili predstavniki teh veličastnih bitij, kako in kje so živeli, koliko so bili veliki in kakšno nevarnost so v resnici predstavljali je pokazano na razumljivih shemah in risbah. Mladi bralci bodo lahko tako na obeh razburljivih raziskovalnih odpravah reševali zabavne naloge, sestavljanke, premagovali labirinte in se preizkušali v znanju in razumevanju prebranega. Primerno za počitniški čas, da mali možgančki ne zaspijo v celoti. > RENATE RUGELJ

365 aktivnosti na prostem, ki jih moraš preizkusiti!

Jamie Ambrose

prevod: Andrej Gogala

Mladinska knjiga, 2015, pt. v., 192 str., 19,95 €

Počitniški dnevi in tudi siceršnji prosti trenutki so kot ustvarjeni, da otroci svoj čas porabijo čim bolj zabavno in tudi ustvarjalno. Kje? V naravi, med raziskovanjem, opazovanjem in snovanjem novega. In kaj vse lahko tam počnemo? Izdelamo, denimo, hotel za žuželke, postavimo skrite opazovalnice za ptice, dresiramo čebele, izkoplremo ribnik ter še in še. Knjiga je urejena zelo pregledno; (mladega) bralca že na začetku pouči, kako naj se ob vsaki prikazani aktivnosti loti dela, ga opozori, na kaj vse naj bo pri tem pozoren, ter mu natrese še kup drugih koristnih napotkov. Pozabite na televizijo in računalniške igrice, čas je za igro v naravi! Ob pomoči tega odličnega vodnika z napotki za aktivnosti za vsak dan v letu bodo prosti trenutki zabavni ter tudi razburljivo raziskovalno poučni! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

zbirka Od blizu

Deževni gozd; Ocean

Anita Ganeri

ilustracije: Stuart Jackson-Carter

prevod: Niki Neubauer

Učila International,

2015, t. v., 32 str., 9,99 €/knjigo

Ljubitelji narave in vsega pestrega dogajanja v njej, pozor! Pred vami sta knjigi, ki vas bosta s svojimi nazornimi ilustracijami, tako živimi, kot bi šlo za fotografije, in z natančnimi opisi živali ter njihovih življenjskih okolij v trenutku prenesli v njihov svet in vam ob tem razodeli obilo novega. Knjiga *Deževni gozd od blizu* bo navdušila vse ljubitelje eksotičnih dežel in tamkajšnjih gozdov, kjer se v krošnjah, pod listi in še kje skrivajo na moč nenavadne živali: majhne, velike, nevsakdanje ali celo srhljive (na pogled)! Podobno (bralno) avanturo omogoča tudi knjiga *Ocean od blizu*, v kateri plavajo najzanimivejše živali iz globin različnih svetovnih oceanov. Si upate potopiti mednje?

Potep med prikazanimi živalmi iz obeh knjig prinaša nova (spo)znanja, ki so ujeta in upodobljena tako zanimivo in prepričljivo, da bo to slikovito branje posrkalo vase mlado in staro. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

zbirka Kako živijo

Ivan Esenko

Okaši, zbirka Kako živijo, 2015, m. v., 11 str., 5,99 €/knjigo

Nova zbirka *Kako živijo ...* z bogatimi fotografijami predstavlja različne živalske vrste in njihovo vlogo v naravi. Otroci se lahko spoznajo z zvitiimi lisicami, velikimi medvedi in živalmi, s katerimi ne gre češenj zobati. Takšni so npr. ščipajoči škorpjioni, strupene kače in zve-

ri. Izvemo, kje prebiva vidra in od kod prihaja primerja »Smrdi kot dihur«. Naučimo se lahko izdelati gnezdilnice in zanje skrbeti, tako da bomo lahko vse leto opazovali pisano paletno ptico. Spoznamo se z različnimi vrstami polonic, z rumenimi in rdečimi, takšnimi s sedmini pikami in tistimi, ki na hrbtni nosijo le eno piko. Izvemo, kaj so bili v prejšnjem življenju metulji. Poučimo se o kačjih pastirjih, ki jih lahko v naslednjih poletnih mesecih opazujemo v okolici mokrišč. Nikar se ne bojte, ljudem so popolnoma nenevarni, čeprav se jih drži tak zoprni sloves. > VANJA JAZBEC

Lažna mesta

John Green

prevod: Neža Božič

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,
2015, t. v., 352 str., 29,95 €

V slovenščino smo dobili še tretji prevod izjemno uspešnega in priljubljenega avtorja, ki je pri nas zaslovel z uspešnicama *Krive so zvezde* in *Kdo si, Aljaska?*. Tudi tukaj se glavni junak Q (Quentin), bister najstnik, spopada s težavami odraščanja, iskanjem svojega položaja v družbi in iskanjem prve ljubezni. Predvsem slednja se mu, v obliki prikupno odštekane sosede Margo, nenehno izmika in potem nekega dne, tik pred koncem šolskega leta, dobesedno povsem izgine. Čas je, da Q odraste in vzame svoje življenje v svoje roke, zato se v družbi prijateljev odloči priti skrivnosti do dna. Skrbno postavljene sledi mlado družčino vodijo skozi obilo pustolovščin do mesta, ki obstaja le na papirju, ampak ali si Margo res želi, da bi jo kdo našel? Knjiga *Lažna mesta* je tako kot *Krive*

so zvezde dobila tudi svojo filmsko preredbo in bo gotovo ogrela srca mladih po letih in mladih po duši. > RENATE RUGELJ

Max

Sarah Cohen-Scali

prevod: Iztok Ilc

Cankarjeva založba, zbirka Najst,
2015, t. v., 408 str., 32,96 €, JAK

Max je virtuozno napisana srhljivka v Maroku rojene francoske pisateljice z resničnim ozadjem, ki nacional-socializem predstavi še z ene manj znane perspektive – izhodišče romana je resnični program, imenovan Lebensborn, s katerim so nacisti z načrtnim razplojevanjem prej skrbno izbranih nemških moških in žensk želeli ustvariti čisto arijsko raso, ki bi vladala potem, ko bi tretji rajh zmagal v drugi svetovni vojni. Max je njen čistokrvni proizvod, deček, ki se rodi točno na Hitlerjev rojstni dan leta 1936 – zaradi česar je že takoj na začetku deležen posebne pozornosti –, potem pa je hitro odtegnjen od matere in poslan v poseben vzgojni program, ki naj bi iz njega sčasoma naredil prvovrstnega arijskega nacističnega. Sprva je slika nacističnega sveta, kot ga vidi Max, popolna, k temu pa prispevajo tudi začetni vojni uspehi nemške vojske, ki ga navdajajo z zanosom, kasnejše srečanje z Lukasom, poljskim Židom, ki mu začne odkrivati drugačno resnico, in sesuvanje nemške vojaške zmogovitosti, ki svoj vrhunec doživi v porušenem Berlinu, pa Maxa prisilijo, da počasi začne lesti iz svojih slonokoščeni arijskih okvirov. Hitler in nacizem skozi otroške oči. > RENATE RUGELJ

Lica kot češnje

Nataša Konc Lorenzutti

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,
2015, t. v., 211 str., 24,94 €

Vstop v srednješolska leta je za petnajstletno Kristino velik korak: rodno gorško dolino je zamenjala za Ljubljano, poznane obraze so nadomestili novi in že na začetku šolskega leta se mora soočiti s smrtjo očeta svojega novega sošolca. Kar na lepem je vseh občutij toliko, da se za hip zazdi, da bodo Kristino posrkali vase! Toda ne! Mladenka, ki v glasbi, pa tudi ob Davidu, sošolcu, v katerem je našla več kot le prijatelja, najde uteho in spretno krmari čez vse čeri najstniškega življenja. Dokler po naključju ne trči ob boleče spomine, zaradi katerih trpita dve družini. Je možno, da se usoda tako zelo poigra, da lahko prav Kristina, to prikupno dekle z zardevajočimi lički, ki spominjajo na češnje, in njen David očistita še vedno krvaveče rane preteklosti? Odlični roman, pisan v dnevniškem ritmu, ne odseva samo življenja mladega dekleta, temveč na plan privleče obilo temeljnih človeških vprašanj, s katerimi se soočajo vse generacije. Branje, ki ga – kot hrustljave goriške češnje – pozobata na mah! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Ukulele jam

Alen Meškovič

prevod: Damijan Šinigoj

Miš, 2015, t. v., 382 str., 28,95 €

Mikijevo dolgo pričakovano poletje 1992 se ne začne tako, kot si je zamislil. Načrte, da ga bo brat Neno naučil voziti avto, da se bo vpisal na gimnazijo in da se bosta čez poletje družila, je prekrizala vojna. Mikija po vojaških spopadih v domačem kraju z mamo in očetom pošljejo v nekdanje vojaško počitniško naselje Majbule na Hrvaškem, kjer vzpostavijo begunski center, Neno pa je v srbskem ujetništvu neznan kje, morda živ, morda ne. Miki se v novem okolju poskuša znajti med običajnimi najstniškimi tegobami, kot sta ljubezen in prijateljstvo, ki so jim dodani še boleči spomini in negotova prihodnost.

Ukulele jam je Meškovičev prvi roman, v njem pa se avtobiografski elementi iz lastnega otroštva prepletajo s fikcijo. Generacije, ki razpada Jugoslavije niso doživele, seznanjeni z bedo številnih beguncev, ki naenkrat niso spadali nikamor. Vsekakor je to svojevrstna pripoved o odraščanju, zaznamovanem z vojno in diskriminacijo. > KLARA JARC

Poletavci – poletni bralci in NajPoletavci

Ker otroci hitro rastejo in odraščajo skupaj s knjigami in z branjem, smo projekt **Poletavci – poletni bralci** nadgradili tudi za ta velike bralce!

Za Naj Poletavce! Torej, najstniki, stari od trinajst do šestnajst let, ste kot Poletavci pridobili super navado – branje. Zato to poletje, od 10. junija do 10. septembra, nadaljujte z branjem, preberite tri cele knjige od začetka do konca ali obratno in nam o njih povejte kaj zanimivega na spletni strani Me-

stne knjižnice Ljubljana (www.mklj.si). Tudi vaše branje bo spodbujeno z nagradami na Dnevu za Poletavce in Naj Poletavce, ki bo 18. septembra v Parku slovenske reformacije.

Poletavci – poletni bralci, otroci, stari med sedem in dvanajst let, pa zopet ali prvič berite poletni pol ure na dan trideset dni, kar vam srce poželi, izpolnite zgibanke, ki jih dobite v knjižnicah in na spletu, ter sodelujte v supernagradnem žrebanju! Saj že veste: »Pol ure branja na dan prežene dolgčas stran!«

V prispevku opozarjam na majsko tematsko številko revije Mentor (revije za literaturo in mentorstvo), ki je z naslovom *Otroška in mladinska književnost ter odrasli vzela pod drobnogled opazen trend, ki iz angleškega govornega območja počasi prodira tudi k nam – da odrasli bralci berejo literaturo za mladino. Bralni pojav se nanaša na naslovniško odprto književnost, ki ima še druga imena, kot so npr. »crossover«, »kidult« ali literatura za vse starosti. Gre za medgeneracijsko književnost, ki je namenjena različnim starostnim skupinam bralcev. Specifično zastavljena književna dela, ki jih berejo tako mladi kot odrasli, so v svetu že postala pomembna tržna niša. Pričujoča številka Mentorja je s petimi članki povzela dogajanje tematskega posveta ob 60-letnici mladinskega oddelka ptujske knjižnice Ivana Potrča, maja 2015.*

Ida Mlakar

Knjižni mostovi za bralce vseh starosti

RUBRIKO PRIPRAVLJA: **mestna knjižnica ljubljana**

S pojavom se precej ukvarjamo tudi knjižničarji. Odločitev o tem, kam takšna dela uvrstiti v zbirko leposlovja za odrasle ali za mladino ali morda kar v obe, je včasih precej burna. Pred nami pa je nekaj knjižnih mostov za bralce vseh starosti – po katerih pa se ni nujno sprehajati samo med počitnicami.

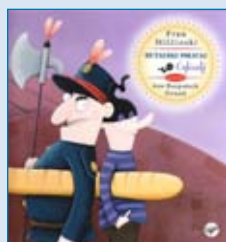
Kathy Stinson: VIOLINIST.
Ilustracije Dušan Petričič. Prevod Mateja Sužnik in Miha Sužnik. Zala, 2015.

Za koga je bolj primerna slikanica, sicer prejemnica številnih nagrad za mladinsko leposlovno knjigo, ki govori o slavnem ameriškem violinistu Joshui Bellu. Ta je januarja 2007 za washingtonski časopis izvedel eksperiment in »zamaskiran« v pouličnega umetnika 43 minut skoraj brez odziva igral na svojo stradivarko na postaji L'Enfant Plaza v Washingtonu. Za otroke ali odrasle? Benjamin bi se zelo rad ustavil in poslušal gosli uličnega umetnika, vendar ga mama, ki se ji kot večini odraslih neznansko mudi, povleče stran. Pripoved o otroški radovednosti in odprtosti za umetnost je razmislek o tem, koliko družba v resnici ceni umetnost in kako je v odnosu do nje dvojni, saj jo je sposobna prepoznavati samo v institucionaliziranem okolju in za velik denar. Spretno zakrinkana otroška slikanica je v resnici najprej branje za odrasle.

Fran Milčinski: BUTALSKI POLICAJ IN CEFIZELJ.
Ilustrirala Ana Razpotnik Donati. Sanje, 2015.

Naj se mladi in stari skupaj nasmejijo še eni dobro znani butalski neumnosti v slikaniški izdaji. Klasično besedilo ni bilo napisano za otroke, je pa zaradi stilno-jezikovne patine, privlačno branje za dvojnega naslovnika. Slikanica otroke in odrasle nagovarja tudi z duhovito likovno govorico Ane Razpotnik Donati, ki je zgodbo aktualizirala in jo postavila v sodobnost z namigom, da smo prebivalci Butal pravzaprav vsi. Razen butalskega policaja, ki opravlja svojo službo v starinski uniformi in s helebardo, je tudi prefrigan razbojnik Cefizelj že posodobljen in prilagojen novim časom. Zagotovo bodo otroci poanto o novih lopovih, ki se vseže izmikajo roki pravice, in stari oblasti dojeli drugače kot odrasli.

Damijan Stepančič: ŽIVALSKA KMETIJA.
Besedilo za strip po predlogi Georgea Orwella pripravil Andrej Rozman Roza. Miš, 2014.

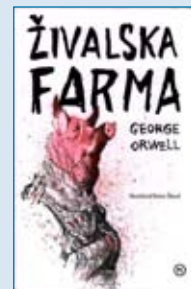
Družbena satira o totalitarizmih vseh vrst, ki je bila pred 70 leti napisana za odrasle, je pri prenosu v drug knjižni medij – strip – z izvirno priredbo povabila k branju tudi mlade. Andrej Rozman je integralno besedilo sprva priredil za lutkovno uprizoritev (Lutkovno gledališče Ljubljana, 2012). Predstavo v režiji Vita Tauferja so mladi dobro sprejeli in teren za stripovsko izdajo je

bil pripravljen. Prirejevalec je dogajanje postavil v problematično in z alkoholom obremenjeno slovensko okolje, na Janežičevo kmetijo, kjer se živali uprejo izkoriščevalskemu kmetu. Posamezni prizori njihovega osvobajanja so zaradi sosledja dialogov spretno izbrani in strnjeni ter na ključnih mestih nadgrajeni z Rozmanovimi duhoviti komentarji. Kljub temu besedilo ostaja spoštljivo naklonjeno izvirniku, ki mu sledi vse do sklepne poante, da je nujno ohraniti pozornost na žival, ki se skriva v človeku. Stepančičev likovni izraz z močnimi in realističnimi podobami še krepi univerzalno sporočilo, strip pa je zaradi svoje posebne knjižne oblike kljub simbolični govorici najprej namenjen mladim.

George Orwell: ŽIVALSKA FARMA: PRAVLJICA.
Ilustriral Peter Škerl. Prevedel Boris Grabnar. Mladinska knjiga, 2014.

V lanskem letu smo dobili novo izdajo Orwellove *Živalske farme* z izvirnimi ilustracijami Petra Škerla, ki jo je Založba Mladinska knjiga zaradi poudarjene likovne podobe namenila tudi mladim bralcem. Priprava ilustratorskega dela je bila poglobljena, natančna, s studiozno prizadevnostjo, saj je nastajala dve leti. V knjigi je 24 črno-belih ilustracij v tehniki tuša, ki na ključnih mestih izbruhnejo v zlovešče detajle rdeče barve. Ilustracije so zaradi svoje izčiščenosti hkrati močne in preproste. S črno-belimi podobami je avtor po eni strani poudaril univerzalno in brezčasno simboliko besedila, a jo je hkrati prizemljal v oprijemljiv realizem. Zagotovo je kakovostna likovna govorica »Škerlove« *Živalske farme* tista, ki bo privabila k branju tudi kakega razmišljujočega najstnika.

Samira Kentrić: BALKANALIJE: ODRASČANJE V ČASU TRANZICIJE.
Beletrina, 2015.

To je grafični roman, ki je v splošnih knjižnicah ne preveč posrečeno postavljen med poučno literaturo za odrasle (umetnost / sociologija), čeprav gre za literarno-grafični knjižni projekt, v katerem sta likovni in literarni izraz enakovredna. Gre za poudarjen nagovor bralca oziroma za prenos pomembnega sporočila. Avtorica kot v zaupnem pogovoru predaja izkušnjo svojega odrasčanja v času tranzicije ter izriše »portret otroka« iz bosanske priseljenke družine v bivši skupni državi Jugoslaviji, razpad stare države ter vstop Slovenije v Evropsko unijo. O osebnih in družbenih spremembah spregovori v kratkih eruptivnih prebliskih, ki spominjajo na pesmi v prozi. Ob njih žarčijo močne in hkrati lirične grafične podobe, v katerih ta strastna resnicoljubnost preraste v univerzalno razsežnost – to so razmisleki o lastnih koreninah, starših, sorodnikih, prijateljih, o sodobni družbi, politiki, morali, etiki, pomenu preteklosti za sedanjost in prihodnost ter nazadnje o viziji enakopravne horizontalne družbe. Komu so namenjena takšna sporočila? Samo odraslim? Ali mladim, ki bodo morali v tem svetu živeti in preživeti? Najprej njim.

Groznovilca v Hudi hosti

Jana Bauer

prevod: Caroline Thaw

KUD Sodobnost Interional,

2014, t. v., 104 str., 14,90 €

Prebivalci miroljubne Hude hoste so nekega dne soočeni z neznanim letečim predmetom. Izkaže se, da gre za balon s privezanim čajnikom, iz katerega prileze tečna in strašansko jezna Groznovilca, ki se je odločila v gozdu poiskati novi dom. No, izkaže se, da je v to nekako prisiljena. Jež, polh, ververica, medved in druge živali niso niti najmanj navdušeni, še posebej, ko spoznajo, da gre za precej neolikano deklico, ki rada kakšno zagode. Morda pa v resnici ni taka? Z gozdnimi prebivalci se sicer zaplete v kak prepir, a jim hkrati tudi priraste k srcu, še posebej z vabilom na rompus buu. Zgodbo, ki uči sožitja in strpnosti, spremljajo nežne ilustracije Caroline Thaw, ki še poudarjajo pravljlično vzdušje. > KRISTINA SLUGA

Čarobno drevo

Skrivnost mostu

Andrzej Maleszka

prevod: Andrej Turk

Družina, 2015, t. v., 263 str., 19,90 €

Trije junaki, ki so jih mladi bralci spoznali že v prvi knjigi zbirke *Čarobno drevo Rdeči stol*, Filip, Kuki in Toša, se v *Skrivnosti mostu* znova znajdejo v vrtincu pustolovščin. Tokrat se jim na nenavadnem potovanju v začarani leteči hiši pridruži še soseda Melanija, ki je zaljubljena v Filipa. S čarobnim rdečim stolom, ki izpolni vse želje, skuša doseči, da bi se Filip zaljubil vanjo, a z neuspelo čarovnijo povzroči popolno zmešnjavo. Da bi se stvari znova postavile na svoje mesto, mora družina odpotovati v Benetke, kjer jim na pomoč priskoči bela mačka Latte. Napeta zgodba, polna nepričakovanih in nenavadnih zapletov, ki jo bodo z veseljem prebirali tako mladi med 7. in 12. letom, ki jim je knjiga namenjena, kot tudi nekoliko starejši bralci. > AJDA JANOVSKY

Lihožerci se vračajo

Pavel Šrut

ilustracije: Galina Miklínová

prevod: Peter Kuhar

KUD Sodobnost International,

2015, t. v., 181 str., 22,90 €

Na g a j i v i štumfožeri so spet tu, zato mladi bralci oči na peclje ali še bolje knjigo v roke! Priljubljene češki literat Šrut jih v zabavnem

nadaljevanju pošlje v Afriko, kamor se za svojima staršema odpravi Hihitek. Že takoj ob prihodu ga v roke dobi malce čudaški milijonar in zbiralec dragocenih lihožercev Sockwell, kot da to ni dovolj, pa se za njim odpravi še strašni vodja lihožerske tolpe Kudla Razparač, ki namerava postati vrhovni poglavar afriških lihožercev. Napeto zgodbo dodatno zapletejo pripetljaji Hihitkovih prijateljev Ramzesa, prof. Kodravca, lepotice Kawe, ki mu priskočijo na pomoč. Bodo s skupnimi močmi uspeli premagati častilce lihožercejede rože – nevarne divjake koščenjake? > KRISTINA SLUGA

vilenica

ODZVEN
PROSTORA

30. Mednarodni
literarni festival

2. ——— 6.
september

vilenica.si

Društvo slovenskih pisateljev
Slovens Writers' Association

Vilénica društvo
VILÉNICA

Ustvarjalna
Evropa
Kultura

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

CEI
CENTRAL EUROPEAN INITIATIVE

SEZANA

Generatni medijski pokrovitelj
primorske novice

Sara, Simon in skrivnosti

Andrus Kivirähk

prevod: Julija Potrč

ilustracije: Ilmar Trull

KUD Sodobnost International,

2015, t. v., 195 str., 22,90 €

Sara, Simon in skrivnost domujejo na severu Evrope, v majhni deželi ob Finskem zalivu. Tisti, ki smo tam že bili, smo čutili magično moč zgodb, ki jih ta dežela živi oz. ji zgodbe pomagajo živeti in sanjati. Tam je doma nenavadna prostranost. Andrus Kivirähk je ustvaril čudovito zgodbo družine Sare, Simona, njenih strašev, pa tudi hišnika in gospoda Ovce. Ne vem, če sem že kdaj brala tako očarljivo zgodbo, kjer domišljija živi realnost in realnost živi domišljijo. Sanj iz otroštva se ne sme opustiti, sicer se lahko zgodi kaj strašnega. Zato jih moramo živeti, tako otroci kot odrasli. Odrasli zagotovo še bolj. Upam samo, da bo to knjigo prebral tudi kakšen odrasli bralec. > SABINA BURKELJCA

Orientacisti

Tekma s kifeljci

Nina Mav Hrovat

ilustracije: Damijan Stepančič

Miš, 2015, t. v., 163 str., 25,95 €

Nina Mav Hrovat

Tudi druga zgodba iz serije o orientacistih, mladih športnikov, ki trenirajo tek in orientacijo v naravi, je napeta in prepričljiva pripoved iz domačih logov. Vroči junjski dnevi so popolni za taborniški vikend in orientacijski tek ob Velikem jezeru. Najstniki Martin, Maj in F. J. že prvi dan srečajo plavalasko, ob kateri se Maju zašibijo kolena. Ko ponoči ne more spati, se odpravi do jezera, kjer na kratko sreča svojo simpatijo, a ugotovi, da bo sporazumevanje zaradi nemščine težko. Dekle odpelje grob moški in zdi se, da Maj uganki ne bo prišel do dna. Ko pa jo presenečen znova sreča na počitnicah v Marini Beli, mu postane jasno, da je nekaj hudo narobe. Policisti jim niso v pomoč, zato fantje skujejo svoj načrt. > KLARA JARC

Kraljična Neža in Tim

Tatjana Kokalj

ilustracije: Andreja Gregorič

Mladika, zbirka Liščki,

2014, t. v., 116 str., 24,90 €

Kraljična Neža živi v hiši sredi mesta, tako veliki, da bi v njej lahko stanovali ljudje iz cele ulice. Ima varuško Jožefino, starega Cirila, ki skrbi za razne hišne opravke in opravlja delo šoferja,

in kuharico Rozi. Tim živi v hišici, stisnjeni med bloke, pretesni za številčno družino. Hodi v navadno šolo in se razveseli že preproste lesene poličke, ki mu jo podari stric Ciril. Kljub temu da izhajata iz zelo različnega okolja, junaka postaneta prijatelja, kraljična Neža pa skozi njuno prijateljstvo spozna, kaj je tisto, kar pogreša v svojem življenju. Tenkočutna pripoved o pravi sreči in prijateljstvu, ki premaga vse ovire, izpod peresa uveljavljene otroške in mladinske pisateljice. > AJDA JANOVSKY

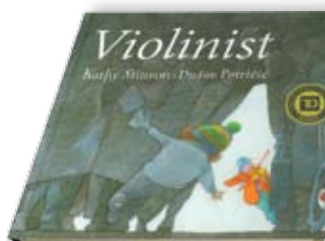
Violinist

Kathy Stinson

ilustracije: Dušan Petričić

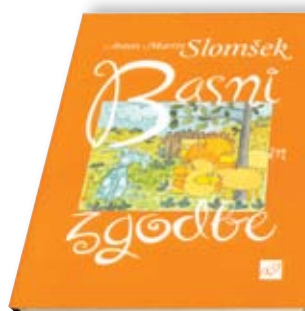
prevod: Mateja Sužnik, Miha Sužnik

Zala, 2015, t. v., 30 str., 19,95 €

Poulični umetnik je v resnici veliki virtuoz, violinist Joshua Bell, ki naredi eksperiment; igra na postaji podzemne železnice, kjer pa ga mimoidoči sploh ne slišijo in opazijo, saj niso kupili drage karte za npr. prestižno Carnegie Hall, kjer sicer muzicira. Igral je 43 minut, mimo je prišlo 1000 ljudi, le sedem se jih je ustavilo in prisluhnilo več kot minuto. Eden izmed njih je tudi Benjamin, ki vedno opazi vse, za razliko od njegove mame, ki drvi skozi življenje kakor večina odraslih. Glasba namreč pripoveduje vznemirljivo zgodbo, ki poslušalca vrne v lepoto trenutka. Še dobro, da ima mama Benjamin, ki ji odpre ušesa in srce. Pomembno je, da lepoto prepoznamo in ji prisluhujemo – sicer gre življenje mimo nas. > SABINA BURKELJCA

... pomembno je, da lepoto prepoznamo in ji prisluhujemo ...

Basni in zgodbe

Anton Martin Slomšek

ilustracije: Igor Cvetko

Celjska Mohorjeva družba,

2015, m. v., 47 str., 5,50 €

Slovenski škof, svetnik, pisatelj, pesnik in pedagog iz začetka 19. stoletja Anton Martin Slomšek je za seboj pustil zapuščino, pomembno za slovenski jezik in Slovence. Med drugim si je prizadeval za slovensko šolo ter moralno in versko vzgojo. V pričujoči knjižici je oboje združeno v obliki kratkih basni, predvsem iz živalskega sveta, ki po Ezo-povem vzoru vzgajajo in učijo o človeški naravi. Čeprav so bile napisane pred skoraj 200 leti, so tudi v današnjem času še vedno poučen pripomoček za naše najmlajše, zaradi nekoliko starinskega jezika pa bo za mlade bralce dobrodošlo dodatno pojasnilo staršev. Knjižica je popestrjena z ilustracijami in risbami Igorja Cvetka, ki jih bodo lahko najustvarjalnejši tudi pobarvali. > KLARA JARC

Ne pozabi tigra!

Michael Rosen

ilustracije: Tony Ross

prevod: Tamara Kranjec

Skrivnost, 2015, t. v., 91 str., 15,90 €

Joj, kako se gospe in gospodu Hiti nenehno nekam mudi! Skozi njun vsakdanjik samo hitita, kaj hitita – drvita, in tako se lepega dne zgodi, da pozabita odpeljati v šolo svojega sinčka Joška. Še dobro, da imajo Hitijevi doma zvestega mačka Tigra, ki takoj, ko opazi to grozno napako, oddrvi za gospodom Hitijem in ga privleče domov. Če ne bi bilo Tigra in Joška, ki znata edina v družini Hiti umiriti življenje in poskrbeti drug za drugega, bi bilo vse skupaj zares grozno! Zabavna, zares domiselno prevedena zgodba navdušuje, a obenem tudi poučuje in vsem nam sporoča: Hiti počasi! Če ne, bomo zamudili najdragocenejše trenutke v življenju! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Metuljček cekinček

Janez Bitenc; ilustracije: Jelka Reichman
Mladinska knjiga, 2015, t. v., 109 str., 29,95 €

Janez Bitenc je v svojem širokem glasbenem opusu nanizal več kot 450 pesmic za otroke. V tej knjigi pa je zbranih 90 zimzelenih, ki so jih prepevali naši starši in jih bodo gotovo prepevali tudi naši otroci. Le kdo ne pozna napeva *Kuža Pazi* in pesmi o potepajočem se metuljčku cekinčku in zajčku dolgouščku? Tudi *Naša četica koraka* je še vedno dobra izbira zabave, tako v vrtcih kot doma. Izbrane pesmi je z ilustracijami obogatila Jelka Reichman, najmlajši in vsi otroci po duši pa jih lahko tudi zaigrajo (ali samo poslušajo), saj so v pesmarici za vse generacije na voljo tudi notni zapisi pesmi in zgoščenka. > VANJA JAZBEC

Potepuh Flikafrak in njegova senca

Dalibor Bori Zupančič
Mladika, 2014, t. v., 41 str., 21,90 €, JAK

Avtor, ki je za svoje delo ustvaril tudi živahne stripovske ilustracije, v uvodu mlade bralce povabi k branju dogodivščin potepuha, njegove sence in vseh, ki jima prekrizajo pot. Slednji niso nič manj »odštekani« od glavnega junaka, Zupančič pa jih še dodatno označi s humornimi imeni, kot so dr. Pil Ula, izumitelj Kvazimir Kok ali prelestna Tulipanija Polkambank, v katero se potepuh celo malce zaljubi. In kam potuje Flikafrak? Najraje kar »v tri dni« oz., kamor ga tisti hip nesejo noge: poda se na lov za resnico, obišče velemesto, odpotuje z vlakom ... V zabavne dogodivščine avtor zelo nevsiljivo vplete tudi kakšno »poučno misel«, s katero opozori predvsem na probleme našega vsakdana. > KRISTINA SLUGA

Pesmi in pesmičice

Vinko Möderndorfer; ilustr.: Suzi Bricelj
Mladinska knjiga, zbirka Sončnica,
2015, t. v., 139 str., 24,94 €, JAK

Pesmi in pesmičice Vinka Moderndorferja za mlade mlade in stare mlade so preprosto naše; otroci v šolah jih izjemno dobro sprejemajo – pesnik je njihov zaveznik, tolažnik, zabavljaj, zna tesno objeti, zna jih dvigniti v neBo, zna poslušati in predvsem slišati. Humor, toplina, razbijanje stereotipov, predvsem pa ljubeznivost in ljubezen so tiste, ki nas prebujaajo za poezijo. Pesnik govori o ljubezni, taki ali drugačni, pomembno mesto ima tudi ljubezen do besed. Otroška nagajivost njegove pesniške duše pomaga vsem otrokom, ki morajo prekmalu odrasti, da se vsaj za trenutek naselijo v toplino, v objem, v lepoto. Preprosto naše so te pesmi in pesmičice; radi jih imamo. > SABINA BURKELJCA

Poklicani k prijateljstvu in bratstvu

Jean Vanier; ilustr.: Nicoletta Bertelle
prevod: Tone Dolgan
Celjska Mohorjeva,
2015, t. v., 60 str., 12,50 €

Jean Vanierja poznamo kot ustanovitelja skupnosti Barka (L'Arche) in skupine Vera in luč – oboje deluje tudi na naših tleh. V knjižici, ki jo je ilustrirala Nicoletta Bertelle, Vanier spregovori o veri, o skupnosti, o Cerкви, o prijateljstvu in bratstvu, o odpuščanju in ljubezni, predvsem pa o Bogu/Jezusu. Slikanica deluje kot nekakšna razlaga temeljnih vprašanj, s katerimi se ukvarja rimskokatoliška religija; odgovori so prilagojeni starosti Davida in Mateja, ki postavljata vprašanja in razmišljata o smislu in pomenu vere in skupnosti/občestva. > SABINA BURKELJCA

Drobni koraki velikih junakov

Šmarnice za otroke
Mateja Gomboc
Celjska Mohorjeva, 2015, m. v., 71 str., 8 €

V življenju štejejo mali koraki, kajti le z njimi lahko delamo velike spremembe, je glavno sporočilo te prikupne knjižice. V ospredju dogajanja je peščica malih junakov, ki se vsak večer zbirajo pri šmarnicah, posebnih majskih mašah. Otroci imajo srečo, da jih skozi številna življenjska vprašanja, tegobe in dvome, ki se jim porajajo vsakodnevno, spretno pelje-

jo najrazličnejši predstavniki »odraslega življenja« – od kaplana do čutečih staršev in sorodnikov –, ki jim znajo razložiti pomen dobrih del. Kdor seje dobro, bo tudi žl dobro, pravi stari rek in v tem slogu tudi avtorica te male knjižice o velikih življenjskih modrostih na koncu vsakega poglavja bralcu postreže s predlogi za vsakodnevna dobra, pozitivna dejanja. V razmislek in kot napotek za lepše življenje. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

NOVI NASLOVI

V zbirki **“Kako živijo”**

oka.si

01 425 13 62 • www.oka.si

Novi mali človeček

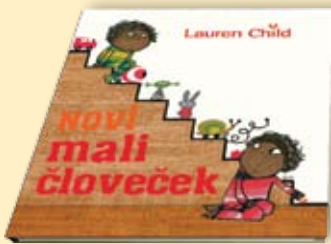
Lauren Child

prevod: Helena Kraljič

Morfem, 2014, t. v., 25 str., 16,90 €

Lauren Child

Lauren Child, avtorica, ki je zaslužna za slikanice in risanke s Čarljem in Lolo, je v enakem risarskem slogu zasnovala knjigo o tem, kako je, ko dobiš mlajšega bratca oz. sestrico.

Elmore Greene je svoje življenje začel kot edinec, imel je svojo sobo in vse je bilo tako, kot je določil sam. Toda nekega dne se je družina razširila z »novim malim človekom« in naenkrat se je vsa pozornost preusmerila od Elmorjevega odraščanja k dojenčku. Dojenček se ni znal igrati in le malo stvari je razumel, zato si Elmer z njim ni mogel dosti pomagati. Toda neke noči, ko so Elmora tlačile more, je mali Albert prišel k njemu in ga uspešno potolažil. Bolj ko sta fanta rasla, bolj se sta se razumela ... > ŽIGA VALETIČ

Kako je ježek našel prijatelja

Rosie Wellesley

ilustracije: Rosie Wellesley

prevod: Mateja Črv Sužnik,

Miha Sužnik

Zala, 2015, t. v., 26 str., 18,95 €

Le kaj so mi potrebni prijatelji, ko pa se na svetu sam čisto dobro znajdem? Tako nekako je razmišljal mali ježek in se ravno zadovoljno zleknil k počitku, ko se je na njegove bodice nenadoma ujelo jabolko. O, kako zelo ga je to motilo! Šele čez čas ga je rešil osliček, ki se je sladkega jabolka, do katerega prej ni mogel, zelo razveselil. In tako bo ježek vedno vedel, komu naj odnese jabolko, če se bo to spet ujelo na njegove bodice. Slikanica avtorice, ki je bila leta 2013 nominirana za nagrado za mlade nadarjene ustvarjalce, očara tako z zgodbo in sporočilom o pomenu prijateljstva kot tudi s prelepimi ilustracijami. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Abrakazebra

Helen Docherty

ilustracije: Thomas Docherty

prevod: Bina Štampe Žmavc

Morfem, 2015, t. v., 32 str., 19,90 €

Abrakazebra je naslov čarovniške predstave, ki jo je, potujoča po širnem svetu, neštetokrat odigrala dobrodušna zebra. Nekega dne se s svojo cirkuško kočijo ustavi v Velikozehu, kraju, polnem živali, kjer življenje teče zelo počasi: vsi posedajo na vročini in gledajo, kako kozel Nergalko krpa preluknjajo ribiško barko. Zebrina predstava vzbudi navdušenje, zato jo lahko ponavlja ves teden. Toda Nergalku, ki je bil poprej v središču zanimanja, gre vse skupaj na živce, zato razobesi napis »PROGE NISO DOVOLJENE«. Žalostna Abrakazebra mora zapustiti obmorski kraj, nesrečne pa so tudi živali, ki so izvedele, da zebra po dolgih potovanjih išče kraj, kjer bi se ustalila. Ko Nergalko sprevidi, da ga je hudo polomil, mora položaj brž popraviti! Prijazne ilustracije spremlja zgodba v verzih, ki jih je prevedla pravljičarka in pesnica Bina Štampe Žmavc. > ŽIGA VALETIČ

Predpravljičice in popovedke

Andrej Rozman Roza

ilustracije: Zvonko Čoh

Mladinska knjiga, zbirka Deteljica,

2015, t. v., 107 str., 24,94 €

Andrej Rozman Roza

Eden najbolj vsestranskih in sodobnih domačih ustvarjalcev za otroke in odrasle, Andrej Rozman Roza, ki je za svoje delo prejel številne nagrade, med njimi Levstikovo, Župančičevo in Prešernovo nagrado, je v minulih dneh praznoval 60. rojstni dan. V tem času je napisal več kot osemdeset del in njegov »kup rozin« poleg pesmi in pravljič predstavljajo tudi številne gledališke igre za otroke in odrasle ter mnoga

predelana klasična besedila in prevodi. Najnovejša zbirka kratkih humornih zgodbic prinaša poleg dveh ducatov prigod priljubljenega povodnega moža in gospoda Šilčka tudi zmajске dogodivščine, medvedka, ki se želi naučiti kolesariti, prašička in kozico v gledališču, pa začaranega žabca in še marsikatero predpravljičico in popovedko, obogateno s prepoznanimi ilustracijami letošnjega Levstikovega nagrajenca Zvonka Čoha. Avtor, ki vztrajno uri naše možgane z besednimi igrami, tako kot v naslovu knjige, se tudi v teh zgodbah igra s slovničnimi pravili in zato je na platnicah knjige zapisano: »Pozor! Pisanje nedoločnikov brez i lahko resno škoduje šolski oceni.« > RENATE RUGELJ

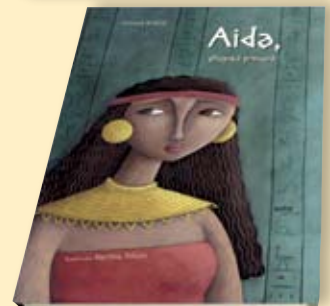
Čarobna piščal; Aida, etiopska princesa; Madame Butterfly

Helena Kraljič

ilustracije: Martina Peluso

Morfem, zbirka Opere,

2014, t. v., 32 str., 17,90 €/knjigo

Helena Kraljič, založnica in avtorica, je zasnovala novo zbirko slikanic, ki slonijo na operah velikih glasbenih mojstrov. Slikanice so za mlajše bralce primerne predvsem v spremstvu staršev, saj obravnavane teme zahtevajo dodatno razlago in pogovor o prebranem. Razgibano besedilo je opremljeno s čudovitimi ilustracijami Martine Peluso, ki nam s številnimi podrobnostmi in simbolično pričara vzdušje dogajalnega kraja. Zgodba o Aidi nas popelje v Egipt in svet faraonov, prikaže pa prepovedano ljubezen med ugrabljenim sužnjem in pomembnim egiptovskim vojakom, ljubosumje in zvestobo domovini. *Madame Butterfly* je zgodba o japonski gejši, ki je svoje srce podarila ameriškemu vojaku, ki tega ne zna ceniti, dokler ni prepozno. V pravljičnem svetu *Čarobne piščali* pa ljubezen najde svojo pot med številnimi ovirami, ob katerih se sprašujemo tudi o tem, kdo je dober in kdo hudoben. > KLARA JARC

Nova sošolka; Izklepetana skrivnost

Dajmo, dekleta!

Rowan McAuley; Chrissie Perry

ilustracije: Aki Fukuoka

prevod: Tamara Kranjec

Skrivnost,

2015, t. v., 103/95 str., 16,90 €/knjigo

Za deklice iz prve bralne stopnje (do 9. leta) smo izbrali knjigi, ki bosta gotovo popestrili poletne dni in mladim bralkam ponudili tudi nekaj zgodbic v razmislek. V prvi srečamo Zojo in njeno najboljšo prijateljico Iris. Deklici sta dobri prijateljici, a Zoja vseeno komaj čaka, da bo spoznala novo sošolko. Kakšna bo nova deklica? Bosta postali prijateljici? Nikomur ni lahko prve dni v novem okolju, ampak ali to pomeni, da se lahko nova sošolka do njih vede nesramno? Tudi druga knjiga govori o zaupanju med prijateljicami in kaj se zgodi, ko Tinkara izklepetava skrivnost svoje prijateljice Katice. Ali ni res, da dobre prijateljice znajo obdržati skrivnosti? > RENATE RUGELJ

Na Hitrem hribu

Linda Sarah

ilustracije: Benji Davies

prevod: Mateja Črv Sužnik,

Miha Sužnik

Zala, 2015, t. v., 29 str., 19,95 €

Hitri hrib je imeniten kraj, kjer si prijatelja Tomaž in Andraž vsak dan domislita kakšno novo igro s kartonskimi škatlami. Potem se jima nekega dne pridruži še Tadej, a Tomažu to sploh ni všeč, zato se kujavo odvede domov in le še od daleč opazuje svoja vrstnika. Nekega dne pa ga Andraž in Tadej presenetita z imenitnim darilom – ogromno škatlo na kolesih, ki kar vleče k igri. Kdo pravi, da zabava v troje ni še prijetnejša kot v dvoje?! Slikanica z doživeto upodobljenimi ilustracijami, za katere je letos tudi nominirana za britansko nagrado za izjemne ilustracije, bralca prepričljivo odpelje v otroški svet domišljije in ga ob tem nagradi z žlahtnim naukom zgodbe. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Pobalinska pujsa

Manica K. Musil

Pivec, 2015, t. v., 28 str., 14,90 €

Pujsa Tine in Tone sta zares prava pobalina, njuno nagajanje preraste v prave hudobije, ki jih povzročata kokoškam, racam, oslu, mački in psu Runu. Pri tem se pa prav nesramno zabavata. A živalim je na srečo zadosti, kmalu spoznajo, da jima morajo pokazati, da ju imajo čisto zares dovolj. Tudi onadva morata izkusiti neprijetnosti, da bi spoznala, da hudobij ne smeta več početi. Po opravičilu in kesanju dasta svojo obljubo, ki jo bosta, upamo, spoštovala. No, v blatu se seveda lahko valjata, kakor jima je povšeči. Izjemno zanimiva slikanica, tako vsebinsko kakor tudi ilustrativno in oblikovno – ne preseneča, da je bila knjiga že mednarodno nagrajena za ilustracijo. > SABINA BURKELJCA

Mali modri in mali rumeni

Leo Lionni

prevod: Mojca Redjko

Miš, 2015, t. v., 36 str., 19,95 €

Idejo za svojo prvo slikanico je mednarodno priznani ilustrator in avtor otroških knjig dobil tako rekoč iz nuje. Leta 1959 se je z vnučkoma odpravil na potovanje z vlakom in kmalu uvidel, da bo moral živahna otroka nekako zamotiti. V pomoč mu je bil iz revije iztrgan list, iz katerega so nastali drobni koluti različnih barv. Lionni je potreboval le še kanček domišljije in pred vnučkoma je začela nastajati zgodba o najboljših prijateljih – malem modrem in malem rumenem ter njunih dogodivščinah. > KRISTINA SLUGA

Babarjevo potovanje

Jean de Brunhoff

prevod: Anja Keber

KUD Sodobnost International,

2015, t. v., 31 str., 19,90 €

Mlad slonji par in njegova žena Celestina odideta z balonom na poročno potovanje, ki pa postane pravo avanturistično ogledovanje sveta, kjer doživita neverjetne dogodivščine – od brodoloma in srečanja z divjaki do vožnje s kitom, dela v cirkusu, smučanja in vojne z nosorogi. Poročno potovanje in pol. > SABINA BURKELJCA

Malinc
več kot založba

da branje ne postane
ŠPANSKA VAS
mentorice in mentorje branja
26. septembra 2015 med 9. in 18. uro
vabimo na celodnevno

**DELAVNICO
MOTIVIRANJA ZA BRANJE,**

na kateri bomo spoznali v svetu uveljavljene,
v slovenskem prostoru pa nove **strategije**
motiviranja za branje

Kotizacija 35€ vključuje:
praktično delo v majhnih skupinah ♦ gradiva
in potrdila o udeležbi ♦ pijača in prigrizek

Program, več informacij in prijava na www.malinc.si,
info@malinc.si,
telefonu 01 361 6699 ter 040 170 492.

Založba Miš je v sodelovanju s knjižnicami Domžale, Tolmin in Nova Gorica tudi letos izvrstno izpeljala svoj tradicionalni, tokrat že peti mladinski festival Bralnice pod slamnikom. Ta je letos potekal pod okriljem Slovenske nacionalne komisije za Unesco v okviru počastitve 70. obletnice ustanovitve Unesca. Festival, ki spodbuja prostočasno branje med mladimi ter nagovarja k strpnosti in medgeneracijskemu sodelovanju, je letos gostil več kot sto prireditev po slovenskih vrtcih, šolah, knjižnicah in drugih ustanovah.

S knjigami do miru in strpnosti

V okviru festivalskih dogodkov je nastopilo štirinajst odličnih domačih književnikov, dva tuja pisatelja ter poleg vseh drugih prizadevnih nastopajočih mladih in njihovih mentorjev na različnih koncih Slovenije tudi učenci OŠ Venclja Perka iz Domžal. Ti so ustvarili slikanico brez besed na temo strpnosti z naslovom *Dolgokraki žabec*. V okviru Mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY jo bo založba Miš podarila beguncem na otoku Lampedusa v Italiji ter otrokom priseljencev v Sloveniji.

Zgoraj: Vsestranski ustvarjalec Boštjan Gorenc - Pižama je v sproščnem, zanj tako značilnem slogu vodil otvoritev festivala, pa tudi pogovor z letošnjima glavnima gostoma iz tujine – z nemško pisateljico Carolin Philipps in danskim pisateljem bosanskih korenin Alenom Meškovičem. V okviru Bralnic je založba Miš izdala njuna romana *Neizrekljivo* in *Ukulele jam*, ki vsak na svoj način prenašata sporočilo o sprejemanju drugačnosti in odpirata teme, ki veljajo za družbene tabuje.

Zgoraj: V okviru festivalskih prireditev je sodelovalo štirinajst odličnih domačih književnikov, ki so z Bralnicami po vsej Sloveniji širili zavest o strpnosti in miru. Med njimi je bil tudi priljubljeni mladinski pisatelj Žiga X. Gombač, ki je v knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici obiskal predšolske otroke iz goriških vrtcev.

Desno: Mmm, kako slašten zaključek Pravljicnih uric Knjižnice Mengeš, ki je najmlajše v okviru Bralnic povabila na delavnico v ustvarjalnico Lonček kuhaj v Mengšu. Menda jih je k ustvarjanju sladkih dobrot nagovorila slikanica Slavka Pregla *Slaščičarna* pri veseli Eli, ki so jo otroci z mentorico prebrali med letom.

Foto: Anže Miš

Zgoraj: Tudi letos je Knjižnica Domžale v okviru Bralnic pripravila ogromno festivalskih prireditev za najrazličnejše (bralne) starostne skupine. Na eni od njih so v slogu festivalskega spodbujanja k miru in strpnosti otroci izdelali tudi papirnaté golobe – simbole miru.

Zgoraj: Učenci z domžalske osnovne šole Venclja Perka so Boštjanu Gorencu - Pižami zaupali, kako je nastajala njihova slikanica brez besed na temo strpnosti z naslovom *Dolgokraki žabec*, ki so jo izdelali pod vodstvom mentorice Vanje Repič.

Poletno branje

REVIJE ZALOŽBE DRUŽINA

WWW.DRUZINA.SI

PRAZNIČNA

Revija za praznični navdih.

Intervjuji z Manco Izmajlovo,
Alenko Puhar, p. Ernestom Benkom •
Poletni napitki • Piknik v travi •
Expo – svet v malem •

POLETNA KRIŽANKARSKA REVIJA

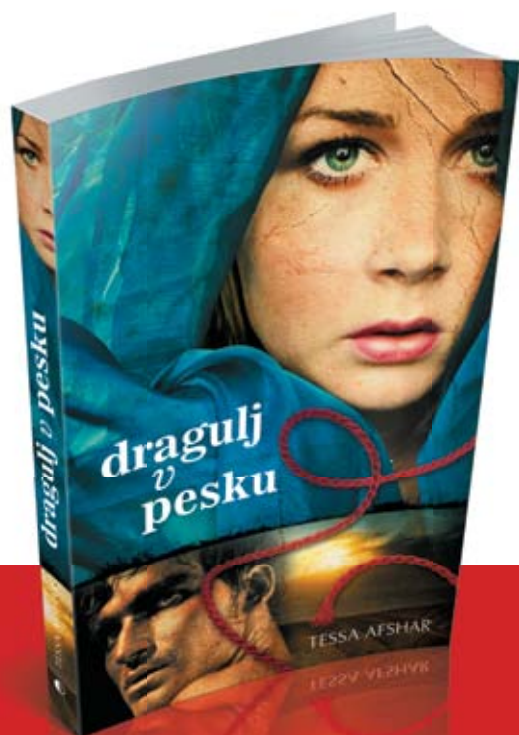
Razvedrilo za vso družino,
nagradne križanke, sudokuj,
kvizi in šale na 60 straneh.

SLO časi, kraji, ljudje

Slovenski zgodovinski magazin.

Arheologija • Vozni park
ljubljskih škofov • Skrivnost žare
s srcem Gabriela Girauda •
Marija Auersperg Attems •

Tessa Afshar

DRAGULJ V PESKU

Izjemna lepota ima svojo ceno. To ceno je Rahába iz Jerihe plačala, ko jo je 15-letno njen oče, ki mu je popolnoma zaupala, prodal za prostitutko. Razočarana, a vendar odločena, da ji bo uspelo preživeti, se odloči, da ne bo nikoli več zaupala nobenemu moškemu.

A Bog je imel drugačne načrte. V njeno življenje je prišel Salmón, ugledni vodja Judovih plemen, človek časti in ponosa, sovražnik njenega ljudstva. Ali je lahko nekdanja kanaanska vlačuga primerna za ženo izraelskemu vodji? Ali lahko človek vere ljubi žensko, kakršna je ona?

Bitka za Jeriho je šele začetek. Resnična bitka za Rahábo, se bo bila v njenem srcu.

Ljubezenski roman, ki ga nikoli ne boste pozabili!

Naročila in informacije:
Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

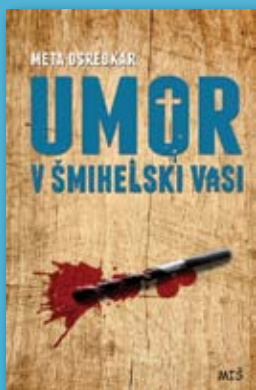
ZALOŽBA
DRUŽINA

DOBRA KNJIGA, ZA DOBER DOPUST!

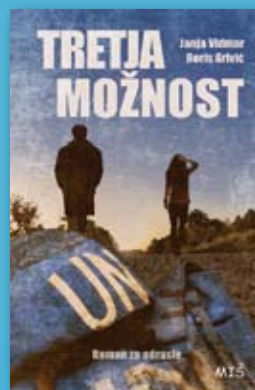
Naročite svojo na www.zalozbamis.com/poletno-branje-2015
Poština brezplačna!

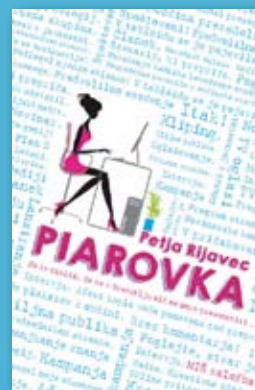
UKULELE JAM
poletje hard rocka,
ljubezni in vojne

UMOR V ŠIMHELSKI VASI
humorna kriminalka v
tipičnem slovenskem okolju

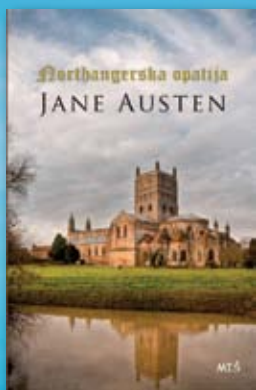
TRETJA MOŽNOST
razpiti odvetnik, bosanska
begunka in vojno pravo

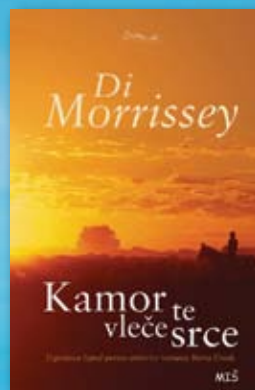
PIAROVKA
hudomušna zgodba
županove piarovke

MANSFIELD PARK
največja prodajna
uspešnica Jane Austen

NORTHANGERSKA OPATIJA
posthumni roman
Jane Austen

KAMOR TE VLEČE SRCE
zgodba o pogumu in
odločnosti slediti sanjam

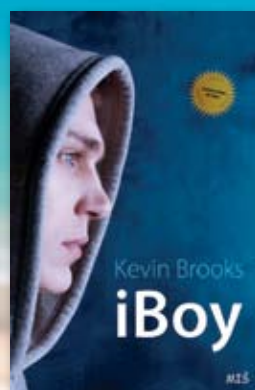
TRAVNATI GRAD
pripoved o ljubezni, odpuščanju
in sprejemanju neizogibnega

ESKIMO LIMON
humor, Nemci, Judje
in kolektivna krivda

BRATOVA VOJNA
dva brata, dva različna
pogleda in ena vojna

iBOY
napet triler z primesjo
znanstvene fantastike

POLETNE CVETICE
poljudno, poučno branje
s hudomušnimi podtoni

MIŠ
ZALOŽBA

www.zalozbamis.com
tel: 01 721 45 40
fax 01 729 31 65